

يەكەمىن گۇڭىرى كارگىرى و گەشەپىداتى مرۇبى

لە كوردىستاندا

35

لە پىناو گەلىكى خاۋەن بىرپاردا

منتدى إقرأ الثقافي

www.igra.ahlamontada.com

مانگائەيەكى تاييەتە بە كارگىرى و گەشەپىداتى مرۇبى

سالە سىيەج نىسانە - ۲۰۱۱

نوۋبە ونە وەو

گۇرپانكارى

سەۋدەكانى سىۋى سەۋز

بابە گيان بمبەخشە،

ئىستا

لە فۇشەۋىستى

تېگەپىشتە

بە نەرمى، نەك بەھىز!

دەتەۋىت بەرپۈۋەبەرىكى

سەرگەۋتوۋ بىت؟

فېداكارى

مامۇستايەكى

زانكۇ

زىفۇرم لە نىۋان درۋىشم و حەقىقەتەتدا!

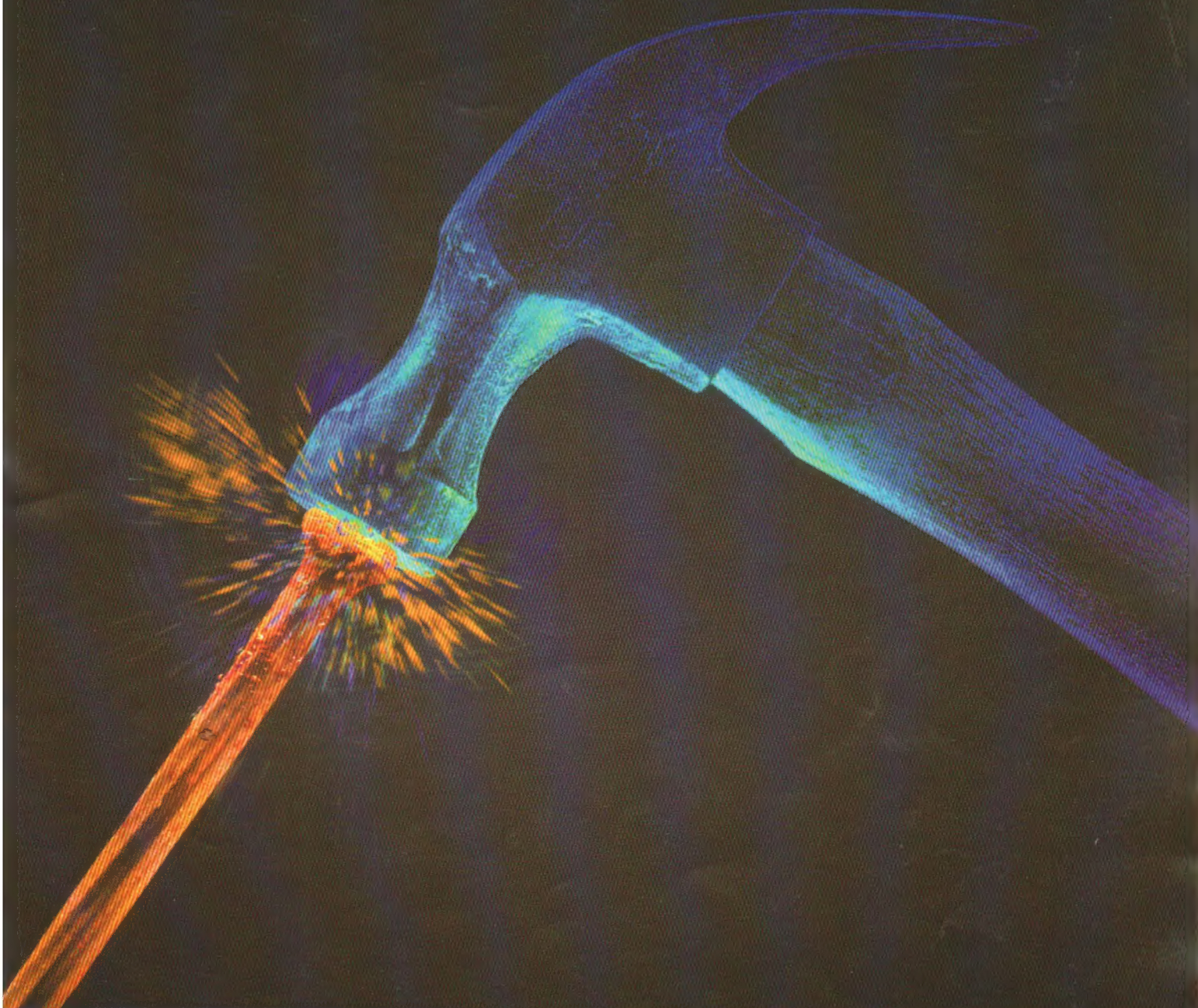

36

• VV. 874951.

ئەگەر تەنھا چەكوشىك شىكەرىت، ھەموو شتەكانت ۋەكو بىزمار دىتە پىش چاۋ!

ماسلۇ

ئەم لىپەرەيە بە سىپۇنسەرى
گروپى كۇمپانىكانى رەسەن بىلەن دەگرىتەۋە

ريڤورم

ئەو كات ھەرگىز پۈۋى تەنكەكەيان
ناكەنە سىكى براكانى خۇيان!!
ئەو كات ئىمە دەتوانىن ھەنگاۋ
بەردو ھىۋاۋ ئاۋاتەكانمان بىئىن كە لە
دەۋرى ئايدىيەك، كەلتۈرۈ ئەخلاقياتىكى
نەتەۋەسى كۆبىيىنەۋە، ئەۋسا دەتوانىن
ۋەكو ژاپۇنىيەكان دەستورى ۋەرچەرخانو
گۆرۈن لە يەك ھاۋكىشەدا كۆبكەينەۋە؛
زانست + ئاكارو رەۋشتى بەرز+ كاركردن=
بۆزاندنەۋە پىشكەۋتن.

کارگيري به گوختار

لهوهی باوهري به هيچ نه بښت، هيچ به دهست ناهيښت!

هاملتون

که دتهوږت پښت نه کړن، هيچ کارېک مه که، هيچ شتېک مه لئو هيچ شتېک مه به!

نيلبرت هوډارد

به شوين هله دا مه کهړئ، به لکو يو چاره سهره کهي به کهړئ!

هنري فورد

کيلی سهرکه وتن نازانم، به لام ده زانم کيلي شکست برتبي به هولدان يو رازيکړدنی دلی هه موو که لکی!

بيل کوزين

ليمه هه رگيز له سانه کانی شکستدا بيرناکه پنه وه!

فيکتوريا

پيشکه وتنو پره پيدانی سهر کرده، پيشکه وتنو شوپنکه وتنو ديار دی ده کات!

فرمه تگوزاريه کی ناوازه

نم لاپردي به سپونسري

کومپانيای نيکسيالينز بلاو دمکريتموه

فهری يکه م: سليمانی - شه قامی سالم - بهرامبر کارگهی جگه ره - بازاری عهلی نه مه لی - نوومی دووهم

ژماره تله فونی نو فیس: 053 320 6011

فهری دووهم: سليمانی - شه قامی مسیوميتران - نزيك زانکوی سليمانی - ژماره تله فونی نو فیس: 0533281472

Web site: www.excelTech.co

كارگېرى بە چىرۆك

بە نەرمى نەك بەھىز!

خۇى سور بېتو رۇخى بەرمىنگارىبونىۋەى بەھىزىتر بېت.

۴- باشتىرىن ھۇكار بۇ گۇرپنى بۇچوونى بەرامبەر قەناعەت بېكرىنە، ھەركاتىك تۈانىمان قەناعەت بە بەرامبەرگەمان بىكەين، ئەوا بە ئاسانى دەتۈانىن گۇران لە خودو بېروبوچوونەكانىدا ئەنجام بەدىن. ۵- ئەۋەى دەتۈانىن بە ھېمنىى و نەرمو نىانى بە دەستى بېئىن، ھەركىز ناتۈانىن بە تۈندۈتىزى بە دەستى بېئىن، كوردىش دەئىت، بە قىسەى خۇش مار لە كون دېتەدەر.

۶- بە لە يەكگەىشتىن و لىك ھالى بىوونو گۈيگرتىن و ئامۇزگارى دلسۇزانە، دەتۈانىن ھەموو كىشەكانمان چارسەر بىكەين و پەنا بۇ رىقو كىنەو تۈندۈتىزى نەبەين.

۷- لەۋانەپە بىۋانى بە ھىزو دەسلەت تۈانىى بەرامبەر بۇ ماۋەپەك كپ بىكەيت، بەلام دەبىت ھەمىشە لە چاۋەروانى تەقىنەۋەى بورگانىكدا بېت.

سەرمتا تىشىكى خۇى بىلاۋكردەۋەو گەرمى خۇى ۋەكو ھەموو پۇژىك پەخشىرد. كابىراش سەرمتا چاكەتەكەى داكەند، لەگەل بە تىن بوونى خۇرمەتاۋەكەدا، ھىدى ھىدى جەكەنى سەرۋەى داكەند، كاتىك گەرمەى خۇرمەتاۋەكە بە تۈندى ھىرشى بۇ ھىنا، ناچار پۈوى كىردە دەرياۋ تەنھا جىۋەپەركى ناۋەۋەى ھىشتەۋەو خۇى فېنداپە نىۋ دەرياكەو بۇ خۇ فېنك كىردەۋە دەستى بە مەلەۋانى كىرد.

لەم چىرۆكەۋە فېر دەبىن:

۱- تۈندۈتىزى ھىچ كاتىك كىشەكان چارسەر ناكات، بەلگو بە پىچەۋانەۋە ھەندىچار كىشەكان گەۋرەتر دەكات.

۲- ھىزو دەسلەت ھەمىشە سەرچاۋەى ھىزو تۈانىا نىيەۋ ھەموو كارىك بە بەكارھىنانى ھىز بە ئەنجام ناكات.

۳- بەكارھىنانى ھىزو تۈندۈتىزى نابىتە ماپەى سەركۈتكرىن و بىنېكرىن بەرمىنگارىبونىۋەى بەرامبەر، بەلگو ۋادەكات بەرامبەر زىتر لە سەر بۇچوونى

خۇرو پەشەبا بوو بە كىشەمەكىشىان، ھەر يەكەيان لافى ئەۋەى لىدەدا كە بەھىزىترە لەۋەى دى، بۇ سەلمەندى ئەۋكارەش بېرىارى پىشېرېكىيان دا، بۇ ئەۋەى كابراپەكى پېۋار ناچار بىكەن كە جىۋەپەركەكانى دابىكەنىت، ھەر كامىك لەۋان لەم كارەدا سەركەۋتۈو بوو ئەۋا ئەۋى تر ملكەچ دەبىتۈ دان بە ئازاپەتىۋ بەھىزى ئەۋدا دەئىت.

سەرمتا پەشەبا بە تۈندى ھەلېكرىد، بۇ ئەۋەى جىۋەپەركى كابىرا رامائىت، بەلام كابرا خۇى تۈندۈتۈل كىردو زىتر جىۋەپەركەكانى لە خۇپەۋە ئالاند، پەشەبا ھەۋلەكانى چىتر كىردو تۈندىتر ھىرشى ھىنا، كابىراش قۇپچەكانى ھەموو داخستىن و قاپشەكەى تۈندىكرىدو زىتر گۈرچۈگۈلىۋ تۈندۈتۈلى نۈاند.

دۋاى ھەۋلەدانىكى زۇر، پەشەبا ئالائى سىپى ھەلگىردو دەستەۋەستانى خۇى پاكەپاند.

نۇرە ھاتە سەر خۇر:

بهشتی ههشتهم

سەرگردایه تی

پرووی مادی بێت، یاخود معنهوی، نهگهرچی ههندیک له تیۆرهکان پێیانوايه گرتکاران و فهرمانبهران دهییت تهنا له پرووی مادیهوه هان بدرین، بهلام چهند تیۆریکی تر به پێچهوانه ئهم بۆجوه دهلێن ناکریت تهنا گرنگی به لایهنی مادی بدریت، چونکه هاندانی معنهویش فاکتهریکی گرنگه بۆ ئهوهی فهرمانبهراانی ڕێکخراوهکه به شیوازیکی باشترو دلسۆزانه تر ههولهکانیان چڕیکه نهوه، بۆ به دهستهێنانی ئامانجهمانی ڕێکخراو.

- **چاودێری:** ئهمهش گرنگتره له ئهرکهکانی تر، چونکه پۆلی مهزنی ههیه له بهردهو پیشبردن و راستکردنهوهی ههلهوهکهوتنهکان و سیسته و ڕێنمایی، لهگهڵ یاساکان. چاودێری ئهو ئهرکه کارگێڕیهیه که دووباتی ئهوه دهکاتهوه چالاکیهکان ئهنجامی خرابی لێ نهکهوتهوه.

سیتهم: خهستهتهکانی بهرپۆدهبهری نموونهیی:

۱- **دهستپاکی:** مهرجی سههرهکی ههموو کاریکه، بهلام بۆ بهرپۆدهبهران زۆر پێویسته، له بهرئهوهی بهرپۆدهبهر ههموو مافهکانی دامهزراوهکه و فهرمانبهرهکانی له نهسته دایه، بۆیه ئهگهر دهستپاک نه بێت مافهکان ون دهبن و فهرمانهکه و کارهکانیش شکست دههێنن، کهواته ئهگهر دلسۆزی مهرچیک بێت بۆ سههرکهوتن، ئهوا دلسۆزی بهی دهستپاکی ههگرێز و دهدهست نایهت.

۲- **زانست و زانیاری:** کارکردن به زانست و زانیاری تایبهت مهمنده فاکتهری سههرکهوتنهکان، بهرپۆدهبهر بهی زانست دهیته بهرپرسیکی ئاسایی و پۆزانه به پێی شارهبوون کارهکان بهرپۆدهدهیات، بهی شارهبایش دهیته بهرپرسیکی تیۆری له کاتی پێویستدا ناتوانیت هیچ ههلوێستیک له کارکردن بنوێنت.

۳- **راستگویی:** له بهرئهوهی کهسی درۆزن هیچ کهستهیک باوهی پێ ناکات، بۆیه پێزو هاوکاری دهووبه رهکهی له دهست دهات، کهواته ئهگهر هاتوو بهرپۆدهبهر ئهم سیفهتهی تیدا نهبوو، ئهمه دهیته خاڵیکی نیگهتیفو ههمیشه شکست به ههولهکانی دینیت له کارهکانیدا.

۴- **پاویژکردن:** تا کهروی له کارکردندا تهنا جهستهی خهلهک به کاردینیت بهی دلسۆزی و توانا دلی ئهوان، بهردهوامیش به ئاراستهی کاریاندا دهیات، بهلام به ههله و کهمو کورپیهکی زۆرهوه.

۵- **دانسان به ههلهکاندا:** ئهگهر دهرکهوت بهرپۆدهبهر له کردارێکدا ههلهی کردوه، دهییت داوی لێبوردن بکات و دان به ههلهکهیدا بنیته بهردهوام نهیته له سههرهلهکهی.

۶- **سروشتی کهسایهتی:** "ههر ههموومان وهک شاخیکی بهفرین، ئهوهی له دهووبههرمانه زۆر بچوکتیه لهوهی

چاودێریکردن و ناگاداریبون له بارودۆخی فهرمانگهکی، یاخود ڕێکخراوهکهی.

بۆیه دهییت ئیمه به باشی جیاوازی بکهین له نیوان بهرپۆدهبهرو بهرپرسدا، چونکه بهرپرس بهرپرسیاره له یهکهیهک، یان فهواریهکی بچووک دیاریکراو له ڕێکخراودا، ڕهنگه زیاتر به شیوهیهکی کاتیشت بێت، بهلام ههرجی کهسی بهرپۆدهبهر بهرپرسیاریهتی ئهو فراوانترو گشتگیرتری ههیه، بهتایبهتی له پرووی سنووری دهسهلاتی ڕێکخراو، ئهمه بهددر لهوهی بهرپۆدهبهر به ئوسراویکی فهرمی و ناگادارکهروه دهییت به بهرپۆدهبهر لهو شوێنه که له دهزگایه بۆی دیاریکراوه.

دووه: ئهرکهکانی بهرپۆدهبهر:

- **پلاندان:** بریتیه له مهزندهکردن له کارکردن، که چۆن و کهی له کوێ دهکریته، ههروهها کارکردن له سههر ههندی پلانو بنهمای دروست بۆ ئهوهی بۆجوهنهکانی بهرپۆدهبهر راست درهچیتو ئهنجامی باشی لێکهوتنهوه، له چالاکی بوارد جیاوازدکانی ڕێکخراودا.

- **ڕێکخستن:** ئهمهیان بریتیه له ڕێکخستنی گشت ئهرکو چالاکیهکانی تایبهت به ڕێکخراو، چونکه له ڕێگای ئهم ئهرکهوه دهتوانین ههموو لایهن و چالاکیه پهیوهنديدارهکان ڕێکبخهین، ههروهها ئهم خاله زۆر گرنگه بۆ ناو ڕێکخراویش، بۆ ڕێکخستنی پهیوهندی نیوان بهرپۆدهبهرو کارمهندهکان، ڕێکخستنی دوو جۆری ههیه، ڕێکخستنی فهرمی و نافهرمی.

- **هاندان:** ئهم ئهرکهش بریتیه له هاندانی گشت لایهنهکانی ڕێکخراو به تایبهت فهرمانبهرهکان له لایهن بهرپۆدهبهروه، چونکه سروشتی مروف ئهوه دهخوازیت، که بهردهوام پێویستی به هاندان و ستایشکردن هه ج له

بهرپۆدهبهر:

به له بهر چاوگرتنی پۆل و گرنگی بهرپۆدهبهر به باشمان زانی ئهم بهشه تایبهت بکهین به (بهرپۆدهبهر)، تاوهکو پوونترو زانستیهان تر له چه مکی بهرپۆدهبهر تێبگهین، ئهم بهشهش جهوت خال له خۆدهکریته:

یهکه: پێناسه ی بهرپۆدهبهر:

بهرپۆدهبهر "بریتیه له پێویستییهکی بنهڕهتی بۆ ئهوهی میکانیزمی دهزگاکه یهکی نهکهوتو سههرپهرشتیاریک هه بێت لهو بواری که دهزگایه که له پێناویدا هاتووته گایهوه". ئهمه یهکێکه لهو پێناسانهی که بۆ بهرپۆدهبهر گراوه، بهلام شارمزیانی کارگێری له پێناسهیهکی دیکه دا بهمجۆره پێناسه ی کهسی بهرپۆدهبهر دهکهن "بهرپۆدهبهر پیاویکه برۆای به دهستوورو یاساکانی دهزگاکه ی، یاخود کۆمپانیاکه ی ههیه، کارهکانی له دانانی نهخشهوه دهست پێدهکات، له چیه بچیکردندا کوتایی دیت، به فهرماندان و بهدواداچوون و چاودێریکردنی راپهراندنی کارهکانیشیدا تێدهیهڕیت، هیچ لارییهکی نییه لهوهی ههموو تهمهنی و مزیزی خۆی له بهدواداچوونی ورددکارییهکان و پشتبهستن به پێیارهکاندا به سههر بهریت".

بهلام تا ئێستاش وشه ی (بهرپۆدهبهر) وهک هاومانای دهسهلاتو دهسته به سههرگرتن سههر دهکریته، ئهمهش مانایهکی سههرو نادروسته بۆ ئهم وشه یه، لهوهش سههرتر ئهوهیه لهگهڵ وشه ی (بهرپرس و لێپرسراو) ههمان ئهو مانایه دهسهلاتو به سههرداگرتن به کاربهێنریت، لهگهڵ ئهوهی بهرپرس، واته: ئهو کهسه ی لێپرسینهوه ی لهگهڵا دهکریته لهوهی که ئهنجامی دهات، بهلام مانای راستو دروست بۆ وشه ی (بهرپۆدهبهر) بریتیه له

ونو نادياره، هەر يەك لە مەزگەکان دوو کەسايەتی هەيه: کەسايەتی رۆالەتی ناودو، خەلک بە کەسايەتی رۆالەتی دەمانبێن، دەشتوان لە پێگای هەلسۆکەوتەکانمان کەسايەتی ناودووشمان بخوێننەو بمانناسن " کەواتە دەبێت بەرپرسیار بە سەروستی خۆی هەلسۆکەوت بکات لە ناو فەرمانبەرەکانی، چونکە ئەو مەزگە رۆوی ناودووی شتیکەو رۆوی دەرەووی شتیکێ تر، بەردەوام کەسێکی مێزاجی توێرە توندە ئەمەش بە هۆی ئەو بارە دەرەووییە خراپەي کە تێیدا دەژی، بە هۆی جیاوازی کەسايەتی رۆوی ناودووی دەرەووی، واتە لە رۆالەتی دەرەووی کەسايەتیە کە لە ناودووش کەسايەتیەکی ترە.

٧- **لێهاتوویی:** لێهاتوویی لە بەرپرسیارەيەتیدا بریتییە لە کۆمەڵێک لێهاتوویی بیروھۆشی، کە بەرپرسیار پڕۆژەيەکی تايبەت، یان گشتی ئەنجام دەدات بۆ گەشتن بە مەبەستەکان هەول دەدات پێگایەکی بەدۆزێتەو کە بتوانێت ئەنجام بدرێت.

چوارەم: **بەرپرسیارەيەتیەکانی بەرپرسیاری چالاک(کارا):**

ئەو بەرپرسیارەيە دەرەویتی سەرکەوتوو بێت لە پۆستە کەیدا، دەبێت لە هەموو کارەندەکانی دڵسۆزتر و ماندووتر بێت، واتە: هەولێن و چالاکي جێی ئەو دەکات بە بەرپرسیارێکی سەرکەوتوو، ئەمەش بە رابەراندنی ئەو ئەزەکانی کە لەسەر شانیەتی، وەک بەرپرسیار.

- بەرپرسیارێک راسەتەو خۆیە لە بەرامبەر یەگەو سەرۆک بەشەکان لە رۆوی ئارامی و ئاسایەتەو.

- دەبێت دانیایەت لە ئامادەبوونی تەواوی کارەندەکان، بۆیە دەبێت لە ناو شۆینی کارەکانیان بەسەر بکاتەو، هاوکات دەبێت کارەندەکانیش ئاگاداری نوێترین پێنمایی و زانیاریەکانی بەرپرسیار بن.

- وەرگرتنی سکاڵا سەبارەت بە کێشەکان، هەروەها پێویستە رۆادووەکان لە پەرایی رۆژانەدا تۆمار بکات، بەلام سەبارەت بە کێشە گەرنەکان دەبێت چارەسەری کاتی بۆ بدۆزێتەو، تاوەکو شۆینەوارەکانی ئەمێنیت، بەپەلەش لایەنی پەيوەندیدار لەو رۆادووە ناگادار بکاتەو.

- بەرپرسیار لە شەفتی دەوامکردنی سەرپرشتیاران و کارەندەکان، دەبێت دانیایەت لەوەی کە نایا کاتژمێرەکانی کارکردن، وەکو خۆی بەکارهێناوە بۆ کارەکان؟

- بەرپرسیار لە دەرچوونی هەموو کارەندە نێردراوەکان بۆ سەر شۆینی کار، (١٠) خۆلەک پێش دەستپێکردنی کارەکو گەشتن بە شۆینی دیاریکراو لە کاتی

دیاریکراوی خۆی.

- دانیابوون لە هەموو پێداویستییەکانی رێکخراو، یان فەرمانگە کەسێ، وەکو لە کارکەوتنیان ئۆتۆمبیل و چاکردنەویمان و ئامێرەکانی تری کارکردن و گواستنەو، تاوەکو کارەکان بە خێرایی بەرپێو بچن.

- بەرپرسیارێک چالاک هەر ئەوەندە پێویستی بە دەسەلاتە کە هەیه، تا ئەو کاتەي کارەندەکانی پابەندبێن بە بریارەکانی، ئەگەر نە ئەو تەنها وەک راپۆرتکارێکە لە دەزگایە کەیدا لە نێوان خۆی و کارەندەکانی لە کاتی گفتوگۆکاندا، ئەم ئەزە کەش برایەتی و هاوڕێیەتی بە هێز دەکات لە ناو دەزگاکەدا.

- لەبەرئەوەی بەرپرسیار بەرپرسی یەگەمە لە هەموو مەترسی و بارودۆخەکانی رێکخراو، بۆیە دەبێت لە هەندێ کاتدا هەم توندوتیژ بێت، هەم نەرموێن.

- بەرپرسیارێک چالاک رێساو یاساکان تێکەڵیکش دەکات، بۆ رێکخستنی کارەکان و بە دەستپێنانی ئامانجەکان.

- بەرپرسیارێک چالاک شتێک ناکات کردنی زۆر ئاسان بێت، بەلکو کارێک دەکات کردنی ئەستەم بێت.

- ئامادەکارو گریمانەي تەواو دادەنێت بۆ کێشەو کارەساتەکان پێش رۆدان.

پنجەم: **قۇناغەکانی هەلێزاردنی بەرپرسیار:**

هەلێزاردنی بەرپرسیار، یان دیاریکردنی بە چەند قۇناغێکدا تێدەپەرێت، (قۇناغی دیاریکردن، قۇناغی هەلسەنگاندن، قۇناغی چاوپێکەوتن، قۇناغی هەلێزاردن)، مەبەست لە دانانی ئەم قۇناغانەش بۆ ئەوەی، کە ئەو کەسەي دیاریکراو بۆ پۆستی بەرپرسیار دەبێت کەسێکی شیاو و لێهاتوو بێت، بێگومان کەسێ پالێوراو، یاخود دەستپێشانیگراو، ئەگەر بە چەند قۇناغێکی تافیکردنەووی لەم شۆیەیدا تێدەپەرێت، ئەوا ئەو بەرپرسیارەمان دەست ناکەوێت، کە پێویستمانە بۆ گرتنە ئەستۆی بەرپرسیاری رێکخراوەکەمان.

* قۇناغی دیاریکردن: یەگەمین قۇناغە بۆ پێداننی پۆستی بەرپرسیار، دەبێت پالێوراو یەو ویستگەيەدا تێدەپەرێت وەک ئاسانکاریەکی بۆ قۇناغەکانی تر، ئەمەش سەرەتا دەبێت ژياننامەيەکی کورت (CV) ی لەو کەسە وەرگیرێن " کە پەيوەندێ هەیه بە ژيانی تايبەتی کەسێ پالێوراو و دیاریکردنی لێهاتوویی ئەو کارەي کە پێشتر ئەنجامی داوەو تێیدا سەرکەوتوو بوو، گەرنترین ئەو پۆستانەي هەيبوووە لەگەڵ چالاکیەکانی لە شۆینی پێشوو، ئینجا لەم رۆانگەيەو تێپێنەکان وەردەگیرێن لەسەر کەسايەتی ئەو کەسە کە پێویست بۆ پۆستە بەتالەکە، دواتر بریاری ئەو دەدەین کە نایا ئەو کەسە دەگونجێت بۆ ئەو پۆستە، یاخود نە.

لەبەرئەوەی ئەم قۇناغە هەنگاوی سەرەتایەي بۆ دیاریکردنی بەرپرسیارێکی شیاو، بۆیە ئەو کەسانەي داوایان پێشکەش کردووە سەرەتا پشکنین بۆ ئەو داوایانە دەکەین و دواتر یەگە یەگە دیاری دەکەین و رەوانە دەکەین بۆ قۇناغەکانی تر.

* قۇناغی هەلسەنگاندن: لەم قۇناغەدا ئاستی خوێندەواری بە توانایی و خۆی راپهێنانەکان گەرنە بۆ کەسێ پالێوراو، بەلام دەبێت ئەو کەسە ئەوەش بزانێت خوێندەواری دەرچوونی لە خۆی راپهێنانەکان بەس نییه بۆ ئەوەی بێت بەرپرسیارێکی سەرکەوتوو، بەلکو "گەرنە ئەوەیە کەسێ پالێوراو توانای ئەوەی هەبێت بە ئاسانی لە خەلک و کارەندەکانی تێبگات و کاریگەری هەبێت لەسەر یان، کارەکان بەرەو یەك ئاراستە ببات لەسەر بیروپراچیاوێزەکان، ئەمە جیا لەوەی دەبێت یابەتی بێت لە بیرکردنەویدا."

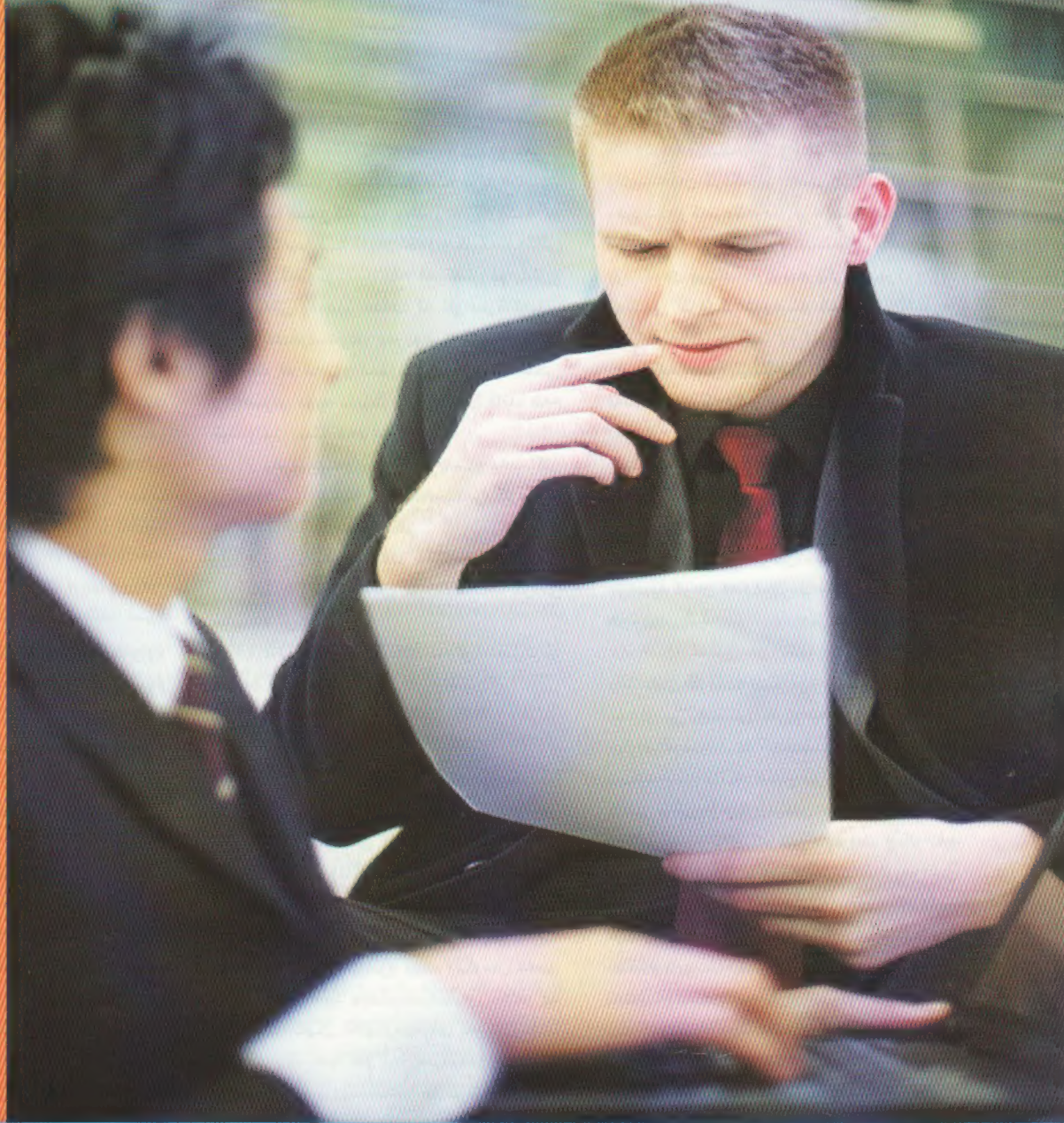
هەلسەنگاندنیش بە "وردیوونەو لە کارەکانی پێشوویی و راپۆرتە نەتیجەکان لە بۆچوون و کەسايەتی کەسە کە لە پێگای پرسیارکردن لە بەرپرسیارەکانی پێشوویی و هاوڕێکانی."

* قۇناغی چاوپێکەوتن: چاوپێکەوتن بەشێکی گەرنە بۆ دیاریکردنی کەسێ شیاو بۆ پۆستی بەرپرسیار "بۆیە لە کاتی چاوپێکەوتنەکاندا چەند بەرپرسیارەو شارەزایەك ئامادە دەبن بۆ ئەوەی لێهاتوویی کەسێ پالێوراو دیاری بکەن، ئەمەش لە پێگای ئەو پرسیارەي کە لێی دەکەیت، وەکو نایا ئەو پالێوراو بۆ چ ئامانجێک هاوودو جی لەلا گەرنە لە کاری رێکخراوی و خێرایی تێگەشتنی چەند بۆ بارودۆخ و هەلوێستەکان" بەلام نابێت ئەو کەسانەي چاوپێکەوتن ئەنجام دەدەن بە کاری تەرەو خەریک بن بۆ نموونە: وەلامدانەووی ئەلەفۆن لە ناو چاوپێکەوتنەکان، یان هەبوونی مەوعید لەگەڵ لایەنی تر، چونکە کەمەتەرەمی لە قۇناغی چاوپێکەوتن دەبێتەو هۆی لە دەستدانی گەرنی چاوپێکەوتن و نەکردنی گفتوگۆی تەواو لەگەڵ کەسێ پالێوراو، بەم جۆرەش ناتوانین کەسێکی شیاومان دەستکەوێت بۆ ئەم پۆستە.

* قۇناغی هەلێزاردن: ئەم قۇناغە کۆتایی بە پرۆسەي دیاریکردنی بەرپرسیار دەهێنێت، واتە بەو مانایەي تەواوەی قۇناغەکانی پێشوو تر، چونکە لێرەدا تەنها ئەوەی دەمێنێتەو ئەوەی، نایا سەرپرشتیارانی پرۆسەي هەلێزاردن و دیاریکردنی بەرپرسیار چەند توانیویانە بە باشی زانیاریەکان کۆبکەنەووە لەسەر کەسە پالێوراوەکان و گەشتیان بە بریاری دروستو کارگێری بۆ دەستپێشانیگراو بەرپرسیارێکی لێهاتوو و شیاو بۆ پۆستی بەرپرسیارێک رێکخراوەکەمان.

پىرۇسەى ھەلىسەنگاندىنى فەرمانبەر

9: عومەر عەبدولقادر

(پەندىكى ھىندىيە سووردگان ھەيە، دەلىت: بەر لەووى مرقىك كارىك بگىتە دەست، با بۇ پىنج خولەكىش بىت. بە ھىچ چەشنىك بىپارى بەسەردا مەدە).

لە دامەزراوكاندا، ئامانچ لە نووسىنى خەلىدا، ھەلىسەنگاندىنى ئەركى فەرمانبەرى بەجىھىنانى ئەرگەكانىانە، بە شىوئەيەكى بابەتيانە.

ئەگەر بىپارىك لەسەر ھەر

فەرمانبەرىك دەرېچىت، ئەم بىپارە شوئەوارو دەرەنجامى ئەرئىنى و نەرئىنى گرىگ لە پاش خوى بەجىدەھىلىت، لەبەرئەوۋە پىوئىستە ئەو بىپارە بە دواچوونو لىكۆلىنەوۋى وردى بۇ گرا بىتو ھاوسەنگو دادپەرورەنەو بابەتيانە بىت.

پىوئىستە لەسەر كەسى ھەلىسەنگىنەر، پىش ئەنجامدانى ھەلىسەنگاندىگە، زانىارى پىوئىستو

وئەيەكى تەواوى سەبارەت بە فەرمانبەرەكە ھەبىت، بەلگو بە تەنھا ھەندىك روالەتو دىمەنى كاتى ھەلىسەنگەوتى ئىستەپى، بۇ ھەلىسەنگاندىن بەس نىن.

لە پىرۇسەى ھەلىسەنگاندىدا زانىن و ئاشنابوون بە سىفەتە زۇر ديارو باوكانى فەرمانبەرەكە، كارىكى پىوئىستە، ھەرچەندە ئەم سىفەتەنەش رىژدىين.

دەبىت لە بارەى تواناكانى، بەھرەو

لټهاتووييېه تايېهتايېهکاني، له باره
هر پالنهريک که بهره بهگهړخستني
نهو بههره توانايانه، ناراسته
دهکن، پرسپاري لئ بکريت.

پټويسته ههسهنگاندن، لهسر
بنه ماي تيبينیکردن وچاوديریکردنيکی
دريژخايه بنيا د بريت. هرهوها
پټويسته ههسهنگاندني رډتارو
سيفهتهکاني فرمانبهرهکه، به
گوږهري نهو رډتارو ههسوکهوتانه
بيت که له بواي کارهکي له ناوهنده
کومه لايه تيبهکيدا پي درکهوتووو
ناسراوه.

ته ناهت ههسهنگاندني مرؤف
به شيويهکي راستو دروست، بهي
رډچاوکردن و ههسهنگاندني نهو
ژينگه و دوروبهري تاييدا دهري،
ناکريت.

وهک نمونه يهک بؤ نه م بابه ته
باسي پيگه خيزان دهکين، خيزانو
په يوهنديه خيزانيه کان، رؤل
کاريگهري گه ورهيان لهسر ناکارو
رډتاري فه، مانبر ههيه، نهگه
فرمانبر له لايه خيزانهکيهوه
دهستخوشانه ريزيکي باشي له
بهرامبر نه نجامداني پيشهکيدا
پيېه خسر، نه م ههستي
متمانه به خو بووني له لا زياد دهکات،
به پيچه وانه شهوه هه راس ته و
کاريگهري نه ريني دهبيت. له بهر نهوه
پټويسته لهسر سرکرده بهرپوه بهر
بايه خيکي زورتر به بهر پرسپاري تي
ژينگه خيزاني فرمانبر بدن، تا
بتوان له ههنديک دؤخو کاتي تايېهتو
دياريکروا دباستر له ههسوکهوتو
رډتاري فرمانبرهکه تيبگن.

هر له بهر نه م شه که له
سهرده مه دا، زوريک له دامه زراوه کان،
له ليکولنه وه و به دوا دچووني
ههنديک چالاکی دياریکراو په يوه ست
به کاري دامه زراوه ييه وه، بارودؤخو
رهوشي ژياني فرمانبرهکانيان
له بهر چاو دهگرن، تا بتوان هه لوښتي
خيزانه کانيان، به شيويهکي
نه ريني يانه بهرامبر دامه زراوه که به
دهستېنن.

ناسايه که سانیک هه بن بتوان
هه موو لټهاتوويي و توانايان به

کارهکيان بهه خشن، بي نه وهی له
بؤ نه و بارودؤخه تايېه تيبهکاندا، هيچ
دهستخوشي سوپاسيکيان ناراسته
بکريت.

له بهر نه وهی دوروبهري ژينگه
کومه لايه تي، له پيکھي ناني ناکارو
رډتاري مرؤفا رؤل گه وره دهبنن،
پټويسته لهسر سرکرده به هه مان
شيوه ههسهنگاندن، بؤ نه م بابه ته
لايه نه ش بکات.

له رؤلگاري نيسته شماندا
ناگونجيت نه م لايه نه له دؤخي
کارگو فرمانگه کان جيا بکريت وه،
ههروهک ناکريت لايه ني نابوريش
له کومه لگه جيا بکريت وه، چونکه
له هه موو سهرده مه کاني رابردوودا،
تيکه ليووني نه م دوو بواره له
يهکدي، زور به هيز تريووه، ته ناهت
دهسگوتريت: «رهوشتو نابووري، دوو
رووي دراويکن».

سهرهري نه م هه ش ژماره ري نهو
فرمانبرانه ري که بهي مشتومي،
رينمايي و فرمانه کاني سهرکارو
بهر پرسه کانيان چي به جي دهکين،
ورده ورده روو له که م بوون.

له بهر نه وه پټويسته سهرکرده کان
به شيويهکي ورد، ليکولنه وه و
شیکردنه وه بؤ بريارو راسپاردو
فرمانه کانيان بکين، ههروهها
ناکريت گوراني نه م ناکارو رډتاره،
بيته مايه درکردني برياري ههله،
سهبارت به فرمانبره ران، چونکه
تواناي رډهنگه گرتني بنياتنهرو
نه ريني فرمانبر بهنده بهوه که
تا چهند که سيکي نه ريني يه، ته ناهت
نهگه نه م رډهنگه بنياتنه ره ببيته
هؤي دروستبووني ههنديک گرفت بؤ
به شيک له لايه ني سهرکرديا تي.

له کورپه نديکدا که له برؤکسل
له ژير دروشي «بهريوه بهراني سالي
۲۰۰۰» دا ساز گرا. نه م ديارده نوښه
که خؤي له تواناي رډهنگه گرتندا
دهبي نيته وه، به م شيوازه و مسفرکا: «له
پيشوودا بارودؤخي ناو دامه زراوه کان
به چه شني بارودؤخي ناو سوپا بوو،
کاتيک دهگوترا: په لاماري نهو گرده
بدن! فرمانه که بي چهندو چوون و
به وردی چي به جي دهگرا، به لام نه م رؤ

فرمانبره ري سالي ۲۰۰۰، ده لټ: بؤجي
نهو گرده؟» له م کاته شدا پټويسته
لايه ني سهرکرديا تي بهريوه بردن،
وهلام بيانووي رازيکه ر بؤ رينمايي و
راسپارده کاني به نيته وه.

له سهرده مه نيستاماندا
سهرکرديا تيکردن، تا راده يهکي زور
فورسو دزوار بووه، رنکه له داهاتوودا
دزواتريش بيت، وهها نابي نيته نه م
دؤخه ببيته هؤي دروستبووني گرفت
بؤ سهرکرده، له بهر نه وهی فرمانبر له م
بارودؤخه دا، زورتر تارکوو سهر به خؤ
دهرده که ويته. دواتر نه م هه ش بهي
هيچ چهندو چوونيک واي لټدهکات له
جي به جيکردني نهو بريارو راسپاردنه
پي دسپيډريت بهر دهوام نه بيت،
به لگو خؤي بهر پرسه تر کاره کاني
رابهري نيته. نه م هه ش بؤ سهرکرده
ريخوشکه ر دهبيت. چونکه فير دهبيت
چون رډهنگه په سهند بکاتو به شيويهکي
راست هه لټي به سهنگي نيته بؤ باشرکردني
سهرکرديا تيکردنه که ي، که لگي لئ
وهريگريت. ههستياريوون به توانا بوون
له گفتوگودا، دوو مهرجي بهر پرتين بؤ
که سيک که دهخوازيته به شيويهکي
گونچاو رپکوپيک. تواناي هه لټه سهنگاندن و
خه ملاندن و بريارداني هه بيت.

که واته هه لټه سهنگاندني بابه تيانه،
بؤ هه فرمانبره ريک به شيوازيکي
راستو دروست بهدي نايته. تا نهو
که سهي هه لټه سهنگاندنه که نه نجام
دهدات:

۱- به باشي فرمانبره که بناسي ته
پي ناشنا بيته، نه م هه ش نهوه
دهخوازيته که نهو که سه به شيويهکي
وردو گشتگر گه ران و به دوا دچوون
بؤ که سيته فرمانبره که بکاتو
خواستو بههره توانا کاني بزانيته.

۲- شاره زوا ناشنا بيت، بهو ژينگه
کومه لايه تيبه تييدا دهري.

۳- ري به خؤي نه دات، برياري
تاکلا يه نهو خيرا بدات، به لگو شيوازي
هه لټوکهوتو رډتاره باوه کاني
فرمانبره که بؤ ماوه يهکي دريژ
له بهر چاو بگريت.

سهرچاو/ الإدارة بالتوافق: نوربرت
هرمان. ترجمه: د. هاني صالح. ص:
۱۳۶-۱۳۹

هەنگاونان بۇ نواندى رۆلى بەرپۆمبەر لە يەكەم جارد

لە ئىنگلىز يەنە: كاروان چۆمانى

تېرەتەسەلەكەت لە بوون بە بەرپۆمبەر، پېئوسىتە ھەنگاۋى داھاتووت تېرەوانىنكى بەرپۆمبەرەنەيىت بۇ ئۇفيسەكەت، داۋى زانىارى لە ھاۋكارەكەنت بىكەى بۆنەۋى شتە باشو خراپەكانت بۇ دەرەكەۋىت. زۆربەى بەرپۆمبەرە نۆپەكان ئەم ھەلەپە دەكەن لە بەگەرخستى گۆرانكارىيە خىراگان بەيى بەشدارى پىكرىنى ئەوانەى لە دەۋرەبەردان. ھەرچەند لە ھەندىك كارى تايىبەت ئەمە پېئوسىت دەكات، بەلام لە زۆربەى ھالەتەكان دەپتە ھۆى جىبابوونەۋى تۆ لە كارمەندەكان ئەگەشتىن بە راستىيەكان، وا لە كارمەندەكان دەكات كە پەراۋىزخراۋن. بەرپۆمبەرى سەرەكەۋتو پەيۋەندىيەكى كراۋە بەردەۋام لەگەل ھاۋكارەكانى دروست دەكات، لە ھەر پەلەكەدا بن. دروستكرىنى پەيۋەندى لەگەل دەۋرەبەرەكەت كەشتىك لە مەتەنەۋى رېز دروستدەكات. كاتىك كارمەندىك ھەست بە گرىنگى خۆى دەكات، ئەۋە گرىنگى زياتر بە كارەكەى دەدات لەۋەى كە تۆ داۋى لىدەكەيت.

قەسەيان لە بارەى ئەزمۇنى تاكەكەسيان لەگەلدا بىكە، رۈۈنۈ ئاشكرا داخاۋىيەكانى خۆتايان پېراپەگەيەنە، ئەۋ شتەى كە تۆ چاۋمېرى لىيان كە جىبەجىي بىكەن. چۈنكە بەرپۆمبەر ناتوانىت سەرەكەۋتو بىت بەيى زانىنى ئەۋەى جى لە كارمەندەكانى دەۋىت. ئەگەر رېزىت لە كەسايەتايان گرت كارىگەرى تۆيان ۋەكو رابەرۈ رېنىشاندر زياتر لەسەر بەجى دەمىنىت.

سەرچاۋە:

<http://www.allbusiness.com>

لېھاتوۋىت ۋەك رابەرى كارەكە. كارىكى قورسە بۇ ھاورىۋ ھاۋپىشەكانت پاش چەند سال پىكەۋەبۈۈن لە شۈپنىك، ئىستا ۋەك بەرپۆمبەرەكەيان مامەلەت لەگەلدا بىكەن. لە مەۋدوا كارى تۆ ھەلەسەنگەندى شىۋازى جىبەجىكرىنى كارەكانيانو پىدانى رېنمايىپە. ئەمەش كەشتىكى سەپرو نامۆ لە نىۋان تۆ لەگەل ھاورىۋ ستافەكەت دروستدەكات كە لەۋانەيە ھەندىجار پېئوسىت بە برىارى قورسو سەخت بىكات بۇ ئەۋانەى نامادەنىن بە ھىۋلكرىنى نەخشەۋ پلانەكانت. ئەمەش بەشىكە لە كارى بەرپۆمبەرايەتى چەند زووتر ئەنجامى بىدەيت، باشترە.

بۇ دەستىپىكى باش ۋەكو بەرپۆمبەر پاش تەۋاۋبۈنى كۆبۈۈنەۋەكەت لەگەل بەرپۆمبەرەكەت پېئوسىتە راشكاۋانە ھەلۋىستى خۆت رۈۈنكەيپتەۋە، لەگەل ھاۋكارەكانت لە بارەى ئەۋداخاۋىيانەى لە تۆ داۋاكران لە كارە نۆپەكەت، ستراتىزى كارەكەت، تەگىكى ئەۋ بەشەى كە تۆ بەرپۆمبەرى لەگەل جۆنىەتى كاركرىنۈ ئەنجامۈ پىشخستى كارەكەت.

ئەۋ دەرەكەۋتەت ۋەك بەرپۆمبەر دەپت جىاۋازىت لەگەل ئەۋ رەقتارەنى پىشۋت كە بەرپۆمبەر نەبۈۋىت. دەپت پەرسىارو ۋەلامەكانت تەۋاۋ جىاۋازىن، ھەۋلەدەيت بەشىۋەى پىۋەشنىلانە قەسە لەسەر بابەتەكان بىكەيت. زانىارى تەۋاۋ لەسەر كارەكەت بەدەست بەيىنى ھەۋلى بەرەپىشچۈنى بىدەيت.

پاش تەۋاۋبۈنى كۆبۈۈنەۋە

لە شۈپنى كاركرىنۈ تازە بۇ يەكەم جىار پەكەت بەرپۆمبەرەكەت بۇ بەرپۆمبەر. پىرۋە! ئىستا ئەۋ ھەنگاۋانە جىن پېئوسىتە بىگىرەتە بەر ۋەكو بەرپۆمبەر؟ باۋدەكەى، پان نا؟ كە ئىستا ھەۋو شتىك گۆراۋە، پېئوسىت دەكات بەشىۋەى گونجاۋ مامەلە بىكەيت.

گۆرپىنى پەكەت بۇ بەرپۆمبەر ھىچ زەھمەتلىكى تىدانىيە، تاۋەكو ماندوۋت بىكات. بەلام بەنگاۋىۋ ورنىنى تەۋاۋ ھەلەگىرەت سەرمەرى تۋانەى خۆرىكخستىن. چۈنكە ئەمە ھەمان پىشە نىيە ۋەك ھەمىشە لە رابردوۋ، بەلكو سەرمەرى ئەۋەى لەۋانەيە بۇ ماۋەيەكى رىز نامادەگىۋ ئەزمۇنت ھەبىت لە ئۇفيسەكە، پان پەيۋەندىيەكى باشت ھەبۈۋ بىت لەگەل كارەكە، بەلام ئەمجارە داخاۋىيەكان لە تۆ جىاۋازن. گرىنگە ورنىنى لە سەرنىچو تىبىنىيەكانت گۆرانكارى بەسەردا ھاتىپىت، شىۋازى پەيۋەندىۋ رەقتارت لەگەل ھاۋكارەكانى پىشۋت پېئوسىتە گۆراپىت.

ۋەك بەرپۆمبەرىكى نۆى، پېئوسىتە پەيۋەندى نۆى لەگەل ھاۋكارەكانى پىشۋت دروست بىكەيت. سەرمەرى ئەۋەش كە دىتۋانى پەيۋەندىيە دۇستايەتەيەكانت بەردەۋام بن لەگەلئاندا. پېئوسىتە سۈۋرى نۆى دابىنى لە نىۋان خۆتو ئەۋاندا، لە پىناۋ جىبەجىكرىنى برىارەكانتو بىتاتتانى مەتەنەى بەرپۆمبەرايەتى. بەلام نەك بە ماناى خۆسەپاندەۋ ناچاركرىنى زۆرە مىلى بۇ ھەرمانەكانت. بەلكو ئەۋە گرىنگىدانى زياترە بە ئەركەكەت بۇ سەلمەندى

ئا: گوران جەمىل

دەتەوئىت بەرپۆمبەرىكى سەرگەوتوو بىت؟

گەياندى مەبەست، چونكە كارمەندەكانتو بەرپرسسەكانى سەرەوت ھەرچى ھەلسوكەوت ھەيە تۆمارى دىكەن، ئەم كىدارانەت دەپتە وئەنى تۆ لای ئەوان، پىنگە تا كۆتايىش لايان بىمىنىتەو.

۶- لە بەرپرسىارىتى را مەكە: لە نىشانەكانى بەرپۆمبەرى سەرگەوتوو ئەودە كە ھەلەكان دەگەرپىتەو ھە خۇدى خۇى دەسكەوتەكانىش بۇ كارمەندەكانى، چونكە ئەگەر سەرەوتنى كەسانى تر بىكات نەك ھەر مەتەنەيان لە دەست دەدات، بەلكو وا دەكات كە كەمتر پىزى بگرن.

۷- با ئىمىتيازى كەسەت نەپىت: ھەك بەرپۆمبەرىكى تازە خۇت دەپىنىتەو كە دەتوانى درەنگ بىت بۇ دەوام، يان لە كاتزمىرىك زىاتر دوا بىكەوئىت لە كاتى ناخوارەندە، يان تەلەفۇنى تايەتە لە نوسىنگەكەتەو بىكەت، ئەوانەو دەيان كارى تىرش، بەلام دەپت ئەو بزانى كە ھەموو عەپبەكانى بەرپۆمبەرىتەكەت بۇ تۆ دەگەرپىتەو، چونكە تۆ نەوونەى زىندووى بۇ ئەو كەسانەى كە لەگەلتە كار دىكەن، تۆ بەرپرسى يەكەمو كۆتايى سەرگەوتوو دواكەوتەكانىت.

بىت لە ھەلەبازدىنى ئەو كەسەى كە خەلاتى دەكەيت، ئەمە ئەگەر لە كاتىكدا خەلاتىكردن پىوئىست بىتو بە راستى ھەست بىكەيت كە پىوئىستە كارمەندىك خەلات بىكەيت. چوارەم: خەلاتىكردن، لە راستىدا دەپتە بىرپىت بە كارمەندىك لە بەرئەو خزمەتەى كە پىشكەشى كىردو، لە رابىردو، يان لە داھاتوودا پىشكەشى دەكات.

۲- ستەمكار مەبە: كاتىك ھەلسوكەوتى ستەمكارانە ئەنجام دەدەيت، ئەمە بەلگەيە لەسەر لاوازىت نەك بەھىزىت، كاتىك ھەك كۆپلە ھەلسوكەوت دەكەيت لەگەل كارمەندەكانىدا، تۆ بىم كارەت دوژمن بۇ خۇت دروست دەكەيت، پىوئىستە كە ھەلسوكەوتىكى مەرفانە بىكەيت لەگەلئاندا بە شىوئەيەكى نەرمونىان و پىزدارانە.

۴- بىن لايەنى: لە باشترىن خورەوشتەكانى بەرپۆمبەرى سەرگەوتوو ئەودە كە دادگەر بىت لە ھەلسوكەوتىدا لەگەل كارمەندەكانىدا، ھەرگىز جىاوازى نەكات لە نىوان كارمەندەكانىدا.

۵- بە بىن بىرگىرەنەو قەسە مەكە: ئەو ژمارە زۆرە لە كارمەند، گوئى دەگرن لە ھەر وشەيەك كە لە دەمت دىتە دەر، ھەر لە سەرەتاو و شەكانت كورت بىكەرمەو بۇ

نايە دەتەوئىت بىت بە بەرپۆمبەرىكى سەرگەوتوو لە بەرپۆمبەرىتەكەتدا؟ بىگومان ھەلەمەكەت (بەلەن) يە، ئەمە تەنبا ھەلامى تۆ نىيە، بەلكو ئەمە ھەلامى ھەر كەسەكە كە بەرپرس بىت لە شۆئىنىكدا، سەبارەت بىم جەمەكە قەسەو باسنىكى زۆر كراو، وا لىرەدا جەند ھەنگاوتىك دەخەپنەروو بۇ بەدەستەئىنانى سەرگەوتن لە بىارى بەرپۆمبەردىندا:

۱- خۇت بە دوور بىگرە لە لووتبەرزى: كە دىت بۇ سەر كارەكەت وا ھەست مەكە كە تۆ باشترىن سوارچاكى مەيدانى، ھەولى دەستگرتن مەدە بەسەر كۆى سىستەمى كىردا، نەكەى بىلەيت: (ئىدى من بەرپرسى سەرەتاو كۆتام)، بە دىنبايەو ھەندى كاروبار ھەيە كە دەتوانىت بىگۆرپىت، بەلام زۆرى تىرش ھەيە كە سەرەپى ئەو كە تۆ پىتى سەرسام نىت، گۆرپىنى كارى ئەمروو سەبى نىيە، بەلكو بە پىچەوانەو ھەولەئىكى زۆرى دەوئىت.

۲- پەيمانى گەورە مەدە: يەكەم: پىوئىستە بزانى كە ھاورپىتەو دىسۆزى بە پارە ناكىردىت. دووم: پەيمانىك مەدە گەر دىنبا نەبىت لە ھەى كە دەتوانىت جىيەجىي بىكەيت. سىيەم: پىوئىستە ورد

زاراوهی کارگیری

له به جیهانی شتهکاندا، یاخود ږنگایهکی تازمیه یو شیکاری کیشه کونهکان.

۸- کلتور (الثقافة): بریتیه له تۆرپک باومرو بهای هاوېش که هه موو کارمندان دزمان به نیسبت پروژمکهوه کۆتایی پنهاتوو.

۹- ژینگه (البيئة): له زاراوهی سیستمدا هه موو نهو شتانه ددگریتهوه که بهای سیستمهکهوه گرنگ، بهلام تا ډاډیهکی زور له ددرووی جوارچیوهی جاودیری سیستمهکهوه ده؛ ږکابهراڼ که بهشیک گرنگی ژینگهیی پروژمکه پیکدین، پروژمکه به سانایی ناتوانیت دستیان بهسردا بگریت.

۱۰- هیزی شارهزا (قوة خبير): هیزیکه لهو راستیهوه سهرچاوه ددگریت که تهماشای کهسیکی پیددگریت، وهک شارهزا له بواریکدا، کاردهییو گوئ لیگرتنهکهیی لهسر بنهمایی شارهزاییهکهیهتی، پشتی پیددگریت له بواړی ناموزگاریو راویژکردندا.

۱۱- تیربوون (الإشباع): ههستی ږزاهمندی تاکه کهسه، پاش نهودی نارمزوو پیداوېستییهکانی به دېدین، یاخود کهیشته بهو نامانجی مېهستی.

۱۲- ستراتیژییه: بریتیه له پلانیکی دوور مودای هه موو لایهمنهکانی ږتخراوهکه. بواړمکانی ږتخراوهکه دستنیشان دمکات لهسر بنهمای نهو خزمتگوزاریانهی دواتر پېشکشی کۆمهلگای دمکات. نهو چالاکیه سهرمکیانه دپاریدمکات که ږتخراوهکه پیداگره

له توانادا بېت لیکۆلینهومیان تیادا بگریت. بهشیهوهکی ناسایی بریتین له زانیاری دهرباری ناستی خویندهواری، شارهزایی، میژووی کاری پېشووی، نارمزوومکانیو ناستی کۆمهلایهتیو ...

۲- دمسهلات (السلطة): بریتیه له مافی دمرکردنی بېر، مافی ناراستهکردنی کهسانی تر له کارمکانیانداو مافی دمرکردنی فهرمانه.

۴- بودجه: پلانیکه به بههای دراو گوزارشتی لیددگریت. نامانجی شتهلک ږوون دمکاتهوه لهوانه: داهات، تیچوونی خزمتگوزارییهکان، خهرجیو قازانج، به بههای دراو گوزارشتیان لیددگریت.

۵- ږیزهمندی فهرمانهکان (سلسلة الأوامر): ههرودها گوزارشتی لیددگریت به ږیزهمندی ههنگاو به ههنگاو، پان هیلی دمسهلات، بریتیه لهو ههنگاونهی پېوېسته له کهپانندی زانیارییهکان، پان نالوگۆږی زانیارییهکاندا پیددگریت له نیوان بهربرسو فهرمانهراڼدا له نرمترین ناستی نهخهیی ږتخستندا.

۶- پېوهمندی (الاتصال): بریتیه له نالوگۆږی زانیاریو گواستنهووی واکان، (واتای گفتگو). تهماشاکه نهگهر نهو کهسهی پېوهمندی پېوه دمکهیت له واتای گفتگوکه تینهگهیشته که پېوهمندیکر مېهستی، نهو پېوهمندی کاریگر دروست نهووه له نیوان نهو دوو لایهمنه.

۷- داهینان (الإبتکار): بریتیه له توانای پروژمکه له داهینانی شتوای نوی

گۆمانی تیدا نییه زمان کۆلهکی بوونی نهتموویه، زمانی کوردیش کهرجی زمانیکی دهولهمنده، بهلام تا نیستاش شتوهی کۆمهلگای کشتوکالیو شتوهی ژپانی دپهاتی پېوهیداره، سهرهپای نهبوونی زمانیکی پهکرتوو که چارهسهری زوریک له کیشهکانه. بهلام لاوای زمانی کوردی له بواړی زانستیو کارگیریو... کیشهیهکی تری بهلکه نهوېسته، که یوخیو ناستهنگه له بهردم تیگهیشتن له باسو ږووداوی زانستیو کارگیریو... تنانته زوریک له دهرچووانی کۆلنیزو پهمانگان پاش تهواو کردنی خویندنی نهکادیمیان به هوئ ناروونی دمستهواژه کارگیرییهکان لایان ناستهنگی زوریان دپته پېش، چا له کاتی لیکۆلینهووه توپزینهووه، پان له وهرگیریانی باسو ږووداوه کارگیرییهکانیان... بېت. نهو نووسینه ههستکردنه بهو کهموکوریانه، به هیوای کردنهووی کلاوړۆنهپهک لهو بواردا:

۱- بنهمای لپرسینهووی کارگیری (مبدء المسألة الإدارية): بریتیه له لپرسینهووی فهرمانهبر (بهردمست)، دهرباری نهو نهنجامانهی به دستی هیناوه له جوارچیوهی نهو دمسهلاتهی پېی بهخراوهو نهو بهربرسپاریتیهی له نهستۆیدایه.

۲- داواکاری دامهزاندن، (طلب توظيف): نمونهیهکه به شتوویهکی سروشتی له لایه نهو کهسانهوه پېشکشی ددگریت که داوی دامهزاندن دمکه، پاشان داوایی داتاگهلیکی میژوویان لیددگریت، که

له سهريانو له ميانه ياندا نهو جالاکو خزمه تگوزاريانه به ددست دهينيتو دابه شي دهکات.

۱۲- يه گهي همرمان: دهقي يه گهي همرمان لای (هينري فايول) بریتيه: له رنژي همر هه لسوکه وتيک که کهسهکان پتيه لدهستن، پتيوسته بهر ددست (ياريد ددهران) برپار تهنه له يه که سرؤک و مرگريت.

۱۴- رهوشي ستراتيژي: له - جاوديريد- رهوشي ستراتيژي نامهزه بو نهوه دهکات که نارمزووي تاکه گانه بو ناماده کردني زانياري به شيويه که باشر دمر بکهون له ماويه کي دپاريکراودا.

نمونه: به پتيو بهر چاگردنه وويه کي داواکراو (پتيويست) راده گريت به مبهستي نهوه ي بودجه ي چاگردنه وه له ساليک تينه بهر پت.

۱۵- رهوشي بيرؤکراسي توند: له جاوديريد، کهسهکان نارمزوو دهکات به سيمايه کي جوانه وه دمر بکهون، به پتيو ره گاني جاوديري بهو شيويه، چونکه به پتيو بهر له سر بنه ماي فازانچ هه لسه نگاندن دهکات، له وانه يه چاگردنه وه ي ناميرتک پشت گوئيخات چونکه له کوتاييدا فازانچي به شه گهي، يان همرمان که ي زياد دهکات.

۱۶- سياسات، بریتيه له کومه ليک بنه ما که پابه نديووني به پتيو بهر يه تيه حياوازه کان روونده کاته وه له ناوچه يه گدا بو کارکردنو ته واورکردني نامانجه داواکراوه کان له ميانه يي جتيه جتيکردني هه ندي ريساو بلانه وه.

۱۷- پلان (الخطط): بریتيه له جه ندين ريگا، پيشو دخت پتيه نراوه بو ته واورکردني کاريک. پلان هه ميشه وه لامي برسپاريک، يان جه ندين برسپار دمداته وه، له وانه: پتيويسته چي بکهين، که ي پتيويسته ددست به کاربين، کي دديت نهو کاره بکات، چون بکريت، برو پتيو نه ي نهو کاره ته واور دهکريت جه نده، بوجي پتيويسته نهو کاره بکريت.

۱۸- رتيهري ريکخستن: پتيه وانه ي نه خشي ريکخستن به گشتگيرو هه مه لايه ن تايبه تهنه نده، کومه ليک زانياريه سه بارعت به کار، دمه سات، بهر برسپاريقتي، نه رکي دپاريکراو بو هه ريه که له بستي بهر پتيو بهر دني به يوه ندي نيوان بهر پتيو بهر يه تيه سه رکيه کان له

ريکخراوه که دا دپاري دهکات.

۱۹- ريکخستن ناهرمي: بریتيه به يوه ندي ناياسايي نيوان که سه کان سه رچاوه که ي دابونه ريتو به يوه ندي نهو ريگايانه يه که ياريد ددهران شويني دهکون بو ته واورکردني کاره کان.

۲۰- ريکخستن ياسايي: به پتي به يوه ندي ريکخستن يه کان بریتيه له خولانه وه به دوری نه وانه ي ناو دمر پت به رتيه ندي برپار، يه گهي همرمان، نارسته کردن.

۲۱- هاتووه کان (مدخلات): بریتين له ره گزه گاني بهر هه مه نديان که دينه ناو کرداري بهر هه م هينانه وه، وهک: سه رچاوه کان (مرؤي و ماتريالي)، دراو، تاکه کان، بهر پتيو بهر د.

۲۲- دمر چووه کان (مخرجات): نه نجامي نهو سه رچاوه ن که هينرايوونه ناو ريکخراوه که وهو ريکخراوه که کاري بو دهکاتو له پتيو ايده دروست بووه، بریتيه له شمه ک، خزمه تگوزاري، ناوبانگي باش.

(feed) - (23back) (التغذية العكسية): بریتيه لهو زانياريانه ي بهر پتيو بهر له شويني کار، يان له همرمان بهر (بهرد دستان) و مرید گريت، دمر باره ي نهو بارو دؤ خه ي کاره که ي تيدا ته واور کراوه، يا خود دمر باره ي نهو ريگرايه ي بهر بهر دتن له بهر دد جتيه جتيکردني کاره کاندا، پتيه وانه ي زانياريه که نه که له خواره وي بهر پتيو ريکخراوه که وه دمر دد جيت.

۲۳- بهر پتيو بهر د به هاويه ي (الإدارة بالاشتراك): شيوازي ديموکراتيه له بهر پتيو بهر ددنا پشت دمه ستيت به لؤزيکي راويژو به شداري پيکردني بهر ددستان له دمر کردني نهو برپاريانه ي به يوه دستان به به شه کان يانه وه.

۲۴- جيگورکي له شويني کاردا (التدوير الوظيفي): به مبهستي زاليون به سه مر بيژاري همرمان بهر له کاره که يدا، کاره ندي کاريکي دپاريکراو ناساني پتيه سپي رديتو باش ماويه که دگويژي رتيه وه بو جيگايه کي تر، شيوازي که کومپانيان پياده ي دهکات له ديزاني کاره کان ياندا به مبهستي شاره زايو ليها تو يي زياتري همرمان بهر له کاره که يدا، به مبهستي روو به روو بوونه وي دؤخي ناسايي سه مر پري دوور که ووتنه وه له بيژاري و مر سبون له کار.

۲۵- به يوه ندي که سي (الارتباط الشخصي): بریتيه له به يوه ندي که سيک

پشت نه ستوره به يه کيک له به شه کان، کاري سه رديکي بریتيه له دامه زراندني ريکخستن جالاکي له نيوان به شه گهي به شيکي که دا. نمونه: که سيکي باور پتيکراو له به شي فرو شراوه کان به شيويه کي خول دمر وات بو کارگه يه کي بهر هه مه نديان به مبهستي زانيي هه ندي شت که له خشي بهر هه مه ندياندا له بير گرابوو، به مبهستي دنيايي ريکخستن له نيوان بهر هه مه نديان فرو شتندا.

۲۶- ليکولينه وه ي زانستي (بحوث العلمي): وانا ليکولينه وه ي زانستي وهک نامر ازيک به کار به پتي رت به مبهستي دمر کردني برپار به سه ر گؤراوه کاندا که له تواندا هه يه بو چاره سري کيشه يه کي دپاريکراو به کار به پتي رت له ميانه ي پتيو نه و به کاره يناني نمونه ي بير کاري. کاتيک ليکولينه وه ي زانستي به کار دد هينري ت له سه ر بناغي نه م چوار توخه: ريگاي زانستي، پتيو نه ي بير کاري، ريگاي نمونه يي (باشترين ريگا)، نامانجه کان.

۲۷- به جه نديان (الإجراءات): ژماره يه ک کار، يان هه نگاي يه که به دواي يه که که نامانجي ته واورکردني کاريکي دپاريکراوه.

۲۸- بنه ماگاني بهر پتيو بهر د (مبادئ الإدارة): رابه راني قوتا يخانه ي کلاسيکي وهک (فردريك تايلور، هينري فايول) له نوو سينه کان ياندا بو چوونه گاني خويان کورت کردو ته وه دمر باره ي بنه ماگاني بهر پتيو بهر دني نو، وهک: پتيويسته هه ر سه ر بهر شت ياريک جالاکيه کي بسپوري پتيه ريتو سه ر بهر خو بيت تا بتواني ته واور بکات.

۲۹- بهر برسپاريقتي کومه لايه تي (المسؤولية الاجتماعية): بریتيه له رؤليک که دامه زراوه کان دمه بين له دؤزينه وه ي ريگه چاره بو کيشه ي کومه لايه تي و کيشه ي کومه لگاگان، وهک دامه زراندني که مينه کان... تاد.

۳۰- هاندان (الدافعية): نامازميه به ناراسته ي تاک بو به ددست هيناني نامانجنيک، زؤريک له ره قاره کان (نه وانه ي هه لسوکه و تي تاک له سه ر بنه ماي ره قاره هه لده سه نديان) باور يان وايه هاندان له سه ر بنه ماي ناجيگيري ناخ دروست دمييت که رن گدانه وه ي تير نه بووني پتيو ايستيه که نه، رهوشي هاندراو يش هه ولد ددات بو که مکردنه وه ي نهو جؤره ناجيگيري به.

بىزمارە كارگىرىيەكان

بە بەلگەيەك ئەسەر ئەۋدى ئەو جىگەيە، بىزمارى پىيدا داكو تراۋە. خۇ ئەگەر لە بىزمارى كارگىرى پروانىن.. دىمىنىن، دلى ئەو كەسەي گازندەي لىكراۋەو شوورمىو نەنگىيەكەي دەرخرارەو.. ئەگەرچى بە دواشيدا ھەۋلى ئاساپىكرەنەۋەي پەيۋەندىيەكان بۇ دۇخى ئەۋساي بىرئىتەۋە.. ھەرۈەك شوپنەۋارى بىزمارە ئاساپىكە پروشاۋە.. بەلام بىزمارە كارگىرىيەكان، لە دەفتەرى يادگارپىيە تالەكاندا ھەر دەمىننەۋە.

گرفت لە نىۋان ئەندامەكانى ھەر دەستەيەكدا ھەيەو ئەمەش رەۋتى زىانە.. بەلام زۆر جوان دەمىت، ئەگەر لە پال نامۇزگارى رىئوئىد، گازندە لە رىگەي تابلۇ فەرمىيەكانەۋە رىكېخرىت.. جوانترىش دەمىت ئەگەر ئەم گوشتارە جوانەي لەگەلدا بىت، بۆي دامەجۇ.. ھەموۋان دەكەۋىنە ناۋ ھەلەۋە.

زۆر زۆر جوانىش دەمىت، ئەگەر بە چاۋى كەمەۋە، لەو كەسەي ھەلەي كىردوۋە، نەروانىن.. بەلكو پىۋىستە ھەموۋمان بىيىن بە گىيانىك لە يەك جەستەداۋ ئەگەر ئەندامىكەمان نازارىكى توۋش ھات، ئەۋا ھەموۋ جەستەمان، خەۋى لى بىتۇرىتو بۆي بىتە كۆل.. چۈنكە لە پىشت ھەر كارىكى سەرگەتوۋ.. لات روۋن بىت دەستەيەكى سەرگەتوۋ ھەيە.

بۇ ھەلەكانى كەسانى دىكە، ھەرۈەھا لە رىگەي بە نىچىرگرتنى نەنگىو شوورمىيەكانىيانو گەياندنىيان بە بىرئۆمبەرەكەي، يا بىرپرسەكەي دەمىت، تا ۋىنەي كەسانى دىكە، لە ھىزوھۇشيدا بىشئوئىتو رەزامەندى، ياخود رىزلىتەنلىكى بىرئۆمبەرۈ بەرپرسەكەي بە دەست بەيئىت.

ئەم رەفتارەش، تەنھا كەسە نەخۇشەكان پىي ھەلدەست، مەيەستەم لە نەخۇشەكان ئەۋانەن كە دلىان نەخۇشەۋە پرە لە رىقو ھىنەۋ جاۋچىۋىكىۋ بە قوربانىدان لە كەسانى دىكە خۇيان دەرەخەن. سا ئەگەر بىزمارە كارگىرىيەكەي بە ھەق بوو، ئەۋا بۇ خۇي گىرىتەكە.. خۇ ئەگەر بە ناھەقىش بوو، ئەۋا گىرىتەكە گىرتىرو گەۋرەتەرە.

جىي سەرنەجەكە لە بەكچوۋنىكى خۇرسك لە نىۋان بىزمارى ئاساپىو بىزمارى كارگىرىيدا ھەيە. بىزمارى ئاساپى، مەۋف بۇ مەيەستە ئاساپىكەكانى خۇي بەكارى دەمىتتو سەربارى ئەۋەي سوۋدىشى ھەيە، بەلام كاتىك بە دىۋاردا دايدەكوتىتو ھەلى دەكەنىتەۋە، كەل دەخاتە ناۋ دىۋارەكەۋ دەپروشىئىت.. بە جەشنىك ھەرچەندە چاكى بىكەيتەۋەۋ كۈنۈ كەلپنەكەي پى بىكەيتەۋە، ئەۋ شوپنەۋارەي ھەر دەمىننەۋەۋ دەمىت

بىزمارە لاي ھەموۋان ئاشنايمو كى ھەيە نەزانىت بىزمارە چىيە؟ بىگرە دەشزانىن، سوۋدىكى زۆرى ھەيەۋ خەللى بۇ زۆر مەيەستى جىۋاز بە كارى دەمىت.. ۋەك: ھەلۋاسىن، پىكەۋە بەستى شتەكان.. ھتە. بىزمارىش لە دىۋاردا كەللى ناپىت، ئەگەر بە باشى دانەكوتىت. بەلام بىزمارى كارگىرى بەۋ چەشە نىيە.. كەۋاتە بىزمارى كارگىرى چىيە؟!

ئەۋانەي لە دەستەيەكى كاردا كار دەكەنۈ كارىك رادىپەرىنن.. ئىدى چەشنى كارەكە ھەرچىيەك بىت. ئەم دەستەيەش چ پىشەيى، چ كۆمەلەيتى، چ ۋەزىشى، پان ھونەرى بىت.. ھەرۈەھا دەستەكە سادە بىت، ياخود ئالۇز.. ھەموۋ ئەمانە زاراۋى بىزمارە كارگىرىيەكان دەيانگىرتەۋە.

ئەگەر بە سادەيى بىزمارى كارگىرى بىناسىنن.. ئەۋا دەللىن، بىرىيە لە دەسەلەستى كارگىرى، پان بە رەۋاۋ ناپەۋا گازندەۋ سكالاي ژىرەۋىرو كىتوپى. بە ماناي گازندەۋ پرتەۋ بۆلەي ئەندامىكى دەستەكە، پان چەند ئەندامىكى.. لە دۇي ئەندامىكى دىكەي دەستەكە، ياخۇ لە دۇي كۆمەللىك لە ئەندامان، بىنەۋەي پىشتەر نامۇزگارى رىئوئىيان كىرەبىت.. ئەۋىش بەۋەي كەسلىك لە رىگەي خۇمەلەسەندەۋە

گ. داودى

مافەكانى

نۆكى

مىندال

سەر شەقامو كارگەو كېلگەكان،
چونكى شويىنى تۆ سەر كورسى
قوتابخانەيە.

مافى خواردن:

مافى خۆتە كە خواردن و
خواردنەوت بۇ دابىن بىرىت،
بۇئەۋە تەندروسىيەكى باشت
هەبىتو گەشەكرىت بەردەوام
بىت.

مافى پاراستىت لە توندوتىزى:

هېچ كەس مافى ئەۋەدى نىيە كە
لەت بىت، يان بە خراپ ھەلەكەوت
لەگەلدا بىكات، يان جەستەت بەكار
بەيىتو سووكايەتت پى بىكات،
مافى خۆتە كە بە ئاشتى بىرىتو
دوور بىت لە شەرو ئازاۋە.

مافى يارىو پىكەنن:

ھەندى لە گەۋرەكان ئەۋەدىان
لە بىر چوۋەتەۋە كە تۆ ھىشتا
مىندالى، ۋەك ھەر مىندالىكى تر
مافى يارىكرىدو پىكەنن خەون
بىنىت ھەيە.

يەكسانىت.

مافى چاۋدىرىكرىد:

ئەگەر بىرىندار بوۋىت، يان
توۋشى نەخۇشەيەك بوۋىت،
دەبىت بايەخت پى بىرىت،
ئەگەر پىۋىستى كىر مافى خۆتە
سەردانى دىكتۇر بىكەت، يان بىرىت
بۇ نەخۇشەخانە بۇ ۋەركىرىت
چارەسەر.

مافى ناسنامە:

كە لە دايك بوۋىت مافى
خۆتە كە ناۋىكى شايستەت لى
بىرىت، ناسنامەت بۇ دەربىرىتو
رەگەزنامەت ھەبىت، ئەمە
بۇئەۋە لە دۋارۋۇزدا بىتوانىت
بىرىتە قوتابخانەو چاۋدىرى
بىرىتو كوتانت بۇ بىكەن.

مافى خىستەبەر خويىند:

ھەموو مىندالىك مافى خۆيەتى
كە بىرىتە بەر خويىند، بە
مەبەستى فىربوۋنى خويىندو
نوۋسىن. نەك كاركرىد لە

مىندالنى ئازىر، ئىۋەش
ھەروەكو ھەموو چىنو توۋرەكانى
كۆمەلگە خاۋنى ماڧنو پىۋىستە
ھەموو ماڧەكانتەن بۇ دەستەبەر
بىرىت، ھەر بۇيە بۇ ئاشناۋوون
بىرەيىنەۋەتەن بە ماڧەكانتەن لە
بىرگە ئەمجارەدا چەند ماڧىكى
ئىۋە ئازىر دەخەينەروو، بەو
ھىۋايە ھەموو ماڧەكانتەن بۇ
دەستەبەر كرايىت:

مافى رىزىكرىت:

تۆ ماڧى خۆتە كە لە ناو
كۆمەلىكىدا بىرىتو خۇشيان
بوۋىتو بە باشى بايەخت پى
بىدەن رىزى ھەستو زىانى
تايىبەت بىگىر، كە ئەۋانىش
كەسوكارەكەتو خىزانەكەتن.

مافى يەكسانى بوون:

كچ، يان كور، چ كەمەندام
بىت، يان لەشساغ، رەنگى پىست
ھەرچى بىت، يان بە ھەر زامانىك
قەسە بىكەت، تۆ لە ماڧەكانتەدا

لە ولاتى ئىمە جەمكىكى بى واتايەو بەرپومبەرانى رېڭخراو كۆمپانىكان بە شىۋەيەكى سەرەكى باومرپان بى نايەتو لەوانەيە گرنگىرپىن ھۆكارەكانى ئەو ھەزارىيە كە لە شىۋازى بىرگىردىيان ھەيە لەو خالانەي خوارەو كورت بىكەينەو؛

۱- پىشت بەستىن بە شىۋازەكانى بازىرگانى كۆنۈ دابو نەرىتى كۆنۈ وەرنەگرتىن قىيول نەگىردنى پىداۋىستى كۆمەلگاۋ دىنای بازىرگانى بە سوۋدومرگرتىن لە شىۋازەكانى نۆئو پىشكەوتو.

۲- نزمبۈنەۋەي كۋالىتىۋ چەندىنەيى خزمەتو بەرھەمەكانو نەبۈۋو دەرھەت نەدانى ھىزى ھەلپۇزاردىن بە كىپار بۇ دابىنكردنى پىداۋىستى راستەقىنە لە لايمىن رېڭخراۋەكان.

۳- نەبۈۋونى بەشى چاۋدىرىيەكى دادپەرۋەرو وردىيىن.

لە زۆربەي ھالەتەكان بىاۋانى دەسەلاتدارو بەرپومبەرانى رېڭخراۋەكان

رېڭخراۋەكان، بازىرگە، سوپەرمارگىتو شىۋنەكانى تىر بەگاردىت، ھەندى لە رېڭخراۋەكان ئەو پلانى بە شىۋەيەكى فىراۋانو بە بوۋدجەيەكى يەكجىر زۆر دىخەنە بوۋى جىيەجىڭىردىن كارپىڭىردىن ھەندى لايمىن تىر تەنپا پىشت بە بىنەماي قىسەگىردىن (قىسەي خۆش) دىمەستىن، بەلام بە داخەو بارۋدوۋى كۆمەلگاي ئىمە ئەو شتەنە رەچاۋ ناكات.

لە كۆمەلگاي ئىمەدا، كىپار ناتوانىت لەو كاتە كە بەرھەمۋ خزمەتگۈزارى بە كۋالىتىيەكى خىراپو نىرخىكى بەرز دەگاتە دىستى داۋاي مافى خۆي بىكات، لەگەل ئەۋەشدا كىپار دىنپا نىيە كە لە لايمىن فرۆشپارەكان مەتەنەي بى بىرپىت كە ھەمىشە مافى رەچاۋ دىگىرپىتو بە نەبۈۋونى ئەو (كىپار) فرۆشپارەش ناتوانىت بەردەوام بىت لە كارگىردىن!

بە لىكەندەۋەي بابەتى سەرەو دىتوانىن بلىيىن كە گرنگىدان بە كىپار

(CRM) شىۋازو ستاندارىكى بازىرسازىيە كە بە ھۆيەۋ رېڭخراۋ كىپار دىدۆزىتەۋ، ئىنچا ھەۋل دىدات كە ھەمىشە پارىزگارى لەو كىپارە بىكات، تاكو ئەو كىپارە بىيىتە كىپارىكى راستەقىنە ھەمىشەيى بۇ رېڭخراۋ بەرھەمەكانى. بىگومان ئىۋەش بىستۈۋاتەنە كە دىلەين، "ھەمىشە ماف، مافى كىپارە". واتە ھەمىشە لە ھەمۋو كات دىستەكەۋتو ماف لەگەل كىپارەۋە دىبىت كە ئەۋىش بە گرنگىرپىن بىنەماي CRM دادەنرىت.

(CRM) دىتوانى ھۆكارى پەرەپىدانو زىادكردنى بەرھەمە فرۆشراۋەكانو مانەۋەي رېڭخراۋ لە دىنپا بازىرگانى بىت، چۈنكە بەكارھىنەر لە بەرھەم، خزمەتگۈزارى، چۈنەيتى ھەلۋەكەۋتەردىن نىرخەكانى ئىمە رازىيەۋ ئەۋە بە واتاي پىشكەۋتو بەردەۋامبۈۋو لە گىردارى بەرھەمەتپان بە ھۆي بەكارھىنەرۋ كىپارەكانەۋە دىت. نەمىرۋ (CRM) لە زۆربەي كۆمپانىياۋ

به کارهینانی کارتی کار، وهك ئامرازىكى بازارسازی

لیردا چەند خاڭىك دەخەنە روو،
بۆنەووى كارتى كارەكت بېت بە ماپە
جولاندى بازارى كارت. ئەوانىش؛
۱- ھەمىشە كارتى كارتى زىادە لە
جانتاكەندا ھەلبەرە.

۲- كارتى كارەكت، بە تابىلۇي راگەيانەنەو
ھەلبواسە.

۳- لە سەرۋەندى ناھەنگو كۆبونەوگاندا،
كارتى كارەكت دابەش بەكە.

۴- لەگەل ئاشناو دۆستەكاندا، كارتى
كارەكتان ئالگوڭر بەكە.

۵- بېرىك لە كارتى كارەكت، بەسەر
ئەندامانى خىزانەكەندا دابەش بەكە، تا بەسەر
ھاۋرىو ئاشناگانىدا دابەش بەكە.

۶- ھەر كاتىك چاۋت بە چەند كېرايىك
دەكەۋىت، كە پەسەندى كارەكتى تۆ دەكەن
پىيى رازىن، ئەو ژمارەيك لە كارتى
كارەكتىيان پىيى، تا بەسەر ناسراۋو كېراۋو
ھاۋرىيەكانىدا دابەش بەكە.

۷- كارتى كارەكت بۆ ئەو گۇڭفارو
رۇژنامانى بانگەشى بازارگانی دەكەن بېنەر.

۸- بە جۇرىك نەخشەسازى بۆ كارتى
كارەكت بەكە، كە سەرنجراگىش بېتو با سەرچەم
زانبارىيە گىنگەكانىش لە خۇ بگىرىت.

۹- كارتى كارەكت لە لا ئەو كەسەندى
سەردانىان دەكەيت — ۋەك، پزىشك، ئەندازىار،
بازرگان... ھتە... بەجى بېڭلە.

۱۰- ئەگەر ئەندامى پىكخاۋىكى
پىشەپىت، لە ژوروى پىرسگەو پىشۋازى پىرسە؛
ناپا دەتوانم كارتى كارەكت، لە تەنىشت
بلاۋكراۋو بانگەشە بازارگانیيەكاندا دابەش؟

۱۱- ئامادە ئەو كۆپو كۆبونەوانە
تابەتەن بە كارەكت بېو كارتى كارت بەسەر
ھەموۋاندا دابەش بەكە.

۱۲- لە كاتى ناردنى ھەر پۇستىكدا، كارتى
كارت لەگەلىدا بېنەر.

بىرگىرەنەوھىيان ھەپە.

لەوانەپە ئەو نادرۋستىر شىۋازى
پىزلىنەن لە كېراۋەكان بېت، كاتىك كە
پىكخاۋ، پىان كۆمپانىيەك تەنپا بىر لە
قازانچىرەن ھىسابى بانكى خۇي (كە
ھەمىشە بالانسى بەرزى ھەپە) دەكاتو لە
جىياتى بە دەستەپىننى رەزامەندى كېراۋ
بىر لە شۋىنى خۇيان لە بازارى پىشكەكان
دەكەن لە لاپەكى تەرەو بە باشى دىزان
كە ئەوان تەنپا لاپەنى دابىنەندى ئەم
خەزمەتگوزارى بەرھەم ھىنانەن، تەۋاۋى
ھەۋلى خۇيان دەدەن كە ھەر بە تەنپا
بىنەنەو. بە دىنپاىيەو ھىچ جۇرە
پىزىك بۆ كېراۋى خۇيان دانانن. كەۋاتە
بە ھەستىرەن بەۋى كە كېراۋ چ ھەز
بە پەيۋەندىكەن لەگەل مەن بىكات، پىان
نەكات، بۆ پاراستىنى پىساي ژيانى رۇژانەو
دەستەبەرەندى پىداۋىستىيەكانى خۇي
دەپى روو لەو دابىنەكەرانە بىكات كۋالىتى
بەرھەمەكان كەمتر نۆمتر دەپىتو
لە ئەنجامدا لەو شۋىنانە كە دەپى
بەرھەمەكان بەرز بگىرىت، نۆمتر دەپىتو
لەو شۋىنانەش كە بەرھەم دەپى كەم
بگىرىت بىنمىچو سىنۋورەكان دادەپىزىنەو
نرخەكان دوور دەكەۋىتەو لە نرخی
پاستى دادەۋرى خۇيان رەزامەندى كېراۋ
بۆ ھىچ لاپەنىك گىنگ ناپىت.

ھۆكارى سىيەمىش پىرمەتى ھۆكەرەكانى
تەر دەكات، چاۋدېرى كۆنرول كىرىنىكى
سەرگەۋتۋانە لە لاپەن بەرپىرسانى
دەۋلەتپەۋە نىيە، پىان ئەو كەسانە كە
پۇلى پىسپۇر لە پىكخاۋەكانى چاۋدېرى
دەپىن تۋانا ھىزو تەكىنىك پىسپۇرى
تەۋاۋىيان نىيەو لە زۆرەي ھالەتەكان
بەرگىر لە فرۇشپەرەكان دەكەن!!!

نىستا كاتىك كە وشەي "ھەمىشە
ماف، مافى كېراۋە" تەنپا لە گۇڭفارو
پەرتۋەكەكانى بازارگانی مۇدېرنەو
تەكەلۋىزىي زانبارى دەپىرەت، ئىنجا
كە بۆ كېرىن دەچىنە سۈپەرماركىتىكى
گەۋرە مۇدېرن، بەلام فرۇشپەرە تەننەت
ۋەلامى سلاۋى ئىمە نادەۋە، دەپى ئەو
پىرسپەرە لە خۇمان بەكەن ئىتر كەي ماف،
مافى مەن دەپىت؟؟؟؟؟؟؟

تېپىنى (CRM) بە واتاىي كارگىرى
(پەيۋەندى كېراۋ)
CUSTOMER RELATION
(SHIP MANAGEMENT).

ھەۋل دەدەن راستىيەكان لە پىشت
ھۆكەرەكانى يەك لاپەنەو نادرۋست ۋەك
ئەندام نەپۋون لە پىكخاۋە نۆۋدەۋلەتپەكان
ۋەك پىكخاۋى بازارگانی جىيەنى بشارنەو،
كە لە ھەمان كاتدا ھەر ۋلاتو ھەرىمىك
دەتۋانىت بە بى ئەندام بۋون لەو جۇرە
پىكخاۋانە ۋەك پىكخاۋى بازارگانی،
پىان گۈمرگى جىيەنى لە ناۋخۇي ۋلات
بازرگانىيەكى سەرگەۋتۋى ھەپىتو پىز
لە مافو دەستكەۋتەكانى كېراۋەكانى خۇي
بىت، ھەرۋەھا بۆ باشتىرەندى شىۋازەكانو
لابردنى سى ھۆكارى سەرۋەو جۋولەپەكى
دروست نەنجام بىدات. بە شىۋازىكى تەر
پىزلىنەن لە كېراۋو گىنگىدان بە كېراۋ بە
ھىچ شىۋەپەك پەيۋەندى بە ئەندام بۋون لە
پىكخاۋەكانى چاۋدېرى جىيەنپەۋە نىيە.

مەنەنە نەپۋون بە ھىزى بازارگانی
مۇدېرنەو رازىبۋون بە مانەۋە لە ھەمان
بازارى كۆنى چەند سەد سالى رابردو
نە تەنپا چارەسەرى ئەو كىشەپە ناكات،
بەلگە فرۇشپەرە تەنپا بۆ ماۋەپەكى زەمەنى
كورت قازانچ دەكات، چۈنكە ئەو ھەر بىر
لە شىۋازە كۆنەكان دەكاتەۋە ناتۋانىت
ۋەلامى پىداۋىستى ژيانى نىستا بە پىي
پىشكەۋتەكانى تەكەلۋىزىي بىداتەۋە.

لە تۋىزىنەۋە چاۋبىكەۋتەكان بە
زۆرى باس لەۋە دەكرىت كە ھەزەن
فرۇشتىن باشتىرەن پىكلامە كە دەكرى، ئەم
قەسەپە ھەرۋەك ترس لە روۋبەروۋبۋونەۋە
بە بازارگانی مۇدېرن لىك بىرپىتەۋە.
نىستا كە ئىمە باۋەرمان بە پىكلام كىرەن
نىيەو خۇمان لە بانگەۋازى رۇژنامەۋانى
چاۋدېرى ئاگادارى بانگەۋازى... ھتە،
دوور دەخەپنەۋە، چۈن دەتۋانىن ماف بە
كېراۋەكانى خۇمان بىدەن، لە ھەمان كاتدا
پەكەك لە گىنگىرەن بىنەماكانى بازارگانی
سەرگەۋتۋو بە شىۋازى مۇدېرن لە دىنپا
نەمىرۇ پىزىگىرەنە لە كېراۋەكان.

سەبارەت بە خالى دوۋە كە ھەمان
نەمبۋونەۋە ناستى كۋالىتى چەندىنەپى
خەزمەتگوزارى بەرھەم نەپۋونى
تۋانا ھىزى ھەلبۇزەنە بۆ دابىنەندى
پىداۋىستى راستەپىنەكانى كېراۋ،
دەتۋانىن بلىن كە فېل كىرنىكە كە تەنپا
لە شىۋازى بىرگىرەن دەستەبەرەندى
قازانچى كاربەدەستى لاپەنە جىۋاۋەكان
سەرھەلەداتو دەپى بە راستى نىگەرەنى
ئەو كۆمەلگاپە بىن كە ئەو شىۋازە

دوو پړاویښ هغه لاسر بازار سازی

به تمنا لاس کارگريپه، نهوا کومپانيا به شيوهپه کی خراب درده خات، له وانه بیت که کومپانيا گورمترین کارگري بازار سازی فروشتی هبیت له بوازی کاره کی، به لام همرس دهینیت له بازار. هر وه (دیفید پاکارد) هاوهلی دامه زینتری کومپانيا (هیولیت پاکارد) به نافلان دهلیت: «بازار سازی گرنگه به پلهپه که به تنها جیبهیلریت بؤ کارگري بازار سازی»، که هر کارگريپه دمتوانیت مامه له گسل کریار بکات به شيوهپه کی باش، پان خراب، که نه ممش کاریگری دهکاته سر نارموزومندی له مامه لکردن له گسل کومپانيا له نایندهدا. له وانه به کریار تلهفون بکات بؤ کومپانيا به ناستمی زانیاری دست بکوهیت، پان بکات به کهسی دیاریکراو، له وانه شه بهرهمی داواکراو بکات به دستی کریار به شيوهپه کی، پان له باریکی ویران، چونکه ناستهکانی دروستکردنی ریکنه بوون، پان نهومتا پیچه وانه خراپه، پان له وانه به بهرهمه که درنگ بکات به دستی کریار له وادی دیاریکراو، له بر زانیاری هلهو ناتهنروست لاسر گهنجیهکان، له وانه شه پسولهدان کریار تووشی شؤک بکات، چونکه کارگري ژمیریاریپه کی پسوماتیکی ناروونی خستوته سهری. ههمو هم شکسته نانه پرووددن کاتیک که کارگريپه کی تر تیشک ناخه سهر رهمهندی کریار.

پړوپیسته بهرپومیران پی هلبستن بؤ دیاریکردنی پیداوپیستیهکانو پیوانه کردنی ماوهو چریپه کی، دیاریکردنی نهگمری بوونی درهفتی قازانجاری. که فروشتن پروودمات تنها دوازی دروستکردنی بهرهمه که. هرچی بازار سازی به نهوا به درژایی تمهمنی بهرهمه که بهرمدوام دهلیتو هملدمدات که کریاری نوئ بدؤزیتهمو راکیشانی بهرهمو بهرمدان به نهاده کی، له درمنجای فروشتی بهرهم فیردمیتو فروشراوه گهراوهکان بهرپوه دهبات.

بازارگانیښ ږخنه له بهرپومیردکانی پش خویان ددگر بهودی کهوا سهیری بهرپکراوهکانی بازارپان نهگرووه که ومبهریانه نهوهکو تیچوون، له بهر نهوهدی که تیشک دهخنه سهر درمنجامهکان له ماوهی کورتخایه، نهوهکو تیشک خستنه سهری له ماوهی درژخایه، له کوتایشدا له بهر نهوهدی حمز به ترسناکی ناکهن.

۲- بازار سازی له بنه رندا بریتیه له کارگري، روانیتیکی تری که متهمه رخمی بازار سازی بریتیه لهوهی که بازار سازی له بنه رندا بریتیه له کارگريپه کی تر له کارگريپه کی کومپانيا. راسته که کومپانياکان کارگريپان همیه بؤ بازار سازی که زوریکشیان بیرکردنهوهی بازار سازیان تیدایه. به لام نهگه هاتوو کاری بازار سازی ناراستهکانی ترخانکرا

له زنجیریهده هملدمدین که دوو روانیتیکی بهرپلاو لاسر بازار سازی بؤ خویانهانی بهرپز بخرینه روو، که له ههمان کاتیشدا هلهن، نهوانیش بریتین له:

۱- بازار سازی فروشته: په کی که لاسر جوړه به لایانه کی که زور بهرپلاوه نهوهیه کهوا پروانیت له بازار سازی فروشتن لهوهی که همدووکیان په شتن، که نه ممش به تنها روانیتکی زوریک له خه لک نیپه بهس، به لکو روانیتکی پیاوونی کاریشه. که به بیگومان فروشتن به شیکه له بازار سازی جکه لهوهی که بازار سازی شتگه لیک دگریتهمو له فروشتن. همدوهک پیتهمه راکمر تیپینی نهوهی کرد که: «نامانجی بازار سازی نهوهیه که وایکات فروشتن شتیک زیاده بیت»، نهوهی که دراکمریش مبه سته تی که نه رکی بازار سازی بریتیه له دؤزیننهوهی نهوه پیداوپیستیانیه کی پر نهگراونه تهمو. چارمهری گونجاویشی بؤ بدؤزیتهمو کاتیک که بازار سازی زور سهرکه ووتوو دمیت، نهوه کاته خه لک بهرهمی نویان خوشدهویتو هم خوشه وپیستیه ش به خیرایی بلاوده کریته تهمو له ریکای گواستنهوهی، له دواپشدا که می که له فروشتن پړوپیست دمیت.

بازار سازی په کسان نابیت به فروشتن، چونکه بازار سازی دستپیده کات ماوهیه کی زور بهر لهوهی که کومپانيا بهرهمی هلبیت. بازارپش نه رکیکی ناوماله که

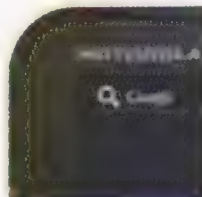
كۆمپانیا زەبەلاھەكانى جىھان كۆپىرىكىنى نىۋان

كۆپىرىكىنى نىۋان كۆمپانیا زەبەلاھەكانى جىھان بۇ داھىيان لە نامىرە نوپىيەكانىدا پەنايان بىردوۋە بۇ بەرزىتىن تەكلىكى نوئ، بۇيە زىاتىر پەنادىيەن بۇ (بچوكرىدەنەۋى قەبارە— ھونەرى سەرسورھىنەر— بەكارھىنانى شوپنى داتا نوپىكان، ھەموويان ھەستىار بىن بە لەمس كار بىكەن) بۇيە كۆمپانیا زەبەلاھەكان ھەستىان بەپىشكەشكىردىنى نامىرە نوپىيەكانىيان كۆمپانىي (Motorola Xoom- HP Touch- Apple I pad- Black Berry play book).

Apple
iPad 2

Motorola
Xoom

HP
TouchPad

BlackBerry
PlayBook

Platform	iOS 4.3	Android 3.0	webOS 3.0	BB Tablet OS (QNX)
Display	9.7-inch LED-backlit IPS LCD	10.1-inch	9.7-inch	7-inch LCD
Resolution	1024 x 768	1280 x 800	1024 x 768	1024 x 600
Processor	1GHz dual-core Apple A5	1GHz dual-core NVIDIA Tegra 2	1.2GHz dual-core Qualcomm Snapdragon	1GHz dual-core Cortex-A9
Memory	?	1GB RAM	1GB RAM	1GB RAM
Storage	16GB / 32GB / 64GB	32GB	16GB / 32GB	16GB / 32GB / 64GB
Front camera	VGA	2 megapixel	1.3 megapixel	3 megapixel
Rear camera	720 / 30p video	5 megapixel AF with dual-LED flash, 720 / 30p video	none	5 megapixel, 720p video
Cellular radio	EDGE plus quadband HSPA or CDMA / EV-DO Rev. A	3G with free upgrade to 4G LTE	3G and 4G	3G and 4G

۱-نەۋەى بەدەدەكرىت لە نەم نامىرانەدا (پروگراممە)، بۇ نەمۇنە نەۋانەى بە پروگراممى (نەندىرۇيد) كاردەكەن پروگراممىيان لە جىھاندا كەمترە لە پروگراممەكانى كۆمپانىي (نەپل)، (نەندىرۇيد) ۱۵۰۰۰ھەزار پروگراممى ھەيە لە جىھاندا. (نەپل) (iOS) ۶۵۰۰۰ پروگراممە.

۲-ھەسدىكىيان گەياندىنى تاپىيەنەندىييان ھەيە. وەكۆ (HDMI-SD Card- USB) پەلام نەۋانەى كۆمپانىي نەپل نەم تاپىيەنەندىييانە راستەوخۇ نىن، دەمىت بە پارچەى ھاۋكارى پەيۋەستى بىكەين.

۳- لە روۋى تەكلىكىدە (IPAD2) لە ھەموويان بەھىرتەرد، پەلام لە روۋى جىيەجىكىردىنى بەركەۋەد (Motorola Xoom) لە ھەموويان خىراتەرد.

۴- لە روۋى قەبارەدە (Black Berry play Book) قەبارەى لە ھەموويان بچوۋكتەرد.

نيازى

وانەكانى قوتا بخانه

شاگۈل عوسمان

تۆ ھەممۇشتىك دەزانىت، پەلەم لىمەكە، دەزانىم ھەلەم تىدا بەدى دىمەيت، لە رى زىمانى خۇمەو، ھەلەكانىم لىۋەرگەر، خەزم لە دانىشتىنى سەر رەخلەكەبوو، خەزم لە نووسىنى تەختە پەشەكەبوو، چونكە تەبائىرىمكە دىستى سىيى بوو، لە ئاسمانىكى سامالى پەر لە ئىستىرە دەجۇو، لە نىۋ زەمەنەكانى رابردو داهاتوودا، پە نىۋ ئەو كارانە تىپەرەو، پە ديار ھەتھەو كەسرەكانەو، كە لە ھەتھى زەمەنەكانى دەبىت ھەندى لە رىگانە كەسر بىكرىت تا دىگەشتە سىكونىك كە پىرىت لە مانى پشوو، دەرۋىشتە، تا دىگەشتە (I can) بەلى مەن دىتوانم بىزىم، خاۋىنى دالىكى شادىم، دەبىت چ مىزۋىمەك ھەبىت، پالەوان، يا ھارەمان، شۇرشى ئىستى مەن خوتىندى پەرىمەك، تەمەنى سالىك زياتىر دەداتى، چونكە لە ژيانى ئەوانى تر بۇخۇم گىراپەو سەرتەمەنى خۇم، ياس دىگەشتە سەرسىنۋورەكان، بىر دەرۋىشت بۇ سەنورى خۇم ئەوانى تر، سەنورى خۇم زىان، چ شۈنەك بۇتە پاتەختى دىلى مەن، پە چ عاشىقەكە ئەو پاتەختە دروستىۋو، سەنورى بۇ ھىشتەمەتەو؟! يان پەرە لە جوگرافىيە جياچىا، كە باس لە دۆلەكان دەكات، جياكانەم پىردەھىنەتەو، كە دىگەشتە دىستەكان، بىرەم لە بالى دارەكان دىگەردەو، لە پىگە دىستە سەۋرەكان.

لە پەندۈلەكە، لە خىرايى دورى نىۋان خۇم كاتەكان ئەدەگەشتە، تا نىۋن ھات لە سىۋىكا بە زىانەدا ھاتەو، ناخۇ تواناى دروستىكى ھاۋىيەكى دروستە ھەبە، لە جۈلەم زىرى دىگەكاندا، لە نىۋ خولخولەكانى نىۋ تەزۋى رۇزگارەكانەدا، ھەمىشە لە پىرسىيازىكا بووم؟ خۇ بوونەۋەرانى تىرىش خاۋىنى مۇخى كاسەي

پۇل دىۋو بە ھۆلىك بە تەنھا گۈم لە دىنگىگ بوو، ئەۋىش خۇم بووم، كە دەمىنى مامۇستاكەم سەرى بۇ وانەكانە دىلەكانە. ئەمۇسا دەمزانى پەيكەرىكى سەركەۋىتەم تۆماركردو، لەگەل چەلەلى ھاۋىلەكانەدا، لە دىتنى چاۋى ھەمۇۋان رۇخەم پەپۋولە ئاسا تەنھا گۈلى دىگەردە جىي مەنەي پشوى خۇي.

لە نىۋ دارىشتەۋى وانەكانى خۇمدا (س، ص) م لە كەۋانەيەكى كراۋى بىرەكاندا، لە تەۋاۋكارو شىكارى دىستەۋازەكاندا، كاتىك سىگۇشەكانەم دەرۋىشتە، ئەندازىيەك لە خۇشەۋىستى بۇ گۈشە تىزەكە لە لوتكەكەيدا، پاشان ھراۋىۋونى ئەو دوو راستەھەلە، تا دىگەشتە تەرىپىۋون، ھىۋاش ھىۋاش دىگەردە سەۋلىك لە نىۋ بەلەمى خاۋىستەكانى شەۋلى دەريادا، بۇ دەرۋىشتە، دەرۋىشتە، تا ھىلە چەمەۋەكان، بىرەم دىگەردە، تا دىگەشتە پەكتىرىنى ھىلەكانى خەۋەكانە، لە نىۋ گۈشەيەكى ۋىستاۋدا، خۇم دىگەرسەنەو، لەسەردەھەرى خۇلۇپ بەيانىدا خال بە خال سەردەگەۋىتە، لە نىۋ دوراستەھىلى ئاسۋى سەۋلىدا، بىرەكانەم دەرۋىشتە، دەرۋىشتە كىردار، كازەكانەم كۆدەكەردە، دىزىكىرىنى كەرتىكى تەۋا، بەنىكەم ۋەردەگەرت ۋەك سىۋىك دەمخاۋردو سىن بەشەكە تىرم دابەش دىگەردە، لەۋانەيەكى پەر لە ئەۋمۇنى ئابورىدا، لەگەل ھەلئەۋسانى پەنىك لە ژيان تواناى پەكسانىم ھەبوو، ۋەكو ئەۋانى تر، بۇ ھەمۇ خەۋنىك لىكەنەۋەيەكى تىرم دەدا.

لە نىۋ رىيى زىمانى (كوردى عەرىپىۋ نىنگىلىزى)دا، لە رىيى زىمانىكەم بىگەن كە پەر پىت لە ئاسۋەدەيىۋ خۇشەۋىستى، لە رىيى زىمانى خۇمەو ھىرەم بىگەن، تۆ زىانە لە رىيى زىمانى خۇمەو پە ئازام بە، ئەزانىك ھىرەكەيت، تەنھا ئەۋمەندەمزانى

رۇزانىك بوو لە ھەۋتەبخانە وانەمان دەرۋىشتە... خىشتە وانەكانەمان ھەلەۋاسراۋ دەمانۋوسىيەو، دەرۋىشتە نساۋ پۇل خۇمان نامادە دىگەردە بۇ زىۋانى نىۋ زانبارىيەكان، دەزانەم كەۋىۋى ھەبوو، بەلام زۇرىبەمان خۇزگە بىۋ رۇزانە دەرۋىشتە، دەرۋىشتە نىۋ پۇل، پۇل بە پۇل جانتەمان ھۆرستەر دەبوو، چارچار پىنۋوسەكەمان لى جىدەماۋ كىتەپەكانەمان لە زۇر رەخلەكەدا بەجى دەما بۇ يەككىكى تر، بە زىنگ لىدان ھاۋارى ھاۋىلەكان، ھەر لە پەنجەرىكەنەۋە دەمزانۋانى، دەرۋىشتە دەھاتىن، پە نىۋ ئەو ۋانەدا گۈزەرمەن دىگەردە كە شەۋەكانى بەلاستىك سىيى دىگەردە، پە ھەلەم داپەننى خەۋەكانەمان تىزەدەكەردە!

جانتاكەي شانم پىنۋوسىكى رەھەسى تىدەبوو، لەگەل راستەيەكى شكاۋ... كە ھەندىك لە ھىلەكانى كال بىۋوۋە... نەبوو پىنۋوسە رەنگاۋ رەنگەكان، ۋام بە خەمەلدا دەھات كە ناتوانىن ھەمۇۋان پىكەۋە كارپان پىن بىگەن، ھەر رۇزى بۇ سەردانى رەنگىك تەرخان كىردىۋو، نەبوو پەرىمەكى سىيى لە نىۋ دەرۋەكانى تىردا، وانەكانى تىرى خۇم دەنۋوسىيەو، لە شىۋى ئەۋانى ترەدا خۇم دەپىنىيەو، ھەرچەندە سىيەرمەك بىچۈك بوو، خۇم ھەلەمىرى تاپكەمەۋە پىيان، تا ماۋىيەك بەۋۋىكى پىيەيەكانەم دەرۋىشتە، گۈنەم نەبەدەپە ئازارەكانى پىيە، چونكە لەزەتىكى گەۋرەۋىۋىتەم تىدا دەپىنىيەو.

خۇم لە جىلى مامۇستاكەمەدا، لە تەبائىرە مەۋەنەكانى ئەۋاندا دەپىنىيەو، كاتىك لەۋانەيەك دەستەم ھەلەمىرى ۋامدەزانى دىگەكە پەر لە سەۋى ئازادى بۇ مەن، ۋەك ۋاتارىپىزىك ۋانەكەم دەۋتەۋە، دەستە دەستە ۋاتارەكەم دىزە پىدەدا، دىگەرت رەپىرىكى پىر لە سەۋرەم،

ژماره 35 نېسانى 2011

ئىمرە چاقىدار

و: نە توركىيەدە: ئىمان ناصىح

فېداكارى مامۇستايەكى زانكۇ

پاشان وتى: چېرۇكىسى ژيانى تۆ
 ھاۋىتىۋى ژيانى من بوۋە، جىياۋز
 لەۋە كۆمەلنى نامۇزگارى كىردىم پىي
 وتىم: ئاگادار بە ھىچ كات نەللى واز
 لە خويىندىن دەھنىم، من يارمەتت
 دەدەم، لە شوۋىنىك كارىك، يان بىرىك
 قەرزىت بۇ ۋەردەگىرم، كۆمەلنى ھاۋرىي
 دىكتۇرىشەم ھەيە، دايكت دەيەنە لايان
 بۇ چارمىسەر، سەرەتا ھەندىك كىتەب
 دەدەمى ئەمانە بىخوۋىنەردەۋە لايەنى
 دىروۋىنىت ئارام بىكەرەۋە، پاشان ۋەردە
 ۋەردە يەك دەيىنىۋە پىكەرەۋە كىشەكان
 چارمىسەر دەكەين.

بەۋەدى كە مامۇستاكەم گويى بۇ
 گىرتمە بەللىنى يارمەتيدانى پىدام، زۆر
 دلخۇش بوۋەم ئەمە ھىۋايەكى گەۋرەدى
 پىيەخشىم، ۋەك ئەۋەدى ھەمۋە شىك
 تەۋاۋ بوۋىتىۋە دوۋبارە 'سلاۋ' لە ژيانو
 خويىندىن بىكەمەۋە.

بە خويىندىنەۋەدى ئەۋە كىتەبانەدى كە
 مامۇستاكەم پىي دابوۋەم لايەنى دىروۋىنىم
 زۆر ئارام بوۋەۋە، تىروانىنىم بۇ ژيان
 گۇراۋ دوۋبارە بە گەشەپپىيەۋە لە ژيانم

خانۋىيەكىمان بەگىرى گىرتو منىش
 دەستىم كىرد بە دەۋامكىردن..

بەلام ھىندە پىداۋىستىۋ
 خەرجىيەكان زۆر بوۋە، بە جارىك
 روۋخام نەمەدەۋانى ھەستەۋە.

ھەر چۈن بوۋە ھەۋەلەمدا كارىك لە
 كافىترىيە شەۋانەدى زانكۇ بىگىرمە دەست،
 ئەۋە پارمىيە كە ۋەرم دەگىرت تەنھا
 بەشى كىرى خانۋەۋەكى دەگىرد، ئىدى
 نەبەشى دەرمانى دايكە نەخۇشەكەمى
 دەگىرد، نە بەشى پىداۋىستىيەكانى
 خويىندىنەكەى خۇشەم.

لەۋە كاتەدا كە ئىتر بىرم لەۋە
 دەگىردەۋە ۋاز لە خويىندىن بەيىنەۋ
 بىگىرپىيەۋە بۇ شارەكەى خۇمان،
 بىرپارمەدا بىچمە لاي مامۇستاي
 ئىنگىلىزىمان كە مامۇستايەكى زۆر
 بەرپىزۋ خۇشەۋىست بوۋە، منىش زۆرم
 خۇش دەۋىست، تا ھالى خۇمى بۇ باس
 بىكەم..

مامۇستاكەم لە ناخەۋە گويى لى
 دەگىرتەم، تەنانتە چاۋەكانى پىر بوۋىۋە
 لە فرمىك!

زۆر مەنال بوۋەم كە باۋىكەم لە
 دەست دا، دايكەم بۇ من ھەم دايكايەتى
 دەگىرد، ھەم باۋىكايەتى، ھىچ خۇشەۋ
 بىرپەكەى دىكەشەم نەبوۋە، دايكىشەم
 ھاۋسەرگىرى پىك نەھىتايەۋە، بۇيە
 پىكەۋە نارەھەتتەيەكانىنى ژيانمان
 دابەش دەگىرد، كە دەللىم نارەھەتى ژيان
 مەبەستەم ئەۋەدە كە بارى ئابوۋرىمان
 زۆر خراپ بوۋە، نەمال نە كەلۈپەللىكى
 باشمان نەبوۋە.

دايكەم كارى خاۋىنكىردەۋە مالاىنى
 دەگىردو منىش لاي ھەندىك بازىرگان بە
 پارەپەكى كەم كارم دەگىرد..

بەلام دۋاي ماۋىيەك دايكەم نەخۇش
 كەۋتو جىتر نەيتۋانى كار بىكات، بۇيە
 ھەمۋە نارەھەتتەيەكى بىزۋى پەيداكرىد
 كەۋتە سەرشانى من، دەۋايە كارى زۆرم
 بىكردايە.

بە ھەزارۋىيەك نارەھەتتى تۋانىم
 زانكۇ ۋەرمبىگىرەت، بەلام نارەھەتتەيەكانى
 تر لەگەل دەستپىكرىدنى زانكۇدا بوۋە.
 بەناچارى لەگەل دايكەم رۇيشتىن بۇ
 ئەۋە شارەدى كە لىي ۋەرمگىرەبوۋەم، لەۋى

ئەو (۱۰) تايبەتمەندىيە داھىنەران لە خەلكانى تر جىادەكەنەوہ !

خۆت فېزىبى كە چۈن كار دىكات، ھەرگىز مەلئ ئەمە شتىكى ئالۋزەو ناتوانرېت سوودى لىوۋرېگىرېت.

۵- لىكۋىلنەۋدى لۋزىكى: ھەلۋىدە بە دۋاي راستىيەكاندا بگەرېي، چاۋ بە دۋاي شتە شارۋەكاندا بگەرېد، بۇ نەۋنە كاتىك دىتەۋىت ئۆتۈمۋىلىكى نۆي بىكرېت رازى مەبە بە ھەر شتىك كە فرۋشيارەكە پىتى دەلئىت، پىۋىستە لەسەرت بەدۋاي راستىيەكاندا بگەرېيىت لەسەرچاۋەى تر.

۶- بىر كىرەنەۋە لە داھاتوۋ: فېزىبە كە چۈن دىبىتە چاۋدېرو شىكەرەۋە، جەندەى لە تواناتدا ھەيە زانىارى كۈبىكەرەۋە شىان بىكەرەۋە، دۋاتر بە دادگەرى بىرارىيان لەسەر بدە، فېزىبە بۇ خۆت بىر بىكەيتەۋە.

۷- ھەستىارى: لە جىھانى چۋار دەۋرت رامىنىۋ گۈلئىك بىجەۋ لىپرامىنەۋە وردىمەرەۋە لە پەنگەكانىۋ بۇنى بىكە، ھەستىارى تۇ بۇ جىھانى ناۋەۋەۋە دەرەۋەى چۋاردەۋرت كارىگەرە بۇ داھىنانەكانت.

۸- خۈشەۋىستى تىگەپىشتن: ۋەك خۇيان لە شتەكان رازى مەبەۋە پىرسىيار لە خەلئىك بىكە كە شتەكانت بۇ شىبىكەنەۋە كە تىيان ناگەيت.

۹- نۆپىگەرى: پىۋىستە ئازىيەتتە ھەبىت بۇ تاقىكرەنەۋەى شتى نۆي، ئەگەر ئارەۋوت ھەبۋو خانۋىيەك لە ژىرەۋى دروست بىكەيت، بىرۋەكەمەت ئەنجام بدە.

۱۰- ئازىيەتتى: بۋىرى پىۋىستە بۇ داھىنان، زۆربەى داھىنەران پەخنىيان ئاراستەى بىرۋانۋىيەكەيان كىراۋە، لەگەل نەۋەشدا بەردەۋامبۋون لەسەر جىبەجىكرەنى كارەكانيان.

لىكۋىلنەۋدىيەكى كۈمەلەيەتى لە ۋلاتە يەكگرتەۋەكانى ئەمىرىكا دەرەخستۋە كە كەسە داھىنەردەكان (۱۰) تايبەتمەندىيان ھەيە كە لە خەلئىك تر جىپايان دىكاتەۋە، (بۋب ۋىنستىن) نوۋسەرى پەرتۋەكى (دە رىنگا بۇ نەۋەى بىبىتە داھىنەر لە كارەكەتدا) دەلئىت: ھەندىك كەس ھەر لە تەمەنى مىندالىيەۋە تواناى داھىنانيان ھەيە، دىتۋانن ئەۋ تايبەتمەندىيان بە دەستەپىتىن بە ھۋى راھىنان، (بۋب ۋىنستىن) ئامۇزگارى خۋىنەران دىكات كە ئەم دە ئامۇزگارىيە پەپىرەۋە بىكەن بۇ نەۋەى بىنە داھىنەر لە ژيانى رۇزانەياندا:

۱- رەسەنەيەتتى: لە رەۋىشتو تايبەتمەندىيە دەگەنۋ ناناىيەكان لە كاتو ئەۋ كەسانەى ھەلۋەكەۋىتەيان لەگەلدا دىكەيت بگەرې.

۲- بەرھەمدارى: بە دۋاي خىراترىنۋ باشترىن رىگادا بگەرې بۇ ھەلسانت بە ھەر كارىك، ھەلۋىدە بىرۋەۋىشت كۈبىكەيتەۋە لەۋ كاردى كە پىۋەى سەرقالى، ئەۋسا تواناۋ خۋىندەۋەى تازەت بۇ رۋون دىبىتەۋە كەپىشتەر بە خەيالىندا نەھاتوۋە.

۳- خۈگۈنجاندىن: كەسە داھىنەردەكان ھەمىشە ھەۋلى گۇرانكارى دەمدن، لەبەرئەۋە بە ھىچ شىۋەمەك خۆت بە ھەمان شىۋازە كۈنەكەۋە خەرىك مەكە لە كارەكانتدا، ۋابىرۋانە گۇران كە كارىكى كارىگەرە.

۴- نەرمى نواندىن: ھەمىشە نامادەى گۇرانكارى بەۋ لەگەل ھەلگىرنى تەۋزەمەكان بىرۋ، كاتىك جۋىتە ناۋ ئەۋ كارگەيەى كە كارى تىدادەكەيت كە ئامىرى كۈمبىۋتەرى تىدەيە ھەلۋىدە

دەرۋانى، بە تايبەتى لە پەرسىشتدا كە ناخى پىر كىرەۋوم لە ھۋگىرىۋ خۋىتى! پاش ماۋمەك مامۇستاكەم كارىكى زۆر باشى بۇ دۋزىمەۋەۋە دايكىشەم دىبىرە بۇ چارەسەر، ھەرۋەك مىندالى خۋى سەپەرشتى دەكردم، مىنۋ دايكىشەم ھەمىشە سوپاسى ھەلۋىستە جۋامىرەكانىمەن دەكردو نزاى خىرمان بۇ دەكرد!

بەم شىۋەيە مىن گەيشتە كۇتا سالى خۋىندىنۋ مامۇستاكەشەم بۇ خۋىندىنۋ ئەكادىمى بەرەۋە نىنگلەترا سەفەرى كىرد، پاش رۋىشتىنى مامۇستاكەم ئىنجىا مىن راستەقىنەى تەۋاۋم زانى!

نەۋەى كە مىن لە كارەكەمدا پارەيەكى زۆر باشەم ۋەردەگىرت، بەلام ھەمۋو مانگىك نىۋەى ئەۋ پارەيەى كە ۋەرم دەگىرت لە گىرەفانى مامۇستاكەمەۋە دەدرا بە سەۋۋكى كارەكەم ۋەرم دەگىرت!

مامۇستاكەم بە ھۋرې دىكتۋرەكانى ۋىتۋو: كە بەمى پەرامبەر چارەسەرى دايكەم بىكەن، بەلام تەۋاۋى نرەكان خۋى دابۋى!

ۋاتە سى سالى تەۋاۋ نىمە لە ژىر چاۋدېرىۋ تواناى ئەۋدا ژىاۋىن! كاتىك ھەمۋو ئەمانەم زانى بە ۋاتى ۋشە تۋى "شۋك" ۋوۋ!

چۈن مەۋفەك تا ئەم پارەيە باش دىمىت؟ بەۋ پارەيە خۋىيەخىش دىمىت؟ يانى ئەۋەندە چاكەخۋاز بىت؟

بەم كۇتا ۋانەى كە لە مامۇستاكەمەۋە فېر ۋوۋم زىاتىر بىر كىرەنەۋەۋە تىرۋانىيەكانىم بۇ ژيانۋ كەسانى چۋاردەۋرم گۇرا، ۋاتە ژيان پىۋىستى بە نىگەرانى نىيە، پىۋىستىشى بە ياخى ۋوۋن نىيە!

ھەمۋو مەۋفەك پىۋىستە لە بەردەم كىشەكانى ژياندا پىداگر بىت، خۋاي مىھەربان لەۋ كاتەدا دەرگايەكى رىزگار ۋوۋنى بۇ دىكاتەۋە!

خۋاي گەۋرە لە مامۇستاكەى مىنۋ تەۋاۋى ئەۋ مامۇستايانەى كە ۋەك ئەۋن رازى بىتەۋە نەۋنەيان زىاد بىت تا بىچارەكانى ۋەك نىمە لە ژياندا رىزگار بىكەن!

۹۸ كىلىل

بۇ سەرگەوتىن

بە دەست بەينىت. ۸۷- مالو نووسىنگە ئۆتۈمىلەكەت پالوخواۋىن راگرە. ۸۸- بۇدجەيك دابىئو پىئوى پابەند بە. ۸۹- با ئامانجى رۇزانە، ھەفتانە مانگانىت ھەيىت بەردەوامبە لە سەر جىيەجىكرىدىن. ۹۰- بزانە لە كۈنۈ ھاتوۋىتو بۇجى ھاتوۋىتو بۇ كۈى دەجىت. ۹۱- بە پىي تۈانا كىشەكانى خەلكى تىرىش چارەسەر بىكە. ۹۲- بزانە كە ئەو كەسايەتتەيە كە تۇ ئىستا دەيىنىت، ھەر ئەو كەسايەتتەيە پاشەرۋى تۈيە. ۹۳- باۋەرت بە تواناي خۇت ھەيىت بۇ سەرگەوتىن. ۹۴- ھەر ئەمىرۇ دەست بىكە بە جىيەجىكرىدىن ئەم چالاكايە. ۹۵- ئەم راسىتتە بزانە كە تۇ خۇت جىھانى خۇت دروست دەكەيت. ۹۶- بزانە كە تۇ لە جىھانىكى دۇستانەدا دەيىت ئەك لە جىھانىكى نەپارو دۇزىمكارانەدا. ۹۷- رۇزەكانى ژيانىت بە كاتى خۇش و دور لە خەم بەزارە بەسەر بەرە. ۹۸- ھەمۇو خالەكانى ئەم لىستە بە تەۋاۋى بخۈيىنەرەو.

۷۶- گەشت بىكەو جىھان بىيىنە ۷۷- رۇزانە بىر بىكەرەو بە خەيال وىناى سەرگەوتىن بىكە. ۷۸- ھەرگىز لە فېرېوون مەۋەستە. ۷۹- ئەم راسىتتە بزانە كە بىرۋەكەو بىرگىردنەۋەكانت دەيىنە واقىيى ژيانى تۇ. ۷۸- ھەمىشە دىسۇزو بەۋەفا بىيىنەرەو بۇ ھاسەرەكەتو بەلئىنى خۇت بىمەرە سەر بەرامبەرە. ۷۹- ھەمۇل بىدە گۇرانىك پىش مەرگى خۇت دروست بىكەيت كە جىھان و ژيانى خەلكى بەرەو باشتر ببات. ۸۰- لەگەل ھەمۇو كەسىكىدا بە ئاشتىو نارامبىيەۋە بىزى. ۸۱- خۇت خۇش بوۋىت. ۸۲- ھەرگىز خۇت مەخەرە كاروبارىكەۋە كە زۇر تۈندۈگەرمۈگۈر بىت. ۸۳- دراۋسىكەت ۋەك خۇت خۇش بوۋىت. ۸۴- بەشىۋەيەك بىزى كە بىاولو دايكتو نەۋەكانت شانازىت پىئو بەكەن. ۸۵- نازاۋ بە جەرگ بە، بە شىۋەيەكى رەسەن و نازاد لە دايك بوۋىت، لاساى كەس مەكەرەۋە لە سەرشتىۋە كەسىكى تر مەمەرە. ۸۶- لە ھەمۇو كاروبارىكىدا كە نەنجامى دەدەيىت ھەول بىدە كە تەۋاۋى بىكەيتو بە باشترىن شىۋە سەرگەوتىن

۶۶- كارى ئەمىرۇ مەخەرە سىيە. ۶۷- بىرېك لەو داھاتەي كە دەستت دىكەۋىت بىيەخشە بە كارىكى خىرخواۋى كە خۇت باۋەرت پىيەتتى. ۶۸- بە ھۇشيارىيەۋە بىزى بىرپار بىدە دلخۇش بىت. ۶۹- ئەم ھەزۈنارمەۋانەي كە لە ناخىدايە ھەول بىدە پىش مردن بىيىنەتتە دى، بە رادەيەك با لە كاتى جوۋنە تەمەن و سەرەمەرگدا زۇربەي ناۋاتو نارمەۋەكانت ھاتبەنە دى. ۷۰- بە باشى مىندالەكانت نامۇزگارى بىكە، چۈنكە لە سەر خەلك پىيۋىست نىيە چارەسەرى رەفتارى ھەلەي مىندالەكانت بىكەن. ۷۱- كاتى زياتر لەگەل مىندالەكانت بەسەر بەرە، ھەتاكو بەرەبەرە گەۋرەتر دەيىن. ۷۲- با ھىچ نەتەيىيەكت نەيىت كە لە ھاسەرى ژيانىتى بشارىتەۋە. ۷۳- لە بىرت بىت ھەمۇو كەس ھەلە دەكاتو ھەمىشە خۇت بىيەخشەۋ دلتەنگ مەيە بەرامبەر بەو كارە نادروستانەي كە لە پەنھانىدا كىردۈت. ۷۴- لە پىرۇتۇكۇلى ھەمۇو ژىنگەيەك تىيىگە كە دەجىتە ناۋىيەۋە. ۷۵- بزانە كە ھاورپىكانت پىشېبىنى دۈۋرۇژتىن، بزانە ھاورپىيەتتى كى دەكەيت.

بۇ ئاسوودەيى دلەكان پىگەكان گولپىژ بكة

ئا: يىگەر فارس

ھەر سەپرى دەرەۋى دىگەردو بەو دىمەنە
جوانە سەرسام ببوو، بىرى دىگەردەۋو
لەبەر خۇيەۋە دىگوت: گولەكان پىگوتونو
پىگەكان تەنىۋە، بەلام ئەو خانمە لەو
كارى ج سودىكى بىنى كە نەگەيشتە
ئەۋى ھەست بە جوانى ئەو پىگەيە
بكاتو ئەنجامى گارەكى بىنىت؟
لەو كاتەدا گۈنى لە پىگەنىنى
مىنداللىك بوو لەسەر كۈشەكەي بەردەمىدا
دانىشتىبو بە تامەزىيەكى زۆرەۋە لە
پەنجەرەكەۋە ئامازى بۇ دەرەۋە دىگەردو
ھاۋارى دىگەرد: بابەگىيان... بابە سەپرى
دەرەۋە بكة!
ئەو پىگەيە چەندە جوانە! ئەى
خوایەگىيان ئەو پىگەيە ھەموۋى پەرە لە
گولى جوان!
لەو ساتەدا پىاۋەكە تىگەيشت ئەو
خانمە بۇجى ئەو كارى دىگەرد؟
ھەرچەندە ئەو نەيتوانى بگاتە ئەو
كاتەى خۇشى لەو دىمەنە رازاۋىيە بكات،
بەلام بىگومان زۆر بەختەۋەرە، چونكە
دىارىيەكى مەزنى بە خەلگى بەخشى..
بەرستى پەيامىكى زۆر مەزنە!
تۇش ھەستە بە چاندنى ھەر
تۈۋىك كە دىمىتە مايەى بەختەۋەرى
بۇ كۆمەلگەكەت، مەرج نىيە خۇت
لە بەرھەمەكەى بخۇيت، يان لە زىر
سىبەرمەكىدا بىھويىتەۋە، بەلام بىگومان
نەۋمىكانت، يان ھاۋانىشتەمانەكانت شانازى
بە بەرھەمەكانتەۋە دىگەن ستايشى كارە
جوانەكانت دىگەن!

ھەندىكى دىگەۋىتە سەر خۇلەكەۋە ئەو
كاتانەى رۈۋەك گەشە دىكات گولەكانىش
پىدەگەنەۋ گەشە دىگەن.
پىاۋەكە وتى: بەلام ئەو تۆۋانە
پىۋىستىيان بە ئاۋ نىيە تا گەشە بىگەن؟
خانمەكە وتى: بەلەن، ئەۋى لەسەر
مىنە كەمتەرخەمى ناكەم چەند رۈۋىكى
تەر باران دىبارىتو تۆۋمىكانىش دىبەنە
رۈۋەكىكى پىگەيشتو، خۇ، ئەگەر مىن ئەم
تۆۋانە ھەلەدەم ئەۋا رۈۋەكىكى لەۋىدا
بوۋنى نابىت، سەرى بەرەۋە لاي پەنجەرەكە
سوراندو دەستى بە كارەكى گەردەۋە.
پىاۋەكە لە پاسەكەدا دايەزى بىرى
لە خانمەكە دىگەردەۋە ھەستى دىگەرد
خەلەقا بىت!
رۇۋان تىپەرى... پىاۋەكە بە ھەمان
پىگەدا گەشتى دىگەرد، لە تەنىشت
پەنجەرەۋە دانىشتىبو، سەرى بەرەزىدەۋە
بۇ دەرەۋى دەرۋانى، سەرسام بوو بە
بىنىنى لىۋارى پىگەكە، زۆرجوانو رازاۋە
بوو بە گول داپۇشراۋو! لە دلى خۇيدا
وتى: ئا... چەندە زۆر! چەندە جوان!
رازاۋەبىسى پىگەكە سەرنىجى
سەرنىشەكانى رادىكىشا... لەو كاتەدا
پىاۋەكە خانمەكەى ھاتەۋە ياد كە تۆۋەكانى
دەۋەشانىد، ھەربۇيە لە بلىت فرۇشەكەى
پەرسى: ئەو خانمەى كە ھەمىشە تۆۋى
دەۋەشانىد لە كۆيە؟
لە ۋەلامدا وتى: مانگىك لەمەۋپىش
بە ھۈى جەلتەى دلەۋە گىيانى سبارد!
پىاۋەكە بۇ شۆيەكەى خۇى گەپرايەۋە

دەگىرەۋە پىاۋىك لە شارىكى گەۋرەدا
دەۋىيا، ھەموۋ رۈۋىك بۇ ئەۋى بىجىتە سەر
كارەكەى بە پاس دەرۋىشت، تا دىگەيشتە
كارەگەيەكى گەۋرە، ئەو پىگەيەش كە
دەپىرى پەنجا خولەكى دىخايند.
ھەموۋ رۈۋىك لە بەكىك لە
ۋىستەگەكاندا خانمەكى بە تەمەن
سەردەكەۋە، ھەمىشە ھەۋلى دىدا لە
تەنىشت پەنجەرەۋە دابىنىشت.
خانمەكە لە پىگەدا جانىكاكى
دىگەردەۋە كىسىكى دەرەۋەئىنا ھەرچى
تىدا بوو چىگى پىدا دىگەردو لە
پەنجەرەكەۋە فرى دىدايە دەرەۋە، ئەم
گەردارە ھەموۋ رۈۋىك دوۋبارە دىۋەۋە.
پەكىك لە سەرنىشەكان لە خانمەكەى
پەرسى: چى فرى دىدەيە دەرەۋە؟
خانمەكەش وتى: تۆۋ فرى دىدەم.
پىاۋەكەش وتى: تۆۋ، تۆۋى چى؟
خانمەكە وتى: تۆۋى گول، لەبەرەۋەى
كە سەپرى دەرەۋە دىگەم پىگەكەى ھىچى
تىدا دىرناكەۋىت، پىم خۇشە كە گەشت
دىگەم پىگەكە پىگولى جوانو رىگاورىنگ
بىت تا دىمەنىكى رازاۋە بىنەخىنىت.
كاتىك بە شۆيىكىدا كە پىر گولۇ گولزار
بىت، ئاۋا ئەو دىمەنە چەندە جوان دىمىت؟
پىاۋەكە وتى: بەلام تۆۋەكان دىگەۋە
سەر جادەكەۋە ئوتومىلەكانىش بەسەرىدا
دەۋەن دىبەنىشلىن، تۆۋ بىت ۋايە ئەو گولانە
بىتوانن لەسەر لىۋارى پىگەكە گەشە بىگەن؟
خانمەكە وتى: ۋا گومان دىمەم كە
زۆرەي تۆۋەكان بە ھەدەر دەۋەن، بەلام

نوۋبۈونەۋە گۇرانبكارى

بەرزو نىنۈكەكانى لىبكاتەۋە دەنۈكى
بىدات بە بەردىكىدا بۇنەۋەى جەمانەۋەى
دەنۈكى بىشكىۋ چاۋدى بىكات تادەنۈكى
دېتەۋە بە ھۈى دەنۈكە تازەكەپەۋە پەرە
كۈنەكانى لىدەكاتەۋە دۋاى پىنچ مانگ
بەۋەپەرى گۈرۈتېنەۋە دەست پىدەكاتەۋە
دەتۈنېت سى سالى تر بۇى).

مرۇقىش ئەگەر بېۋەت بۇ ھەمىشە
ۋەكو باز لە بەرزايىدا بېنېتەۋە،
دەبىت بەردەۋام خەرىكى لابرەنى ئەۋ
خوۋرەۋشتە ھەلسۈكەۋەتو بېرانە بېت
كە دەزانېت خراپە نەشپاۋە، خۇى نۇى
بىكاتەۋە بە زانپارى تازەۋ رەۋشتى شېرىن
جۋانۋ پېرەھاۋ بېرىشى نۇى بىكاتەۋە
بەردەۋامىش چاۋ بېگېرېت بە ژياندا
بۇنەۋەى كەۋكۈرتىۋ خالە لاۋازەكانى
كەسېتى بىنەپرو بزار بىكاتۋ ئاگادارى
نەرىتەكانى بىۋ بزانى جى كىرەۋەتە
نەرىتو لە خۇى بى ئاگا نەبېت، ھەر ۋەك
ۋتراۋە بەجى دەجېت مرۇف ھەۋوۋ دىنيا
بەرىتەۋە خۇى بدۇرېنېت.

بابزانىن ھەرچەندە بە تۈنابىن ئەگەر
نوۋبۈونەۋە گۇرانبكارى نەكەين لە خۇماندا
ئەۋا دۋادەكەۋىنۋ ناتۈنېن بگەپنە لۈتكە
بەرزەكانى سەركەۋتۋ پىشكەۋتۋ. ئەگەر
بەردەۋام تەۋرى ژيانمان تىزۋ نەكەپنەۋە
تۈناسى ئەۋەمان نابېت سەختىيەكانى
رېگەى سەركەۋتۋ بېرىنۋ باخى ژيانمان
بەرھەمەكانى كىرچ كال دەبېتۋ مېۋەى
ئامانجەكانەمان ناگەنە ۋەرزى پېگەپىشتۋ
ناتۈنېن تامى شېرىنېيەكەى بچەزېن، بۇيە
با بېرپار بىدىن ھەمىشە خۇمان نۇپكەپنەۋە،
بېرپارى گۇرانبكارى نەرىنۋ لە خودى خۇماندا
بىدىن، تابتۈنېن دىنياۋ دەۋرۈبەرمان
بگۇرېن، كە ئەۋەش ناۋاتى ھەۋوۋ كەسېكە
كە پەيامېكى لە ژياندا ھەبىۋ لە ھەۋلى
گۇرېنۋ سازگردىن ژياندا بېت.

نەبىنراۋ كە تەمەن تى بېرېتۋ ھېشتا
ئېمە ھەر ئەۋەمان ھەبېت كە چەندىن
سال لە مەۋبەر بە دەستمان ھېناۋە،
لەۋ زەمەنەى تېپەپىرەۋە ژيانى ئېمە
نوۋبۈونەۋەىكەى بە خۇيەۋە نەبىنېت!
دەسھاتى مادىۋ مەنەۋېمان نەگۇرېت!
ئەمەش ۋەكو ئەۋە ۋايە پېش چەندىن سال
لەمەۋبەر مەرىبېتېنۋ تەنھا ھەناسەمان
كىشاپىۋ خۇراگەمان خۋاردېت، ئەگىنا
ئەۋە ژيانىكى شاپستە بە گەۋرەى مرۇفۋ
پەۋەپايەى مرۇفۋونى نېيە كە خاۋونى
بېرگردنەۋەپەۋە كانىكى پېر بەھرىيەۋ
دەريايەكى پېر مروارى گەۋھەرە.

نوۋبۈونەۋە گۇرانبكارى پىۋىستېيەكى
ژيانمانەۋە گەردەنتى بەردەۋامبۈۋون
دانەپرانە لەگەل رەۋرەۋەى پىشكەۋتۋ
بەردەۋىشچۈۋون. ھەر لەم رېگەپەشەۋەپە
دەتۈنېن بەردەۋام كەشەپكەپنۋ زېندۋ
جالالۋ بە تۈنابا بېنېنەۋە، دەكرېت
ژېرانە پەند لە ژيانى (باز) ۋەرىگېن كە
بۇ مانەۋەى لە ژياندا چۈن نوۋبۈونەۋە
گۇرانبكارى دەكات: (باز درېزترېن تەمەنى
ھەپە لە نېۋ بائەدەكاندا كە نىزىكەى
خەفتا سال دەزى، بەلام بۇنەۋەى بگاتە
ئەم تەمەنە دەبېت گۇرانبكارىيەكى
سەختۈگران ئەنجام بىدات، كاتېك دەكاتە
تەمەنى چل سالى نىنۈكەكانى نەرم دەپن،
بە شىۋەپەك كە تۈنابا گرتىن نىچېرىيان
نامىنۋ دەنۈكى زىاد دەجەمىتەۋە،
بە ھۈى زۇرى تەمەنېيەۋە پەرىكى زۇر
دروست دەبېت، كېشى لاشەى زىاد دەكاتۋ
تۈنابا گەرانى لە شۋىتە جۇراۋجۇرەكاندا
نامىنېت، ئەم بارۋدۇخە باز ۋا لىدەكات،
پان خۇى بىدات بە دەستەۋە بۇ مردن،
پاخۋد پىرۋسەپەكى گۇرانبكارى جېبەجى
بىكات، كە نىزىكەى سەدۋەپنجا رۇزى
دەۋىتۋ دەبېت بېجىتە سەر لۈتكەپەكى

ئەگەر سەرنجى ئەم گەردۈنە
مەزىنە بىدەپن بەۋ ھەۋوۋ درۋستكراۋو
بەدېپىنراۋە رەنگاۋ رەنگو ھەمەجۇرۋ
ھەمەچەشەۋە، دەبىنېن ھەۋوۋ شىتېك
جۇرېك گۇرانبكارى نوۋبۈونەۋەى تېداپە،
ھەر لە شەۋو رۇزۋ ئەستېرەۋە ھەساردۋ
ۋەرزەكانۋ درەختۋ بائەدۋ تەۋاۋى
زېندەۋەۋ بەدېپىنراۋەكانى تىرىش. كاتېك
ھەۋوۋ بۈۋنەۋەۋ مەكەچ ۋەكۈم بى
بە نوۋبۈونەۋەۋ گۇرانبكارى، ئەى دەپن
ئەۋ درۋستكراۋى كە ئاسمانەكانۋ زەۋى
خراۋەتە ژېردەستىۋ ھەۋوۋ گەردۈنى بۇ
رامكراۋەۋ پەلى سەردارى درۋستكراۋەكانى
پىدراۋە، چەندە پىۋىستى بەۋە ھەبېت
كە لە گۇرانۋ نوۋبۈونەۋەۋا بېتۋ بەردۋ
تىگەپىشتىن باشتر لە خۇى ئەركۋ
فرمانۋ بەھرەكانى. بەردۋ تېپەپراندى
رېگىرۋ ئاستەنگۋ كۈسەپەكانى، بەردۋ
بەردۋبېرەنەۋە...

ئېمەى مرۇف دېسان ۋەك ھەۋوۋ
شەتەكانى تر خاۋەندى تەمەنېكى
دېارىكراۋىنۋ لە گەشتىكداپنۋ ھەر
قۇناغەى تەمەنمان بەشېكى ئەم گەشتەپە،
بۇيە دەبېت بەردەۋام لە خۇمان بېرسىن
ئېمە ئىستا لە كۈپىن؟ ۋەلامى ئەم پىرسىارە
زۇر گرنگۋ پېر بايەخە تابزانىن دەمانەۋىت
لە كۈپەۋ بەردۋ كۈى بېچىنۋ پىۋىستمان بە
چ گۇرانبكارىۋ نوۋبۈونەۋەپەكە. ئەمەش
لە پىناۋى ئەۋەۋ تەركىز بگەپنە سەر
پىرەۋى ژيانمانۋ بزانىن رۋو لە كۈپەۋ
بەردۋ كۈى مل دەنېت، چۈنكە دۋاجار
بەرھەمى پىرەۋى ژيانمانە كە پېمان
دەلېت: ئېمە جېنۋ جى بۈۋىنۋ بۇجى
دەبېن، ئەم ئەنجامەش پىۋىستى دەكات
لەسەرمان بېيىنە چاۋدىر بەسەر ناراستەى
ژيانمانەۋە، تاخۇمان بېارېزېن لەسۈرى
مەۋوۋنۋ ناۋجەى تەمەلىۋ بېكارىۋ

شانۇۋەت

ئەمىرۇ بەزمى بېگەننىڭ ئاشتىبۇنەھەدى داروگولۇ چۈرۈ چۆرۈ دۈشتۈ دلە، شىنى بەھرو شاپى لوتكەو بە گزى يەكترا چوونى خەندەو كۆلە، وىرەزى خەننەھەدى كۆرپەي گياوگىزۇ نازكىشانى دايكەگىلە، نەپىشى خۇنچەي باغۇ ناھەنگى ھەنگى جالاكو شاگەشكەبۇونى بولبولۇلە، بەھار شانۇۋ سەمەي پەپولەي بېدەنگە كەرنەفالى كەوى شەنگە كۆترى بە گەھو مەنگە، شاپىو لۇغانى نىرگىزۇ گولالەي لاقەدو نوالەو گەزىزەي لە سەرما زىزە.

ئەمىرۇ رۇرۇي بەستەلەكو بەستەي شەمالى شادىيە، نىرگىزى تەر رەمىزى خۇرۇ نازادىيە، ئاۋىنگو خۇر ھەراپانە لەسەر ماجى رۇومەتى گولالە سوورۇ، سەوزەگىي نەپەشت سىنورى وىرەدو بۇورە، ئەك ھەر مەلان تەنەت وىرەزى زىانەھەدو جۇۋلانەھەدى مارو موورە، ھەرقەلبەزەو بە بالاي خۇيا ھەلئەلئەو ئەھازىتى، ھەر دەۋىدەو چاۋمىرەي نەسىمى نەرمە تا خەلقى تازەي راژىتىن، بەرچەمى سەوزى داھىتىن.

سۇپىسكەو پەشۇلەو پاسارى بە ئاسارى ئەم نازارە بىنازارو مەستى مەستىن، گەرووى ھەموو بالندەكان پەر ھەلبەستىن، شەۋان چاۋمىرەي لايلايە تافتاكەرن تەبىخەون بەيانىان قاسپەي خاسەكەو تا ھەلبەستىن.

بەست بە بەستى ئەم خاكە لىۋ بە خەندەيە بۇ پەشۋازى خاكە لىۋ، تەنەت بەردىش گىي ئەگرەئە نەزىتەھەدو خەندەي پەتە، سىرۇشت يەكپارچە دەرمەنەو ئەجىتە دلى تۇپتۇتۇۋە. گۈنچەم بە شەپۇلۇ خۇرە كەروكاسە، دەمى ھەر ئەشكەۋىتو غارئ دىكەۋىتە بەر ھىرشى سەۋزايىو تەرى بەھارەئو جىگەي تىرامانۇ باسە.

چاۋودلى ھەموو سەرجاۋىيەك رۇونە، زەماۋىندى كۆچى شەختەو زوۋقەو تەرزە لە ناۋچوونە، ھەمووسەرتەختو تەبارئ لەبارە بۇ سەپروسەپران، ئەم بەرگەجوانەي بەھارە، بەرھەمى دەستو مەستو سەلىقەي پەرومەدگارە.

دارى مازو ھەرزوۋ خۇي پۇشتە كەردەھە، بەروو رۇوى رۇوتى شارەدەھە، درەخت يەك يەكەو سەرلەبەر بۇونەھە ھارپى سەۋبەر. لەسەر ھەر خەرمەنۇ تەختى نەختى

راپەكشىي، ھەربۇنى گىي تەپرو ھەلەو ھالەۋى زەبەنگە، شىكىنەرى قىزلۇ كۆتى دلى تەنگە. سىرۇشت ئامىزى بۇ رۇحمان كەردۆتەھە، ئەمىرۇ لە ھەموۋىشت زىاتەر ئەو گەروى خۇشەۋىستى بىردۆتەھە.

لەسەر شانازى بە خۇيان ئاسمانو زەمى شەپانە، ئەو بە باسى نوورو رۇوانكى خۇرەكەي، ئەم بە دەشتە رۇنگالەو جۇراۋجۇرەكەي، ئەو بە مانگەكەي تابانى ئەم بە ھەلقۇلىن ۋەلنچەو رۇونى كانى، ئەو بە تەرىقەي نەستىرە ئەم بەم جىمەن و زەنۇپەرە، ئەو بە بېگەردى سامالى ئەم دەسمالى سەۋزۇ ئالى، ئەو ھەورى سەي گەۋالە ئەم بۇۋىنى لا نوالە.

ئەۋەدى لەم بېگەلپەزەنە سوۋدى دىيىن، گەۋەھەرى وشەي چىيىن، مىنى شاعىرى دلتەرم بەم جەنگە زامەن پۇا، ئەسرىنى چاۋانم پۇا، پىتۇوسەكەم بەرۋوى ۋەسقى ئەم شاكارمە ھەلگۇا.

ئەلەيم خۇزگە مەنىش ۋەكو سىرۋەي شەمال بىتۋانىيە مالى بە مال لە دەرگەي دلى ھەر گۈلنەك بەدەيە، يا باۋەشىنى ھەلەم بەكرەدەيە، پەيامى ھەر يەكەيانم بۇ ئەۋى تر بېردەيە، بۇيە شەمالم خۇش ئەۋى، ھەز ئەكەم مەنىش ۋەكو ئەو پىشكى سەربەستىم بەركەۋى، چۈنكە ئەو تىكپراۋ ھەم بە جىيا داروگىي چالۇ چىيا، دادپەرومەنە ئەگەپەئۇ گىشتىان بەسەر ئەكەتەھە، دلى ھەموۋان ئەداتەھە، مۇدەي جۋانىو رەنگو بەرامەي ئەم وىرەزە بە بەست بە بەستى ئەم ئەرزە نەبەخشىتو جەزنانە ئەبەخشىتەھە...

نېرمىي بە بولبول ئەبەم لە دىۋەخانۇ مەجلىسى گۈلستانا، چۇن مەستانە شانى لەسەر سەپرىنى گۈلنەك دانەداۋ بانگى چرىكەو مەقامى بە گۈنى ھەموو گۈلجەرى دىنیدا ئەدا.

ھەزم دەرگە مەنىش ۋەكو رەشىنەو تاۋى بەھاران لە نىزاران لە لاقەدو لە كۇساران، بە خۇرەم بىارەمەيەو بېۋىمەيە رۇچو گەشەي ھەموو پەنجو شىنەۋەردىك، بېۋىمەيەتە ھۇي نەشەي ھەموو سەۋزۇ سوورو زەردىك، يان قۇلىي كانى بن بەردىك...

بەپولە جەند بەختەۋەرە بەم تەمەنە كورتو كەمەي مەستى گەمەي ناۋ جەمەنە،

ئەو لە گۈل زىاتەر ئاناسىن، لە بەھار زىاتەر ئابىيىن، تاپىي سەرسام بىۋىتاسىن. ئاشانى باخى رەنگاۋرەنگە، بۇيە رەنگە ۋەبزانى تەمەن ھەموۋى ھەر بەھارە.

مىن لە نەزىم چاۋم تىرنابىن لە جۋانى، ئەمىن مەلو بالندەكانى ئاسمانى، چۇن بەم بەھەشتى زەمىنە بەرەپەرنە شاگەشكەو سەراسىمەين؟

ئەمىرۇ جى لە چنار ھەناۋى تەرتەرە، جى لە گۈپزۇ جۋالە ھەرمى بە ھەرتەرە؟ كى پۇشاكى ئالۇ ۋاللى لە بالادى ۋەكو كۈپستان؟ كى بە گۈلۇ تەرزى خۇيەۋە ئەنازى ۋەكو بېستان؟

ۋادەزەنم بەلكە زىرپەنەش لە عىشقىو غەزەتتى ئەم نەپەشە پىشتى كۈورو جەماۋىيە، بۇ ساتىكىش جىن بەخۇي ناگرىۋ تەمەنى كەم خايەنۇ كەم ماۋىيە.

ھىچ كات شۋانۇ شىمالەكەي ۋەكو ئەمىرۇ ھاولە نەبۇون، شىمالۇ ئاۋازەكانى تىكەل نەبۇون، مىگەل ھۇگرى لاقەدو جەنگەل نەبۇون، كەشۋ ھەۋا بە ئارەزوۋى ئازەل نەبۇون، ھەت ئەۋەندە بىزار لە كۆزۇ كۈلانە ئاغەل نەبۇون..

خاك لە خاكى بۇون كەۋتۇۋەو لە ھەموو شىت زىاتەر بە خۇي دىنازى، بەو بە خۇنازىنەشەۋە لەگەل ھەموو خاۋون دلىكا ئەسازى، يەك بە يەك ئەپاندۇپىتى ھەرىكە بە ئاھەنگو رازى.

ھىچ كەس ھەست بە غۇرىبەت ناكائو سىرۇشت بۇ ھەموو ھارپىيەك ئاۋرىپى جۋانى ئەداتەھە، مەپەتتى ۋەم دەپاتەھە، ژەنگو بەنگى راپىردوۋىان ئەپەۋىتىۋ ئەشۋاتەھە.

ھەناسەي شىدارى نەۋرۇز پەرە لە ئاساپش سۇز، بېگەردو تۇز شەپەكە پالكو پىرۇز، كۈانسۋى دلە خامۇشەكان خانوۋى ھەناۋە تارىكۇ ناخۇشەكان دەروۋنە پەردە پۇشەكان. سەر لە نۆي ئەزىنەتەھە، ئاۋەدانىو ژيانى نۇپيان دىسان بۇ دەھىنەتەھە.

خۇر لە دەمى ئاۋاپوۋنىيا رەنگ زەردى جىيەشتىنى ئەم شانۇيەيە، نوقمى ئامىزى خەمى ئەم ئاسۇيەيە، بەكزى سەردەنەتەھە، نىگەرەنە تاسىمەنى ھەلەتەھە، پەردە لەسەر نەپەشكى كەي بەھار لادەداتو چاۋى ئەۋىشۋ نىمەشى دىسان بىۋى رۇون دەپتەھە...

مندال... بەخششېڭى دوولايەنە

دەروون ھەستە بەيۋەندىيەكى راستەوخۇ لە نىۋانىيەدە كارىگەرى نەخشىيە دەروونىيەكان راستەوخۇ لە روۋكارى دەروەى مەۋقەدا ھەستى پىن دەكرىت، تەنەت بۇ نەو كەسانەش كە بە نەستەم دەتوانن پىيەكەنن نامۇزگارى دەكرىن كە رۇزائە لانى كەم ۲۰ خولەك پىيەكەنن، ئەگەر جى بە زۆرىش بوۋىت، بۇيە پىيەكەنن بەدەم ژيانەو گەنگەو وا لە مەۋقەدەكەت بە شىۋەيەكى گەشەپپەنەتر لە ژيان بىروانىتە دواتر لە راپەراندنى كارەكانىو زالبون بەسەر بەرەستەكاندا سەرگەتتوۋ بىتو پاشانىش خاۋدى دەروون ھەستەيەكى تەندروست بىت.

۲- ژيان لە ئىستادا: خالىكى تىرى سەرنجراڭىش لاي مندالان ئەۋەپە لەو ساتە وختەدا سەرقال دەبن كە تىيادا دەژىن، ئىدى خۇ خەرىكەردن بىت بە تەماشاكردنى قالدۇنچەيەك، يان بە سەرنجىدان ورتىۋەنە لەو شتەنەي لە دەروۋىيەردان، بەم شىۋەپە بە تەۋامتى سوۋد لەو ساتە وختەي كە تىيادا دەژىن دەبىنەو چىزى لىن وەردەگەرن، بە پىچەۋانەو ھۆكارى سەرمكى بىن ئۆقەيىو نىگەرانيەكانى مەۋقە ھەر لىرەدەپە، بە ھۆى زۆر بىرگەرنەو لە داھاتوۋيانو ئەگەرى ئەو رۇۋداۋو پىشەتاتەنەي دېنە رېيان، يان بە نۇقۇم بوۋىيان لە راپەردوۋيانو ۋەبىرەيتانەۋەي رۇۋداۋو كارەساتەكانو خەمخواردن پىيان، ئىدى لەم نىۋانەدا ئەۋەي دەمىنەتتەۋە لە كىسچوۋنى ساتە وختى ئىستايانەو ناتوانن بە تەۋامتى سودى لى بىيىن، بىن ئاگا دەبن لەۋەي كە ئەۋەي داھاتوۋى رۇۋمان بۇ دروست دەكاتو شانازى بە بەسەربەردى تەمەنى راپەردوۋمان دەبەخشىت تەنھاو تەنھا لە ئىستادا ژيانە.

لايەنى (ۋەزگەرى) مندال ۋەسقى بىكەن، لە بەرامبەردا گەۋەركانىش پىۋىستىيان بە مندالان دەبىت بۇ فېرېۋون، كە دەتوانن بە لايەنى (بەخشەرى) مندال ۋەسقى بىكەن، كە مەبەستى سەرمكى باسەكەمانە، مندال لە رېى ئەم لايەنەۋە جەندىن وانەي گەنگەم فېر دەكات، شتېكى نامۇ نىيە ئەگەر وىستمان لە مندالانەۋە فېر بىن، چۈنكە زۆر كەس پىيان واپە كە تەنھا فېرگەردن كارى گەۋەركانەو مندالان دەبىت فېر بىكرىن، يەلەم لە راستىدا مەۋقە لەگەل گەۋەربوۋىنى تىپەراندنى قۇناغى مندالى بە ھۆى گۇرانكارىيە فېسېۋلۇجىو ژىنگەيەكانى دەروۋىيەريەۋە ھەندىك لە سىفائە بىنجىنەيىو بىنەرتىيەكان لە ژيانىدا ون دەكاتو بۇ دۇزىنەۋەشيان ناچارە پەنا بۇ مندالان بەرىت، چۈنكە ئەۋان تەنھا كەستىك دەتوانن ساكارانەۋە بەيىن مەنت زۆر شتى سادە، بەلەم گەنگەم فېر بىكەن لەۋانە:

۱- پىيەكەنن بەدەم ژيانەۋە: گەنگەرن شت لاي مندالان كە زۆرتىن دوۋبارە بوۋەۋەي ھەيە پىكەننە بە دەم ژيانەۋە، بە بىن دانان دىيارىكردنى مەرجىك بۇ پىكەننەكانىيان، ئەۋان زۆر پىدەكەنن بە ناسانى دەبەخشە دەروۋىيەركەيان، ئەمەش بە نىسبەت گەۋەركانەۋە خالىكى گەنگە، لەم رۇزگەردى ئەمەۋ كە جەنجالىو كىشە زۆرۇ زەبەنەكانى دۇنيو سەرقالىو خەمە جۇرەجۇرەكان بىۋارى زەردەخەنەيەكىش بۇ مەۋقە ناھىلەۋە، كە ئەگەر ئاگى لە خۇى نەبىت دەۋر نىيە توۋشى كىشە بىتو دۋاجار لە رۇۋى دەروۋىيەۋە خەمەۋى بىگرىتەۋە، ھەر بۇيە لە تۈزىنەۋە ساپكۇلۇزىيەكاندا پىكەنن ۋەك چارەسەرىك بۇ زۆرىنەي نەخشىيەدەروۋىيەكانو تەنەت جەستەيەكانىش دادەنرىت، چۈنكە

ناشكرايە مندالان بەشىكى سەرمكىو گەنگى كۆمەلگا پىكەنەيىن، ھۆكارى بەردەۋامبوۋىنى ژيانو خۇشەختەردىن زۆرىنەي خىزانەكانن، كە خاۋەند ۋەك بەخششېڭى تۋاناي ھىنانەكايەي داۋە بە مەۋقەكانو مەۋقەش ۋەك جىنشىيىكى خۇى، لە داۋى خۇى بە جىنى دەھىلەت، ھەمىشە كاتىك ناۋى مندال دەھىلەت وپتايەكى ھۋان لە خەپالو ھەزەماندا دروست دەبىت، ھۆيەكەشى ناشكرايە كە سەراپا سەۋىتى مندالان ھەمەۋ جۋانىيەكانى لەخۇ گەرتوۋە، ئەۋان بوۋەۋەۋىكى پالو رۇۋن، سادە ساكارن، سەرنجراڭىش، بە ھەلسۈكەۋەتەكانىيان توۋشى سەرسۇرمانمان دەكەن، ھەمەۋ ئەمانە بۇجى؟ لەبەرنەۋەي ئەۋان راستى ناخى مەۋقەكان ناشكرا دەكەن، دەمانگەپىننەۋە بۇ سەۋىتە بىنەرتىيەكەي خۇمان كە ھىشتا ژيانو ئالۇزىيەكانى ناۋى يەخەي بىن نەگەرتوۋو ئاۋىر تۈخنى سەۋىتە ئاۋازەكەي مندالان بىكەن. ئەۋان يەك لايەنەۋە تەنیا بۇ خۇيان ئاۋىن، بەلگە دوو لايەنى گەنگەيان لە ژياندا بەرجەستە كەردوۋە، كە لىرەدا ئەۋە دوۋلايەنە رۇۋ دەكەپنەۋە:

ھەمەۋمان ئەۋە دەزانن كە مندال ۋەك ھەۋىر، يان ئىسەنچ واپە، ۋاتە مەۋقەكان دەتوانن دروستى بىكەن پەرى بىن دەن بەۋ جۇرەي مەبەستىيەنە بە مانايەكى تىر جۇنىيەتى دروستەردى خەۋەۋەشتو كەستىيەكەي لە دەست ھەردوۋ سەۋك خىزانەدا، لەبەرنەۋەي مندال پىۋىستى بە سەرنجراڭىكى لە خۇى بە ئەزمۇنترە كە ئاراستەي بىكاتو پىيەگەنەت، جا بە شىۋەيەكى پۇزەتەي بىت، يان نىگەتەي، لىرەدا مندالان پىۋىستىيان بە ھۆكارى كەرنە لە لايەن گەۋەركانەۋە، ئەمەش لايەنىك لە لايەنەكان كە دەتوانن بە

۲- گۈن نەدان بە بارودۇخ: مندال

ھەرگىز بارودۇخو كەشو ھەوا ناكات بە بيانو بۇ جىيەجى نەگردى ئەو كارانەى دمىەوئىتو وىستى لەسەرىەتى كە نەجامىيان بىدات، بۇ نەمەش بېگومانم زۆرىەتان سەرنجىتان داوە لە كاتە گەرمو بىزاركەردەكانى ھاویندا كۆمەلىك مندال لە كۆلانەكاندا كۆبۈونەتەودو سەرگەرمى يارىگردى خۇيانىن، بىنەوئەى ھىچ جۆرە بىزارىيەك دەربىر، يە پىچەوانەو زۆر بە خۇشخالىيەو جىزى لى دەبىن، پان لە مانگە ساردەكانى زىستان بە ھەمان شىو بەشىوئەىك سەرمان لەو تامەزىوئەى ئەوان سوپ دەمىنەت بۇ تەنھا وازىيەك كە خۇشىو بىروا بەخۇبۈونىيان پى دىمەخىشەت، لىرەدا كارىگەرىيە نىگەتەفە تەندرووستىيەكان كە بەم ھۈيەو دروست دەمىت باسى ئىمە نىيە، بەلكو دەمەوئەت ئەو بەللىم ئەو بەم كارانەى دمىەوئەت ئەوئەمان بۇ بىسەلمىنەت كە ھىچ شىتەك ناتوانەت بىيە رېگەر لە بەردو پىشچوونى ئەو كارانەى بە لامانەو، گرنگەو دەمانەوئەت ئەنجامىيان بىدەن بە مەرجەك سوور بىن لە گەپشتن بە مەبەستەكانمانو رېگە نەدەن بىيانوو جۆرىەجۆردەكان رېگەى سەركەوتەمان لى ون بىكەن. چوونكە نامانجەكان زۆر لەوە گرنگەتر كە بارودۇخ رېگەريان بىت.

۴- سەركىشى: لە سەردانى شارى

يارىدايەو سورە لەسەر سەركەوتەنى بەسەر ئەو يارىانەى خۇى داواى دەكات، ھەرچەندە دايكو باوك دلتىاي دەكەنەو لە نەگەرى ترساناكو نەگونجەنى ئەو يارىيە، بەلام سوودى نىيەو ھەر پىداگرى دەكات، ئەمە سىفەتى ئەو مندالانەى كە پۇژانە لەگەل خىزانەكانىيان سەردانى شارى يارى دەكەن، لە راستىدا مندال پىوئەستى بە تافىكرەوئەى شەكەنە بۇ ئەوئەى فەزىر بىيەتو مندالىكى زىرەكو ورياي لى دەرجەت، كە نەمەش لە زۆركاتدا بە سەركىشى نەبىت ناتوانەت ئەنجامىيان بىدات، بۇيە زۆرجارىش لە لايەن دايكو باوكەو بە (ئىنكار) وەسەف دەكرەت، بەلام لە راستىدا ئەمە زۆر پىوئەستە بۇيانو لەم رېگەيەو دەتوانان ئاستى بوئىرىو تواناكانى خۇيان تافى بىكەنەو لە شەكەكانى جواردەورىيان تى بگەن، راستە ھەندىك كات سەركىشى بۇ گەورەكان سوودى نىيەو پىوئەستە باوەرمان بە قەدەر ھەبىت، چوونكە ھەندىك شت لە چارموسمان نوسراونو ناتوانىن بىيانگۇرپن، بەلام نەمەش ئەو نەگەيەنەت دەستەوسان

بىن لە بەرامبەر ئەو شتەنەى ھەزمان لىى ھەيەو ترس لە تىپەرىوون بەو تافىكرەنەوانە رېگەريان بىتو سىلپان لى بىكەنەو، بەلكو پىوئەستەمان بە تافىكرەنەو دەبىت، گرنگ نىيە تىپايدا سەردەكەوين، پان نا، گرنگ ئەوئەى بىتوانىن تواناكانمان تافى بىكەنەو، بۇ نەمەش مندالانەى نمونەيەكى روون، چوونكە ئەوان بۇ جارەك، پان ئەگەر بۇ چەند جارەكەش بووئەت خۇيان بە تافىكرەنەو ترساناكو قورسەكاندا دەبەن ھەتا تىپايدا سەردەكەون، ھەر بۇيە لە چەندىن شوئىندا گوئەمان لەمە دەبىت كە (تافىكرەنەو باشتىن بەلگەيە).

۵- راستىيى: لە كۆنەو وتوويانە (راستى لە دەمى مندالانەو بىيەستە) مندال يەكەم كەسە كە دەتوانىن باوەر پى بىكەن و راستى لى وەربىگىن بە مەرجەك بارودۇخو زىنگەى دەورەوبەرى سەركەوئەى نەشۈاندەبىت، ھەروەك ئەو جىرەكەى پادشا دوو بەرگىروو فەلپازەكە، كە نىيازىانە پادشاى ولاتىك ھەلجەتەتەن و بە حسابى خۇيان بەرگى ئاورىشى گرانەيەى بۇ بىدرون، لەبەرامبەر پارمەكى خەيلىدا، لە پاش چەندىن پۇژ لە چاودەوانى پادشاو خەلك، سەرنجەم پىي رادەكەيەنەن كە جەكەكانى تەواو بووودە دىتوانەت لەبەريان بىكات، لە پاشان پاشاكە دەبەنە زوورەو جەلو بەرگە نوئەكەى لەبەر دەكەن، بەم بۆنەيەشەو پادشا خەلكى شارەكە بانگىش دەكات بۇ بىيىنى جەلو بەرگە ئاورىشەكەى، بەلام ھەرگە پادشا دەردەكەوئەت لە دەروازەى كۆشكەو دەبىن كە پادشاكەيان ھىچى لەبەردا نىيەو پادشاى خۇى بە گومانە، بەلام كەس لە ترسى پادشا ناوئەت ئەم راستىيە دەرىخاتو ھەمووان بە چەلەپەزەنەو پىشوازى لى دەكەن، تا لە ناكاءو مندالىك لەناو خەلكەكەدا ھاوار دەكات، ئەرى خۇ پادشا ھىچى لەبەردا نىيە، بۇچى ھەمووان پىرۇزبايى لى دەكەن، ئىتر پادشا لىرەدا تىدەكات!

۶- مندال ھەموو كەسەكان لە يەك ناستدا

دەبىنەت: مندال ھەموو كەسەكان بە ھەزارو دەولەمەندو كرىكارو خاودن سەرمایەو پەلو پاىەى كۆمەلەيەتىو پىرو گەنجو جوانو ناشىرىن لە يەك ناستدا دەبىنەت، بە مەرجەك بىدوئەى ئىتر ئەوئەى بە ناسانى لەگەلەدا ئاشنا دەبىت، نەوەك زۆرىنەى گەورەكان كە پەلو پاىەى كۆمەلەيەتى راستەوخۇ كار لە چۆنىيەتى ھەلەسوكەوت كەردن و تىروانىن و بىرو بۇچوونەكانىيان لە بەرامبەر كەسەكاندا دەكات.

لە كۆتايىدا دەتوانم بللىم بەشەك لەو يادگارپە خۇشانەى خۇمان كە ھەر لە مندالىيەو بۇمان ماوئەسەو، ھەر بۇ ئەم ھۆكارانە دىگەرەتەو كە گەورەكان و لى دەكات بە تاسەى ئەو ژيانە سادەو ساكاردى جارائەو بىن، ئەو مندالىيەى كە ھەموو جوانىيەكانى تىدا يەك دەگرەو، بەلام دەبىت ئەوئەشمان لە ياد نەجەت كە ئەمانە نىدى كۆتايەيەكەى نىيە، بەلكو مەروف پىوئەستى بە گەورەبوونو تىپەرانەندى قۇناغەكانە ھەتا بىتوانەت پىشت بە خۇى بىستەت، پىوئەستى بە فەزىرەوون دەبىت. يەكەك لەو ھۆكارانەى فەزىرەوونىش مندالانەى كە دەتوانن سەلەمەنەو ھاوسەنگىمان بۇ بىگەرەتەو لە بارە ناساىيەكان دەرمەن بىيەن. ئەوان لەم ژيانەدا پەيامەتى گرنگىان بۇ ئىمە پىيەو پىمان دەلەن وەرن با لەساتە وەختە ناجوورو قورسەكاندا وەلامى خەمەكانمان بە زەردەخەنەيەك بىدەنەو، دەلەن كاتو ساتە وەختەكان گرنگو تەمەنى مەروفىش دىارىكەراو با پىش ئەوئەى رېگەيان بىدەن بىمانبىر ئىمە ئەوان بەخۇشىو گەشەبىيەو بىرىن.

دەلەن وەرن ژيان بە ھەلو تىكۇشانەكانى ئىمە جوائەر دەبىتو بەبى ماندووبوون جىزى ھەساومىي ناكەين، دەلەن وەرن با ژيانو سەيروسەمەردەكانى تافى بىكەنەو تا نەزموونەك پەيدا بىكەن و بەبى ئەزموونو بە چاوقەوئەى تىي نەبەرىنەن، دەلەن وەرن با راستگۇيىو راستىيى بىكەنە پىشەو رېگە نەدەن ترس لە دەستەدان راستىيەكانمان لى بىشۈيەتەتە متەنەى خۇمانو دەورەوبەرەكەمان لى بىسەنەت، چوونكە راستگۇيى قەلەپەكە ھەتا مەردن لە دەورەى خاوەنەكەيەو نەئەنى سەربەرزىو سەركەوتەنى لە خۇيدا ھەشارداو، ھەروەدا دەلەن لە كۆتايەكەيدا ئىمە ھەموو لە زىر ناوئەكدا يەك دەگرەنەو ئەوئەى مەروفە، خاوەنى ھەرشەك بىرو ھەرچەند پەلوپاىەمان بەرز بىت، دواچار ھەر ئەو مەروفەيەن كە دەبىت تامى مەردن بىكەن و پۇژەك لە پۇژان ئەم دۇنيايە بەجى بىيەن، كە ئەمە سەرنەنجەمى ھەر يەكەكەمان بىت بۇچى ئەوئەى بە تەوئەى دەستى پىو بىگىرەن دواچار كە دەستى بەردەن تووشى شۇكەمان بىكات، نا بائىدى ھەموومان دەست لە ناو دەست دىزە بە ژيان بىدەن و كاتەكەش كۆتايەيمان ھات بە پەروپەكى خۇشەو ماناوايى لى بىكەن و چاومەنى دىدارى يەكتر بىن لە دۇنياي ھەتاھەتايى.

من مندالی سیڤەم بووم

ئا: بەرزان ئەبوبەکر

بتوانیت ئەو گارە دمه‌وێست ئەنجامی
بدمیت، هەرگیز نامەوێت جاریکی دی له
زاری تۆ ئەم جۆره سکاڵایه ببیستم.

باشان فیری کردم که چۆن پەتاته
پاک بکەم، وتی: بە دەستی راست چەقۆکە
بگەردو بە قۆلی چەپیش پەتاتەکە،
دایکم بۆ ئەنجامدانی هەر کاریک شیوەو
رێگەیهکی بۆ دادەنام، هەموو جار دەیکوت؛
نەگەر مرۆف تواناکانی بۆ ئەنجامدانی
هەر کاریک چڕ بکاتەوه، ئەوا دەتوانیت
هەر کاریک بیه‌وێت ئەنجامی بدات!

ئەو کات له پۆلی سیڤەمی سەرەتایی
بووم، رۆژیکیان له وانهی وەرزشدا
جووینە گۆرەپانی قوتابخانه، هەموو
مندالەکانم بینی بازيان دەدا بەسەر
پارییه‌کاندا خۆیان هەلدەواسو له‌م شیش
بۆ ئەو شیش به‌ دەستەکانیان بۆ پێشه‌وه
دەروێشتن و جۆلانه‌یان دەکردو راهێنانی
به‌هیزبوونی ماسوولکه‌کانی دەستیان
ئەنجام دەدا، کاتی‌ک نۆرە‌ی من هات،
ترسامو پاشەکشەم کرد، نە‌متوانی ئەو
پاریانه بکەم که هاو‌پۆله‌کانم ده‌یانکرد،
هاو‌پۆله‌کانیشم دەستیان کرد به‌ پێکه‌نین،
منیش به‌ گریان‌ه‌وه به‌ره‌و مال گه‌رامه‌وه.
کاتی‌ک شه‌و داها‌ت دایکم وەکو نە‌ریتی
هەموو رۆژێکی به‌ وردی هە‌والی قوتابخانه‌و

کە‌مه‌ندامیان هه‌یه. دڵنیا به‌ خودا به‌م
مندالە تافیکردوویته‌وه، هیوادارم له‌و
تافیکردنه‌وه‌یه‌دا زۆر سهرکه‌وتوو بیت!
ئێستا که من گه‌وره بوومو ژيانو
به‌سهرهاتی خۆم بۆ ئێ‌وه‌ی نازیز
ده‌گێرمه‌وه ده‌توانم بڵیم: دایکم زۆر زیاتر
له‌ نامۆ‌زگارییه‌کانی پزیشکه‌که چاودێری
کردوومو گرنگی پێ‌داوم..

ئەو کات من تە‌مه‌نم حه‌وت ساڵان
بوو، دایکم که‌ خاوه‌نی پێنج کچ بوو،
بۆ به‌یدا کردنی بژێوی ژيانمانو
هاوکاریکردنی باوکم له‌و بواردا ناچاربوو
روو له‌ کارکردن بکات، ئێ‌مه ئەو ده‌سته
خوشکه‌ کاروباری ئێ‌ومالمان به‌‌رێ‌وه
ده‌مێرد، تا بتوانین هاوکاری دایکمان بکە‌ین،
جاریکیان له‌ چێشخانه‌که هاتمه‌ ده‌ره‌وه‌و
زۆر به‌ تو‌ره‌یی هاوارم کرد، من ناتوانم
په‌تاته پاک بکە‌م، چونکه‌ من ته‌نها يه‌ک
ده‌ستم هه‌یه!

له‌و کاته‌دا دایکم سه‌ره‌قالي کارکردن
بوو، کاتی‌ک ده‌نگی تو‌رمیی منی بیست،
ده‌ستی له‌ کاره‌که‌ی خۆی هه‌لگرتو
به‌ره‌و لای من هاتو پێکه‌وه جووینە
چێشخانه‌که، پێی وتم: کچی شیرینم
هیچ کات له‌ ده‌ست کاره‌کان ده‌سته‌وسان
مه‌به، هە‌موو توانات بخره‌گه‌ر بۆ‌ئه‌وه‌ی

من مندالی سیڤەمی دایکم بووم،
ئەو کاته‌ی چاو‌م به‌ دنیا هه‌له‌نا دایکم
ته‌مه‌نی ۲۵ ساڵان بوو، دایکم ده‌یکوت؛
ئەو ساته‌ی له‌ نه‌خۆشخانه له‌ دایکبوویت،
برین‌پێچه‌کان پێ‌نه‌وه‌ی رێگه‌ بدن من
بتبینم هه‌له‌یانگرتیتو بر‌دیانی‌ت بۆ
زور‌ریکی دیکه، باشان ئەو پزیشکه‌ی
سه‌ره‌رشتی له‌ دایکبوونه‌که‌تی ده‌کرد،
هات بۆ لامو پێی گوتم: که‌ منداله‌که‌ت
واته‌ من، ده‌ستی چه‌پی ته‌واو نییه‌، له‌
مه‌چه‌کی به‌ره‌و خوار نییه‌تی، له‌به‌ره‌وه‌وه
زۆر به‌ دلسۆزییه‌وه کۆمه‌لیک نامۆ‌زگاری
کردم و‌تی: تکا ده‌کە‌م به‌‌شی‌وه‌یه‌کی
جیاواز له‌ منداله‌کانی دیکه‌ت مامه‌له‌ی
له‌گه‌‌لدا مه‌که‌، نه‌که‌یت به‌ چاوی ر‌قو
سووکمه‌وه بۆی بر‌وانیت، به‌‌لکو ئەو زیاتر
له‌ منداله‌کانی ت‌رت پ‌تو‌یستی به‌ چاود‌ێری
د‌ل‌دانه‌وه‌و لا‌واندنه‌وه‌ هه‌یه، ت‌ک‌ایه‌ ه‌ه‌رگ‌یز
له‌به‌ر چاوی کچه‌که‌ت‌دا نا‌ره‌زایی ده‌رمه‌به‌ر‌وه‌
هه‌ستی برین‌دار مه‌که‌، نه‌گه‌رچی ئێ‌ستا
سا‌وايه‌و له‌و ره‌فتارانه‌ تێ‌ناگات، به‌لام
خودا ته‌مه‌ن بدات رۆژیک داد‌یت له‌
هه‌موو هه‌سته‌و نه‌سته‌و جۆلانه‌وه‌یه‌که‌ت
تێ‌ده‌گات، له‌به‌ره‌وه‌وه هیوادارم دایک‌یک‌ی
میه‌ره‌بان بیت بۆ ئە‌م منداله‌تو بب‌یته‌
نمونه‌ بۆ هه‌موو ئە‌و دایکانه‌ی مندالی

وانەكانى دەپرسىم، ئىدى منىش بە چاۋى
پەر لە ئەسرىنەۋە روۋادەكەم بۇ گىزايەۋە،
دايىك لە نامىزى گرتەۋە دلتەۋايى كردەۋ
وتى: چاۋمى بىكە بە پشتىۋايى خودا
ھەموو شتىك چارە دەكەين.

بۇ رۇزىيى دوايى دايىك ھات بۇ
قوتابخانە چاۋمىزى كرد تا دوامى
قوتابخانە تەۋاۋ بوو، پاش ئەۋەى دوام
تەۋاۋ بوو، لەگەل دايىكدا رۇيشتىنە
گۇرمانى قوتابخانە بۇ ناۋ ياريەكان،
پاشان دايىك رېنمايى كرد بەرمە ناۋ
ياريەكان وتى: (ئىستە ھەۋل بىدە تەنھا
بە دەستى راستت خۆت ھەلبواسىت)
خۇيشى لە تەننىشمەۋە ۋەستابوو، منىش
ھەۋلدا خۇم بە ياريەكانەۋە ھەلبواسم بە
بەكارھىنانى دەستى راستمە ھۆلى چەپم،
ئىدى لەو رۇزە بەدۋادە ھەموو رۇزىك
دايىك لەگەلدا دەھاتەۋە ماۋەى پەك
كاتىمىز رايىنانى لەسەر ياريەكانەۋە خۇ
ھەلبواسىن پى دەكردم، تا گەپىشمە ئەۋ
ناستەى زۇر بە سانايى سەرگەۋتوۋىي
تەۋاۋ ياريەكان ئەنجام بىدەم.

ھەرگىز ئەۋ رۇزەم لە ياد ناچىت،
جاريكى دىكە ھەر لە وانەى ۋەرزىدا
مامۇستاكەمان بىردىنبەۋە بۇ گۇرپانەكەۋ
قوتابيان رىزىان گرتىۋو، تا ھەر پەكتىك
نۇرەى بگاتىۋو يارى خۇھەلبواسىن
بەرزىۋونەۋە بىكات، كاتىك نۇرەى من
ھات، قوتابيان چاۋمىزىان دەكرد پاشەكشە
بىكەۋ نەتوانم ياريەكە ئەنجام بىدەم، بەلام
كاتىك بىنيان زۇر بە سەرگەۋتوۋىي بە
تەنھا دەستىك ھەموو ياريەكانم ئەنجامدا،
چاۋيان ئەبلىق بىۋو، بە تەۋاۋ سەريان
سوپامبو! منىش بەۋپەرى دلخۇشىيەۋە
بە تىلەپەكى چاۋ سەپرىكى ئەۋ كەسانەم
كرد، كە لە جارى پىشۋودا گالتەيان پى
كردىۋو!

دايىك بەردەۋام لە ھەموو
ھەنگاۋەكانمدا لەگەلدا بوو، ئەۋ بۇ
ئەنجامدانى ھەر كاريك بىرۇگەپەكى
نويى قىر دەكرد تا شتىك نەبىت لەم
ژيانەدا من بلىتم ناتوانم ئەنجامى بىدەم،
ھەرگىز نەپدەھىشت ھەست بە كەمى
بىكە، بە ھۆى نەپۋونى دەستى چەپمەۋە،
تەننەت زۇرجار من تۈرە دىۋوۋم لە دلى
خۇمدا دەمگوت دايىك نازاننىت من چەند
دوۋجارى دەردەسەرىۋە نارەھەتى دەپم،
ئەۋ گىرنگى نادات بەۋ نارەھەتتە زۇردى
كە دوۋچارم دەبىت لە كاتى ئەنجامدانى
ئەۋ كارانەدا!

بەلام من ھەر كاتىك دوۋجارى
نارەھەتتە بىۋومايەتەۋە، يان گىرقتىك
روۋى تى بىكردمايە، دەپۇيشتە زوۋرەكەى
خۇم تا بە تەنھا بەۋ تىر تىر بۇ حالو
گوزەرانى خۇم بىگىم، بەلام دەستەجى
دايىك دەھات بۇلامو زۇر بەسۇزو
مىھەربانىيەۋە پىرسارى لى دەكردم: كچە
شىرىنەكەم ئەۋە جىتە؟ كاتىك ھۆكارى
گريانەكەم پى دەگوت، كەمىك بە چاۋە
جوانەكانى سەپرى دەكردم پاشان
دەيگوت: ھىچ نىيە خۇم چارەسەرى
دەكەم! زۇرجار كاتىك بە قورگى پەر لە
گريان و چاۋى پەر لە ئەسرىنەۋە قسەم بۇ
دەكرد، سەپىرم دەكرد دايكىشم ھۆن ھۆن
فرمىسك بە روۋخسارىدا دىتەخوارەۋە،
لە راستىدا ئىستە دەزانم دايىك چەند
لەگەل مندا ماندوۋ بوۋوۋە نارەھەتى
چەشتوۋە، تەننەت زۇرجار نەپدەھىشت
من بە گريان و خەمەكانى بزانم، نەبادا
من دلتەنگو نىگەران بە!

لە ماۋەى رۇزگارەكانى ژيانمدا، دايىك
گەۋرتىن و باشتىن ھاۋرىۋو ھاۋدەم
بوو، ھەر كات دەمويست كەمىك لە خەۋو
نارەھەتتەكانم بە فرمىسكى چاۋەكانم
دەپىرم، دلتەۋايى دەكردم نارامى
دەكردمەۋو نەپدەھىشت بە تەنھا بەم،
كاتىكىش گەۋرە بوۋوۋە خويىندەم تەۋاۋ
كردو بوۋمە ھەرمەنەم، پاشان چوۋمە
نۆۋ ژيانى ھاۋسەريەۋە، ئىستە ژيانىكى
زۇر ناسوۋدە لەگەل ھاۋسەرە ئازىزەكەمدا
دەگوزمىزىن و خاۋەنى چوار مىندال!

بە داخەۋە دايەگيانم چەند سالتىك
لەمەۋبەر بە ھۆى توۋشبوۋنى بە نەخۇشى
شىرىنەنچەۋە بۇ دۋاجار مالاۋايى لىكردىن،
منىش ھەرگىز ئەۋ دايىكە بەرپىزەم لە
ياد ناكەم، مامۇستام بوو، ھاۋرىم بوو،
دايىكىكى دىۋوۋو مىھەربانم بوو، تەنھا ئەۋ
بوو قىرى كردم، كە چۆن ۋەلامى پىرسىارە
گىرنگەكان بىدەمەۋە، ئەۋ كاتەى من مىندال
بووم، بەردەۋام لە خۇم دەپرسى بۇجى
دەبىت من بەۋ شىۋمىيە خۇم ماندوۋ بىكەم؟
بەلام ئىستە ۋەلامەكەى دەزانم، بەراستى
نارەھەتىۋە نەھامەتىۋە ناخۇشىيەكانى
ژيان مەرۇف دروست دەكات، من لە
دايىكەۋە قىرى ئازايەتىۋە ۋەدەۋرەۋو
ھەۋلداۋم!

بەۋ ھىۋايەى ھەموو دايىكىك بتوانىت
بەۋ شىۋمىيە مىندالەكانى پى بگەپەننىت،
بە تايىبەت ئەگەر خانەخستە خاۋەنى
مىندالىكى كەمەندەم بوو.

گەشتىيار

بەھار

گەشتىيارى ئىسازىز تۇ خۋاىيارى
شەپىداى دىمەنى جوانى بەھارى
تامسەزۋى گۈلو گۈللەى جوانى
شەى شەمالو جۇگەلمو كانى
تەۋنەى بەھراۋى ھەۋارى خال خال
قالبەى زەرۋو شالۋازى شەمال
نەمەۋ ھەسەزاران دىمەنى جوانى
نەگەر بەھسەۋى عەقىل پىروانى
ۋىنەى بەھەشتە ئىسەم كوردستانە
بىا بىپارزىن ئەركى گىشتانە
گىۋلو گۈللە لى مەكەرمەۋە
بەردى سەر رىگە تىل مەكەرمەۋە
بىكسوزىتەۋە ئاگىرت بە ئىۋ
بەتال بىن ھەرمەنگ لە داۋو لە ۋاۋو
كسانىۋاۋى پاكى رابىگەر بە پاك
بىانەمەك داربىس بەرانبەر بەخاك
ھەلبىسۋەكەۋت بىكە بىسۋوردارى
نەبىتە مایەى مەردوم بىزارى
پاشماۋەكانات كىۋىكەرمەۋە
بۇ شۋىنى گونچاۋ دوۋرى خەرمەۋە
سوپاسى خوا بىكە ھەما دەتۋانى
بۇ ئاساۋىرو نىمەتەكانى
ئىسۋرى چاۋەكەم رىۋىۋو گەشتىيار
بىر بىكەرمەۋە لە پەندى بەھار
گۈلو گۈللە نەۋىتەۋە
بەپامى جەشەر نەخۋىتەۋە

تۆ لە کام چوارگۆشەى ژياندايت؟

گیان گەراومەتەو بۆ لای تۆ، من (سویاس بۆ تۆ) لە پیزی ئیماندارانو موسولماناندام. ئەمە مانای ئەوەیە کۆتایی ھاتوو بە دوو چوارگۆشە لە ژيان، نێستەش پێشوازی لە دوو چوارگۆشەکەى تر دەکات، واتە نیوەى تەمەنى رۆیشتوو، بۆیە پێویستە بووەستیت، وەستانی بەخۆداچوونەووە ھەلسەنگاندنی کارەکان، کارەکانى دوو چوارگۆشەکەى پێشوو، پێویستە لەم تەمەنەدا تەوێو پەشیمانی دەربریت، تەوێو پەشیمانی نیوەى تەمەن، بەلێنى لەگەڵ خۆى نۆی بکاتەووە جارێكى تر دان بەویدا بێن کە ئەم لە پیزی موسولمانانە، ئەو کات بە گۆرو تینیکی نۆو، بە مەعنەویاتیکی پرو تیرەو پێشوازی لە چوارگۆشەى دوویم بکات کە چوارگۆشەى خزمەتکردنى کۆمەلگەو بەشداریبون لە چاکسازی کۆمەلگەداو گەشەدان بەو بارەى کە پەسپۆرە تیايدا، جا ئیتر ئەو بارە راپارێیە، یان ئابوری، یان کۆمەلەپەتیی، یان تەندروستی، یان ھەر بوارێكى تر.

بۆیە دەبینن زۆریک لە پیغەمبەرەن چوارگۆشەى دوویمو تەمەنى چل سالیان تێپەڕاندوو ئەوجا خۆى گەورە پەيامی بۆ ناردون ھەلیبژاردون لە نۆو مەروفەکاندا، لەبەرئەوێ ئەو تەمەنە تەمەنى بەخشیینە، تەمەنى پێگەشتنى ھزرۆ بێرە، تەمەنى گونجـاوى گۆرانکاریو ئاراستەکردنى کۆمەلگەپە.

بیر لەم چوارگۆشەنە بکەرەووە شوینی خۆت دیاری بکە لە ناویانداو سوربە لەسەر ئەوێ تەمەنت بێر کارو بە کارو بۆ کار بێت... تا کارەکانت بپۆنەو بەرھەمدار بێت...

لە نێوان چوارگۆشەکاندا، بۆ نموونە: رەنگە وەرگرتن و فێربوون بەردەوام بێت بۆ خوێندنی بالا، فێرخوازی لێردا پێدەچیت تاكو نیوەى چوارگۆشەى دوویم تەمەنى بروت، ھەروەك پێژەكان بە پێى ژینگەو ژيانى خەلكى جیـاوازنو دەگۆڕن، كەسێك لەوانەپە سەرکەوتوو نەبووبیت لە پێكەوھەنانى خێزان، بۆیە كارو نەركەكانى لە چوارگۆشەى دوویمدا دەگۆڕیت، لە برى ئەوێ كار بۆ پێكەوھەنانى خێزان بکات بەردەوام دەبیت لە بەخشیینەكانى بە کۆمەلگە، یان لە ھەولێ تەواوکردنى پرۆژە تاکەگەسییەکانیدا دەبیت، یان خزمەتى خێزانە گەورەكەى خۆى دەکات.

گەر بەوردی سەرنجێك لەم نایەتەى قورئانى پیرۆز بەدین کە دەفەرموێت:

﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾

﴿الأحقاف﴾

واتە: ھەتا گەشتوووتە تەمەنى چل سالی (ئەویش ئەوێ خستوووتەو، جا ئەوێ بە وھاو بە ئەمەكو دیندار، خۆى گەورە ئەم نزا پیرۆزە دەخاتە سەر زاریو فێری دەکات (کە) بلێت: پەرورەدگار! کۆمەکیو پارمەتیم بکە تا بە تەواوی سوپاسگوزاری ئەو نازونیمەتانە بێم کە رشتوتە بەسەر خۆم بەسەر دایكو باوکەدا، پارمەتیم بدە تا ئەو کردوو چاکانە ئەنجام بدەم کە تۆ پێی رازیت، داواکاریشم کە ئەوێمانم چاكو چاکەکار بێن، خواناسو دیندار بێن، لە راستیدا من پەشیمانم لە گوناھانم و لە کەمتەر خەمیم، من بەدلو بە

لە ژيانى مەروفاو رۆجوم، بێنیم دا بەشدەبیت بەسەر چوار بەشدا، ھەریەك لەو بەشەنەشم ناونا (چوارگۆشە)، بێست سالیشم بۆ ھەریەك لەو چوارگۆشەنە دانا، وامدانا کە مەروفا ھەشتا سال دەژی. رۆانیم ھەریەك لەو چوارگۆشەنە بەرنامەو کارێكى ھەمە کە جیـاوازدە لەوانى تر:

چوارگۆشەى یەكەم: لە لەدایکبوونی مەروفەو دەست پێ دەکات، تاكو تەمەنى بێست سالی، ئەم تەمەنەش تاییبەتە بە وەرگرتن و فێربوونو گەشەکردن.

چوارگۆشەى دوویم: لە تەمەنى بێستویەك سالییەو دەستپێدەکات، تاكو تەمەنى چل سالی، کە تەمەنى کارو پەیداکردنى رۆزىو پێكەوھەنانى خێزانە.

چوارگۆشەى سێیەم: لە تەمەنى چلویەك سالییەو دەستپێدەکاتو تاكو شەست سالی بەردەوام دەبیت، ئەم تەمەنەش تەمەنى پێشکەشکردنى ئەزموونە بە کەسانى ترو بێنینی رۆلى مامۆستای وانەکانى ژيان.

چوارگۆشەى چوارەم و کۆتایی: لە تەمەنى شەستو یەك سالییەو دەست پێدەکاتو لە ھەشتا سالیدا کۆتایی دێت، ئەم قۇناعەى تەمەنیش بریتى دەبیت لە کارى سەرپەرشتیکردن و پەرۆمیردنى ئەو دەستکەوتانەى کە لە چوارگۆشەکانى پێشودا بەدەست ھێناو، ھاوړئ لەگەڵ جێزورگرتن لێیان.

لە ھەر یەكێك لەم چوارگۆشەنەدا شتگەلێكى تێداپە کە خۆشت دەوێنو تاقوچێزو خۆشیان لێ وەرەدەگریت، ھەروەك بەدەرئین لە ناسۆرىو کێشەو ناپەحەتیی... رەنگە ھەندێجار تیکەلایى دروست بێت

ئالانى

سوودەكانى

سىۋى

سەوز

پىخۇلە بە نەخۇشى شىرپەنچە كەم دەكاتەۋە.

پىنچەم: سىۋى بۇ ئىسكەكانت: سىۋى لە ماددى بۇرۇن پىكەتەۋە، كە دەپىتە ھۆى بەھىزىۋونى ئىسكەكانو كەمكىرەنەۋەى ئەگەرى توشىۋون، بە نەرمبۈنەۋەى ئىسكەكان.

بەكارھىنانى سىۋى ۋەكو چارسەر:

۱- بۇ سىنە تۈندۈۋون، بەكارھىنانى سىۋىكى تۈنكىلدار، كە باش ھارپا بىت. ھەمۋو رۇزىك لانى كەم بۇ ماۋەى نىو كاتىمىز لەسەر سىگت داپىنى.

۲- بۇ چارسەرى رشانەۋە: خواردنەۋەى يەك پەرداخ شەرىبەتى سىۋى، لەگەل كەۋچىك زەمىتى زەمىتۈۋون پىش نانخواردن.

۳- بۇ پاككىرەنەۋەى زەردى ددان: تۈنكىلى سىۋى دەپىتە ھۆى پاكبۈنەۋەى ددانەكانت.

۴- بۇ رۇماتىزم ناسانكىردى مىزو نازارى جۈمگە: ۱۲۰ گرام لە تۈنكىلى سىۋى لەگەل يەك لىتر ئاۋدا بۇ ماۋەى پانزە خولەك بىكۈلنە، رۇزانە چوار پەرداخى لى بۇرەۋە.

۵- بۇچارسەرى كۆكە: سىۋى لەگەل شەكرو رازىانەدا تىكەل دەكرىتو بۇ چارسەرى كۆكە دەخورىت.

۶- بۇ چارسەرى رەۋانى: تىكەلەى سىۋى، لەگەل ماست دەپىتە چارسەرىكى يارمەتيدەر بۇ رەۋانى.

ھەۋكىرەنە بەھىزەكان، ئەمەش بە ھۆى بۈۋونى ماددى بەكتىن لەناۋ تۈنكىلەكەپدا.

۷- يارمەتى شكاندنۋ لە ناۋىردى بەردى زراۋ دەدات.

۸- دولەمەندە بە ترشى بەرگى، دژى ۋەردى شىرپەنچە.

۹- كاركىردى سىيەكان بەھىز دەكات، ھەروەھا ئەگەرى توشىۋونىان بە شىرپەنچە كەم دەكاتەۋە.

۱۰- لە رىشالى دولەمەند بە بەكتىرىا پىكەتەۋە، كە يارمەتى جۋانىۋ گەشى رۋوخسار دەدات.

پىنچ ھۇكار بۇ خواردى سىۋى رۇزانە: يەكەم، سىۋى خواردىكى تەندروستە: خواردنۋ ھەرسكىردى سىۋى ناسانەۋو تامىكى خۇشى ھەيە، بە بىنەۋەى ھىج جۇرە چەۋرىيەكى تىدا بىت، جگە لەۋەش ۋەزىيەكى باشت پىدەبەخشىت.

دوۋەم: سىۋى بۇ دل، لىكۈلنەۋەكان جەخت دەكەنەۋە كە سىۋى لە ماددەيەك پىكەتەۋە كە لەگەل لايەنە خراپەكانى جەستەدا دەجەنگىت، ۋەكو ماددەى كۈلىستروۇل كە لە خۈنپەرمەكانى جەستەدا كۆدەپىتەۋە.

سىيەم: سىۋى بۇ گەدە: لەمەرنەۋەى لە پىنچ رىشالى زۇر پىۋىست پىكەتەۋە، بۇ پاككىرەنەۋەى كۈنەندامى ھەرس زۇر بە سوۋە.

چوارەم: سىۋى بۇ سىيەكانت: خواردى سىۋى رۇزانە، كىردارى سىيەكان بەھىز دەكات، ھەروەھا ئەگەرى توشىۋونى

بوختەيەك سەبارەت بە سىۋى سەۋز: سىۋى يەككە لەۋ مىۋە گىرگەنەى لە خۇپاراستنۋ چارسەردا رۇلىكى كارىگەرى ھەيە، سىۋى لە رۋوى تامۋچىزەۋە دەكرىت بە سىۋى بەشەۋە:

(شىرىن- تال- ترش)، لە ۋەيەكى باۋدا ھاتۋە:

(ھەمۋو بەيانىيەك سىۋىك بۇخۇ، ھەركىز پىۋىست بە پىزىك ناپىت).

تايەتمەندىيەكانى سىۋى سەۋز: لەۋ سىفەتانەى سىۋى سەۋزى پى جىادەكرىتەۋە، ئەۋەيە كە بەخىراپى تىكناچىت، لەگەل ئەۋەشدا دەتۋانىت لە شۋىنى ساردا بۇ ماۋەيەكى زۇر ھەلگىرىت، بەبى ئەۋەى تىكىچىت.

سوۋەگىشتىيەكانى سىۋى سەۋز:

۱- ددان پاك دەكاتەۋەۋ ۋەكو بەھىز دەكات، بە ھۆى ئەۋ پىكەتەى لە ناۋىدايە لە جۇزى ترشى ئۇكسالىك.

۲- لەگەل شۋىنەۋارى خراپى ماددى كۈلىستروۇلدا دەجەنگىت، كە لە خۈنپەرمەكانى جەستەدا كۆدەپىتەۋە.

۳- جەستەى مۇۋل لە ژەرر رۇگار دەكات، لەمەرنەۋەى سىۋى تايەتمەندىيەكى ھەيە، ھىرش دەكاتە سەر قايرۇسەكان.

۴- چارسەرى ھەبىزىۋ سىكچۈۋون دەكات.

۵- كۆكە نەرم دەكات ۋە دەرمانى بەلغەم ناسان دەكات.

۶- سىۋى سەۋز زۇر بەسوۋە بۇ

ئەگەر ھۆكارەكەمان دەزانى ئەم كېشەيە رووى نەدەدا!

خىزىنى بىمىختەم

سەدەھا سالىمەنەپىش، پاشان بە ھۆى
زىادىبۇونىيان نەرەھەتى جىگەكەيان
پاش بىرپاردانۇ گىتۇكرىدىيان لەو
بارەپەو پىرپارىيان دا كە بگوازىنەو
بۇ سەرزەوى كە دىتوانن لەوى جىگر
بىنۇ تىايدا بلاوبىنەو. لەم جىرۇكە
خەپالىيەو كە ئەم زانايە باسى لىو
دەكات ئەوەمان بۇ دەرەكەوئىت كە دوو
دروستىراوى جىاواز لە دوو ھەسارەى
جىاواز، پاش پىكەو گونجانيان ھاتنە
سەرزەوى، زۇرجار ھەندىكىيان ئەومندە
گونجاون پىكەو كە دەلىلى لە تەنھا
ھەسارەپەكداپوون!!

بەلام ھەندىكى تىران ئەم زانايە
وا روونى دەكاتەو كە پىكەو
نەگونجانيان دەگەرپىتەو بۇ ئەو
كە دوو كەسى دروستىراوى جىاواز

نووسەرە لەم پەرتووكەيدا باس
لەو دەكات، كاتىك پىاوان ھەموويان
پەك بوونىيەت بوون نىشتەجىبوون
لە ھەسارەى مەرىخ لە كاتى
ھاتۇجۇكرىدىيان بە دەورى ھەسارەكانى
تردا، جارىك لە گەشتەكەياندا سەردانى
ھەسارەپەكى دراوستىيان كىر كە تەنھا
بوونەومرىكى ھاوشىو تىادا دەژيا،
ئەوانىش ئافرىت بوون ھەسارەكەيان
بە ناوى زوھرە بوو، بۇيە واپان لىھات
بەردەوام پەيوەندىيان بەردو زىادىبوون
جوو، گەشتىكى ناسمانىيان لە نىوان
ھەردو ھەسارەكەدا پىكەتينا.

ئەمەش واكىرد ھەردوولا بە
پىكەو زىان پازى بىن، بە شىوئەپەكى
خۇشەختانە ھەمووان پىكەو
دامەزان، ئەمەش دەگەرپىتەو بۇ

بە چ زىمانىك ھاوسەر قىسە دەكات؟
بە ھەمان شىوئە ئافرىت بە چ زىمانىك
قىسە دەكات؟ چۇن بىروبووونىيان
دەردەپىن؟ ھەردوولا چۇن رووبەرپووى
كېشەكان دەپنەو؟ ناپا جىاوازى
ھەپە لە دەرىپىنى خۇشەوئىستى لای
ھەردوولا؟ ناپا جىاوازى جىپە لە
نىوانىياندا چ ھۆكارىك پىكەو كۆيان
دەكاتەو؟

ئەم پىرسىارانەو چەندەھا پىرسىارى
تر كە وەلامەكانىن شاراون بوونەتە
كېشە سەرەكى لە لای ھاوسەران.
لىرەدا بە كورتى باس لەو كىتەپە
دەكەين كە دىكتۇر (جون كىرى) شارمزا
لە بوارى پەيوەندىيە مرۇفايمەتەكاندا،
پەرتووكەكەى بەناوى (الرجال من
المريخ، والنساء من الزهرة) ئەم

لە دوو ھەسارەى حىياواز، بىگومان تائىستا لە يەكترى تىنەگەشتوون، حىياوازيەکانيان بوونەتە کيشەيهكى سەرەمكى ژيانيان!

نەم چىرۆكە خەيالييه، لەگەل نەم وەدا وانەيهكى گرنگمان فيردەگات، بەلام خواى گەورە خاوەنى ھەموو دروستکراويەكە نەم دوو نەفسەى بە شىوەيهكى حىياواز دروستکردوون نەك لە يەك بواردا، بەلگەو لە ھەموو بوارىكدا، چ لە فيسيۆلۆجيدا، يا بايەلۆجيدا، يا سايكۆلۆجيدا، ھەر وەك دەفەر موويەت:

﴿وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى﴾ (ال عمران: ۶)

بۆيە كاتيك ھەردوولا پرووبە پرووى كيشەيهك دەبنەو، پتيويستە بۆ چارەسەرکردن و زانينى ھۆکارەكە بىر لە حىياوازي دروستکردنى لەشولارو ھەلسۆكەوتو وتەكان بکەنەو، بۆ زياتر تىگەشتن، شىوازي نافرمتو پياو بەنەن بەرچاوى خۆتو سەرنج بدە ھەر لە سەرى تا نينۆكى قاچەکانى دەبينىت حىياوازي، پاشان بىرکەو ھەلە ھونەرى نەم دروستکردنە! پاشان دەچينە سەر شىوازي بىروبووچوونو ھەلسۆكەوتو گفتوگۆکردن ھەتا دوا سىفەتەكان دەبينين ھەموويان حىياوازي، پاشان بىر بکەرەو لە ھونەرى نەم حىياوازيەو بىر بکەرەو لە ھونەرى نەم نايەتەى سەرەو.

سەرەتاي وەلاممان ھىچ دروستکراويكى خواى پەرەردگار بيسوود نيە، نەگەر نەم دوو بوونەتەى وەك يەك دروست بکەرايە بىگومان ژيانى ھاوسەريان ليدروست نەدەبوو، پاشان ھەلەو کەمەترخەمى لە نيوانياندا دروست نەدەبوو، ھەر وەك وتراو ھاوسەران ھەتا پرووبە پرووى كيشەو نەرەمتى نەبن، ماناي ژيان نازان.

بۆيە زۆر يەك لە ھاوسەران بەلايانەو سەيرە لەو ھى كە حىياوازي لەشولار لە نيوانياندا ھۆكارىك بئيت بۆ دروستبوونى كيشە، بەداخەو نەمەش دەگەر پتەو ھۆ تىنەگەشتن و نەزانينى نەم حىياوازي دروستکردنە، كارى کردووەتە سەر ژيانيان، ھەندئ لەو ھاوسەرەى كە داخى دللى خۆيان دەكەن پاش بەسەربردنى چەند سالىك

پتەو، بەلام نەياتوانيوە ژيانيان بەرەو باشتەر ببن و خۆشەخت بن، بەداخەو تووشى بتيويميدي بوون كاتيك رينمايان دەگەيت بەمجۆرە وەلام دەدەنەو، نيمە زۆر ھەولمان داو ھەولمان بگۆرین، بەلام پتەو دوو دنياى حىياوازيين! وشەى حىياوازين بابەتتيكى سەرەكەيه كە لەم ژماردا باسى ليو دەكەين، رەنگە نەو جۆرە كەسانە كە مەرجى چارەسەر نەکردن تىنەگەشتن لە يەكترى بکەن بە ھۆكارى حىياوازي لە ھەسو ھەلسۆكەوتدا، بەلام ھەر وەك دەزانين بوونەتەى نافرمت بەشيوەيهكە نەرمونيانە خواى گەورە تەرخانى کردووە بۆ بەخيوکردن و بەرپويەردنى مالى و مندا، بەلام بەشيوەيهكى بەھيزو بە توانتر لە نافرمت ھەتا نەركى كارکردن و نەرەمتيەكانى ھەبەيت، نەمەش وادەگات نەم حىياوازيە بوونىيە نەرمونيان و بەھيز كە پتيوانەى يەكترين ھەسو ھەلسۆكەوتەكان حىياوازينو زۆر يەك لە ھاوسەران بە ھۆى نەزانينى نەمە حىياوازيەو پرووبە پرووى كيشەو ناکۆكى دەبن، پتيويستە لەسەر ھەردوولا نەم حىياوازيە بە شيوەيهكى ئىجابيانە ليك بەدەنەو نەو كات يارمەتيدەرە بۆ نەمانى دوودلىو بيزارى.

پاشان ھۆكارىكى تر تىنەگەشتن لە حىياوازي دروستکردن ئەو ھەلە زۆر يەك لە ھاوسەران تووشى ناکۆكى دەبن، بۆ نمونە نافرمت ھەميشە سەرزەنشتى ھاوسەردەكەى دەگات بەو ھى كە كەمەترخەمە لە دەربرپنى ھەستو سۆزو خۆشەويستيدا، بەلام دەگەر پتەو ھۆ نەو شىوازي بوونەتە كە ھەبەت، چونكە وەك نافرمت تواناي دەربرپنيان نيەو لە ھەمان كاتدا ھاوسەران سەرزەنشتى خيزانەكەيان دەكەن بە كەمەترخەمى لە كاروبارە ھۆرسەكاندا، نەمەش بە ھەمان شيوە نەو توانايە كە لە پياو ھەبە لە نافرمتدا نيە، بەلام ھەموو نەم كيشانە كە تووشى خيزانەكان دەبنەو ھۆكارەكەى حىياوازيە لە بوونەتەدا، بىگومان نەم حىياوازيە يارمەتيدەرە بۆ يەكترى نەگەر وەك يەك بوونايە ژيان بەرپويە

نەدەجوو. كۆتا وتەو نامۆزگاريمان نايان نەم حىياوازيە بەشيوەيهكى دروستانە ليكى بەدەنەو، پاشان بە پتەوانەو؟ پاشان چۆن بەكاربەھنين؟

بىگومان بەشيوەيهكى دروستانە بە مەرجيک نەم دوو ھاوسەرە راستە حىياوازي لە شيوەو قسەو گوفتاردا، بەلام كۆك و تەبابوون لەسەر چەند بنەمايەكدا حىياوازين، بەلگەو شىوازيە حىياوازيەكان بە باشى ليك دەدەنەو، نەو خالانە جيبەجى دەكەن كە ھەر دوو لا رازين لەسەرى:

* تىگەشتن لە يەكترى خالتيكى سەرەكەيه لە نيوان ھاوسەراندە، لە ژمارەكانى رابردوودا باسمان ليوە کردووە، بىگومان ھەموو كيشەو نەرەمتيەك بە تىنەگەشتن بەرەو زيادبوون، پاشان لە ناوچوونى ھەردوولا كۆتايى ديت.

* ريزو خۆشەويستى نەمەش خالتيكى سەرەكەيه ھەردوولا نەو حىياوازيەيان لە دروستکردندا، نەگەر نەم دوو ھۆكارە جيبەجى بکەن، ھەميشە ريز بۆ حىياوازيەكەيان دادەنين، دەزانن نەم حىياوازيە ھەنگاويەكە بۆ پتەو بوونى نيوانيان بەردەوام بەرپيزو خۆشەويستو زياتر دەبەيت.

باشترين بەلگەمان بۆ نەم خالە ئەو ھە: دکتۆرەيەك بەناوى (باربرە دى انجلىس) شارەزايە لە بوارى چارەسەرکردنى كيشە خيزانيەكاندا، كتيبيكى ھەبە بە ناوى (اللطحات الحقيقية) باس لەو دەكات، ھەموو پتەووتنيك بە بەرنامە ريزو ھەزو خۆشەويستى بۆ كارەكان دەستپيدەكات، بۆ نمونە كاتيك وپتەكيشيک پيش ئەو ھى فلچەكەى ھەلگريت بە خۆشى وپتەيەكەو دەست پتيكات، يا بە ھەمانشيوە ئەندازيارىك كاتيك دەپەوت وپتەى بينايەك بکيشيت، ئەمانە ھەموو پەيوەندى بە دوولايەنەو ھەبە، بىگومان نەو ھاوسەرەى كە دەپانەوت پتەو پتەو ھى، بزين، نەگەر بە ريزو خۆشەويستى بەرنامە ريزو نەكەن، بىگومان نەو بەرنامە ريزو بەرەو تياچوون دەجيت. لە كۆتاييدا ھيوادرين ھەموو لايەك سەرکەوتوو بن.

مالى باپىرە

خۇشى چىشتى مەنچەلە مەسكەن، ئەو
ناۋى گرتىۋىدە.

دوۋى نانخواردن، باپىرە بە دەنگىكى
بەرز، دەستى بە گىرانبەردى يادگارپىيە
خۇشەكانى خۇى دەگرد. ئەۋەندە قەسەكانى
خۇشبوۋن، ھىچ كەس لە قەسەكانى تىر
نەدەبوۋ.

ھەممو ئەمانە سالانىك لەمەوبەر
پروپان دابوۋ. بەلام باپىرە بىرى ئى
دەگردەۋە. ئەو ھەمىشە بە خەپالى ئەو
سالانەۋە دەزىا...

كاتىك مىندال بوۋ، ھەرگىز بىرى
نەدەگردەۋە. ئەو رۇژنىك بىرئىتو جۇن
بلىم؟! ئەو لەگەل مىردن، ھاپرازو
ھاۋدەمىيەكى نەبوۋ.

ئەۋەندە شىكو لەبارو خۇشخۇر بوۋ..
زۇر ھەزى لە خواردن بوۋ. ئەۋەندەش خۇش
خواردنى دەخوارد. خۇ ئەگەر كەسنىك لە
لاى دابىشتايەۋ بىرىشى نەبوۋايە. يەكسەر
ئارموزوۋى خواردنى دەگرايەۋە.

ئىستەش ھەمىشە كە ئاۋگۇشتىمان
ھەبىت.. خۇنەۋىستانە باپىرەم بىر
دەگەۋىتەۋە. چۈنكە ئەو ئەم چەشەنە
خواردنانەى زۇر بىخۇشبوۋ.

كە ھاۋىنانىش دەھات.. دەياتكردە شەپە
ئاۋو يەكدىيان تەر دەگرد. بەيانىنانىش
باپىرە دەجۋوۋە بازار، ئەگەر ۋەرزى ھەنجىر،
يان توۋ بوۋايە، يەك سەبەتەى گەۋرەى

چاى ئى دەنا، ھەر خەرىكى ھاتوچۇ بوۋ،
ھەۋشەكەى دەشۇرد، خواردنە بە تامە
خۇشەكانى لە چىشتخانە كۆنەكەۋ لە ناۋ
كورمەكەدا ئى دەنا.

كاتىك ئاسمان ۋەردە ۋەردە تارىك دەبوۋ،
دەنگى يانگى ئىۋارە بەرز دەبوۋىيەۋە. داپىرە
جاۋىلكە زەربىيىيەكەى، لە جاۋەكانى
دادەكەند، دەستىۋىزى دەگرت، لەسەر
بەرمانەكە دەستەكانى ھەلدەبىرىۋى نزاى
خىرى بۇ كورۋو بوۋەكانىۋى كچو زاۋاكانى
دەگرد. ئەۋەندە دلئەنگ دەبوۋ، ھۇن ھۇن
فرمىسك بە جاۋەكانىدا دەھاتە خوارەۋە..
زوۋ زوۋوش بە لەچكە گول گولايىيەكەى
جاۋەكانى دەسرى، دلى ئەۋ بىرىژنە بۇ
كورمەكانى كە لە ھەرنىسادا بوۋن، زۇر تەنگ
دەبوۋ.

ھىشتا نۆيزەكەى تەۋاو نەگردىبوۋ،
دەنگى زەنگى دەركاكە ھات، كاتىك سلاۋى
داپەۋە بە باپىرەى گوت،
يىنىت، نەمگوت، ھەر دېنەۋە. پەيدا
دەمىن؟!

بە گورجى دەركاى ھەۋشەكەى كەردەۋە
ھەزاران ھىۋا، دىناى يىدەنگى مالەكەپانى پىر
كرد. چۈنكە ھەممو ھىۋاى داپىرەۋە باپىرە،
نەۋەكانىيان بوۋن.

ئىدى ھەمموپان پىكەۋە، لەگەل
باپىرەدا، سەرگەرمى قەسەى خۇشبوۋن..
كاتى نانخواردن ھاتو سىفرە پاخرا، بۇنى

باپىرە گەۋرە لە پىشت پەنچەرە كۆنەكەى
مالە كۆنەكەۋە دانىشتبوۋ. خەرىكى
خۇپىندەۋەى رۇژنامە بوۋ، جارجارىش
سەرى لەسەر رۇژنامەكە بەرز دەگردەۋە
سەپرى گۇشەيەكى مالەكەى دەگرد. ۋەك
ئەۋەى جاۋەپىتى ھاتنى كەسنىك بىت.
چەند سال لەۋەۋ پىش كاتىك داپىرەۋە
باپىرە، بە تەنھا دانىشتبوۋن، جاۋەپروان
بوۋن. چۈنكە ھەممو شەۋانى ھەپنىيەك،
يان پىشۋىيەك جاۋەپروان بوۋن ھەر ھىچ
نەبىت جوار، يان پىنج مىندالىيان لەگەل
خىزانەكانىيانداۋ مىندالەكانىيان پىنە لايان.

باپىرەۋە داپىرە دۋانزە مىندالىيان ھەبوۋ،
پىنج كورۋوچەۋوت كچ، سىن كورپان لە ئەۋروپا
بوۋن ھەر لەۋى ژنىان ھىتابوۋ. بۇيە لەۋى
ماپوۋنەۋە. ھەرچەند سالى جارنىك دەھاتنەۋە،
يەك دوۋ مانگىك لە لايان دەمانەۋە، پاشان
دەگەرانەۋە. ھەردەم دايكو باۋكىيان لە ياددا
بوۋ، بارەۋە پوۋلىشىان بۇ دەناردنەۋە.

باپىرە ھەر بەۋ شىۋىيەكى كە سەپرى
سىۋوچى پەنچەرە كۆنەكەى دەگرد، خەپالى
رۇپىشتبوۋ.

بىرى لەۋ زىستانە دەگردەۋە كە
ھاۋسەرەكەى، بەيانىنانى ھەممو پىنج
شەمەپەك.. كورسىيەكانى رىكەدەخست،
چەرچەۋەكانى دەشۇرد، مالى پاك دەگردەۋە،
كەلۋىپەلەكانى رىكەدەخست، سەۋاۋەرە
كۆنەكەى دادەگىرساند، قۇرىيەكى گەۋرە

زىيان قىلىرى كىردىم

دىكەش لە چاۋمېروانى ھاتنى كەشتىيەكەدا كاتەكانى خۇيان بە قىرۋ دەمدىن.

زىيان قىلىرى كىردىم: ھەمىشە دەستېلىكرىن، قورسىتىن بەشى كارە.

زىيان قىلىرى كىردىم: مېۋى كاتىك شىكىت دەھنىت كۆتايى ناپەت، بەلكو ئەو كاتە پاشەكشە دەكات كۆتايى دېت.

زىيان قىلىرى كىردىم: ھىچ شىتلىك لەم زىيانەدا بە دەست ناپەت، بەلەك ورمېرەزى پەرۋىش گەرمو گۈرى.

زىيان قىلىرى كىردىم: سەرنەجەن لە شتە ساكارو ئاسانەكان، لاي زۆرۈك لە خەللى بە ئاسانى پىشتىگۈي دەخلىت، بەلام ھەندىك كەس بەو شتە سادەو ساكارانە دولەمەند دەين.

زىيان قىلىرى كىردىم: كارگىرى پراكتىزەمىي سەركەوتتو، واتە دەرگىرنى بېرپار بە خىرايى، كاتىك كەسانىكى شياوو لىھاتوو دەپنىت، بۇ جىبەجىكرىنى ئەو بېرپارانە.

زىيان قىلىرى كىردىم: بۇئەۋى ھانى كەسانى تىر بىدىن، پىۋىستە سەرمەتا خۇمان ھان بىدىن.

زىيان قىلىرى كىردىم: پىۋىستە مېۋى ھەرگىز نەلەت، لە كارەكەمدا چەند دووچارى دەرەسەرى ماندووبوون بووم، بەلكو پىۋىستە بلى، لە كۆتايىدا جىم بە دەستېناۋە؟

زىيان قىلىرى كىردىم: زىيان بىرىتىيە لە سەركەوتتو شىكىتخورەن، ھەرۋەھا لە بەدېھاتنى ئاۋاتەكانو لە دەستدانى ھىۋاكان.

زىيان قىلىرى كىردىم: پىۋىستە مېۋى ئاۋاتەخۋاز نەبىت بارودۇخو گوزەران چاك بىت، بەلكو پىۋىستە سەرمەتا ئاۋاتەخۋاز بىت كە خۇدى خۇى چاك بىت.

زىيان قىلىرى كىردىم: سەركەوتتو بىرىتىيە لە گەشتىك نەك تەنھا ئامانچ، پىۋىستە سەرمەتا چىز لەو گەشتە ورمېرگىن، لە رېگەي گەشتىتت بەو شوپىنەي كە ئاۋاتەخۋازى پىتى بگەيت.

زىيان قىلىرى كىردىم: بەخت بىرىتىيە لە خالى بە يەكگەپىشتىنى نىۋان ئامادەكارى باشو ئەو ھەلەي كە گوزەر دەكات بەسەرتدا.

زىيان قىلىرى كىردىم: پىۋىستە لەسەرمان كە زۆر سەرنەجەن لەسەر ئاراستەي (با) قال نەكەپنەۋە، بەلكو پىۋىستە سەرنەجەن لەسەر جۇنەيتى جوۋلانەۋەي چارۋەكە قال بگەپنەۋە.

زىيان قىلىرى كىردىم: پىشېركىكارى لىھاتوو، بەردەۋام سەرنەجى لەسەر ئامانچەكەپەتو بەرمە ئامانچەكەي دەرۋانەيت، ھەرگىز بۇ خوارەۋە نارۋانەيت، تا ترسو بېم لە بېرو ھۇشىدا بىلاۋ نەبىتەۋە.

زىيان قىلىرى كىردىم: ئەگەر خاۋمنى ھىۋاۋ ورمېرەزىيەكى ناپاپ بوۋىت، بۇ ھەر گرقتىك چارەسەرىك دەپنىت.

زىيان قىلىرى كىردىم: بۇئەۋى روۋناكى چراكەت بەردەۋام بىت، پىۋىستە بەردەۋام نەۋتى تى بگەيت.

زىيان قىلىرى كىردىم: خەلگانىك بە ئاراستەي كەشتى مەلە دەكەن، خەلگانىكى

دەگىرىۋ بەرمە مالى دەگەرپەۋە.. ئىدى ھەمىۋان بە چاي بەيانىيەۋە دەيانخوارد. بۇيە ھەمىشە لەگەل ھەنجىرو توۋى سېدا، يادگارى خۇشەم ھەيە.. چۈنكە پابردوۋىيەكى خۇشەم بىر دەھنىتەۋە.

زىستاننىش بۇنى شىرى تازەي كۆلاۋ.. يەك بە يەكمانى لە خەۋ ھەلدەساند.. ناي چەندە رۇزانىكى خۇشبوون..

رۇزەكان، ھەفتەكان، مانگەكانو سالەكان ھەمىۋ تىپەرىن.. تا داپىرە رۇپىشتو ئىدى بۇ ھەمىشە باپىرە بە تەنھا مايەۋە.. رۇزانى تازىيەبارىۋ ماتەمىنى تەۋاۋ بوو.

ئىستە باپىرە لە مالى كۆنەكەيدا، تەنھايە. ئەو مالى كۆنەي بە ھىچ جۆرىك بە جى نەھىلىت.. بە پىداگىرى زۆرى مىدالەكانى، مانگى چەند رۇزىك دەچىتە لايان.. بەلام ھەر زوۋ دەگەرپەۋە.

مىدالەكانى ئەۋرۋىپاي ھەريەكەيان سەركەرمى كارى خۇيان بوون، ئەۋەندە گىرۋە بىۋون، سالى جارگىش نەياندەتۋانى باپىرە بىيىن.

چاۋەكانى گىشت شەۋانى ھەپنىۋ جەزىنو پىشۋىيەك، لە پىشت پەنجەردەكەۋە، خەم دايدەگرتو لە ھەۋشە وشكەكە رادەما. ۋەك ئەۋەي ئەۋان ئەۋمىيان ۋەلاناۋو كە باپىرە ھىشتا زىندوۋ بىت.

كە داپىرە رۇپىشت، ھەمىۋ رۇزە خۇشەكانو شتە خۇشەكانى لەگەل خۇيدا بىرد.. لەگەل كۆچكىرنى ئەۋە، زىيانىش لەو مالىدا كۆچى دۋايى كىرد.. سەرمەپاي ئەۋەي لەشساغ بوو.. نەخۇش نەبوو.

كاتىك مىدالەكان تەلەۋنى بۇ دەكەنو پىتى دەلەن، ھىچت ناۋىت؟ ئەۋ دەلەت، نە، مەن بەس تەنھام.. تەنھاي تەنھا..

دۋاي تەلەۋنەكە بە ئارامى ھەلدەساۋ بەرمە روۋى ناۋىنەي سەرتاقەكە دەرۋىشت.. سەرمەتا سەپرى خۇى دەگىرد.. دۋاتىر سەپرى ۋىنەكانى نىزىك ناۋىنەكەي دەگىرد.. كە ۋىنەي كۆرۈ كچو نەۋەكانى بوون.. خۇنەۋىستانە چاۋى بە ۋىنەي خۇى لە پىال داپىرەدا كەۋت.. ھەپەساۋ دەستە لەرزىۋەكانى لە ۋىنەكە داۋ دوۋبارە سەپرى دەگىردەۋە لە زىر لىۋەۋە بە دەنگىكى خۇش دەيگوت:

داپىرەكەم.. مەن لە كۆتايىدا، لە غەمى تەنھايىدا دىق دەكەم.

باپىرە پىۋىستى بە داپىرە بوو، تا لەو تەنھايە رۇزگارى بىكات..

چەند رۇز دۋاتىر ئەگەر بە مالى خۇلاۋىيەكەي باپىرەدا بىروانىيە.. تەنھا كارە تەۋاۋ نەكرامەكانى باپىرەت پى دەپنىرا.. كە نىۋە ناچل بوونو بۇ ھەمىشە مالىئاۋىي كىردبوو.

بابە گيان بمبەخشە،

ئىستىلا

خۇشەويستى

تىگە يىشتە

گولان حەمە ئەمىن

چەسپى بوو، كە ئەم پىاود باوكى
راستەقىنەى خۇم نىيە، ھەمىشە
بەو ئەندىشەپەو سەرم دەناپەو كە
كامەپە باوكە؟ كەى ئەو باوكە دەپىنە
لە ئامىزم دەگىرتو وشەى (خۇشەم
دەوئىت) لى دەپىستە!

ئىدى ھەندىچار بى ئومىد دەبووم
لە بوونى خۇشەويستى باوك لە
ژياندا، لە ئىومندى گەيشتن بە چىژى
ئەو خۇشەويستىيەو بەردەوامبوون
لەم تەنھايى دەروونو ھەستو سۆزە
تاساودا تەمەنىكى پى لە ناسۆرم
گوزەرانىد، بەلام كەسىكى بىزارو
گۆشەگىرو بى ئومىد، تا ئەو كاتەى
نەھامەتىيەك دەركاى مېھربانىيەكى
لى كىردەمەو، پۇژىك ئە خۇشەوتەم،
دواى سەردانى پىشكە گەرانەو دەم لە
نەخۇشخانە شەو ھەمووان خەوتىبوون،
منىش لە ژىر بەتانىيەكەمەو بىرم
لە ئازارە دەروونىو جەستەپەكەم
دەكردەو، خۇم زۆر بە پىناز دەزانى،
كاتىكىم زانى كەسىك بەتانىيەكەى

مىندالىمدا زۆر ھەستەم بە نىگەرانى
دەكردو ناخۇشتىرەن پۇژەسەختەكانى
تەمەنەم بوو، بە جۇرەك ناھەموارى
دەروونىو بىزارى بالى بە سەرم
سەرجەم بوارەكانى ژياندا كىشابوو،
نەمەتوانى كەسەم خۇش بووئىت،
تواناى بەرمەگارىبوونەو دەى ژيانم ئە
بوو، ھىچ سەركەوتنىكەم بەدەست
نەدەھىنا، ھەمىشە كەسىكى گۆشە
گىربووم، ھەستەم بە كەمى خۇم دەكرد،
تەنھا ھۇكارىكى ھەبو ئەويش، لە
خىزانىكىدا چاوم بە ژيان ھەلەپناپوو
وشەكانى دەپىرىنى ھەستو سۆزى
خۇشەويستى لەم خىزانەدا نامۆبوون
بە تايبەت باوكە، تامەزروى وشەپەكى
ئەفسونائى بووم كە پۇژىك بلىت
كچەكەم خۇشەم دەوئىستە خەونەم بە
بىستى ئەم وشانەو دەپىنى، جەندەھا
شەو بە دەم فرمىسكو ھەنسكەو خەو
دەپىردەمەو، زۆر لەو نىگەرەن بووم
كە باوكەم وەك باوكى خەلك خۇشى
ناوئەم، ھەر ئەبەرئەمەش لە ناخەمدا

خۇشەويستى سەرمایەى
كۆمالگاپەو ھەوئىنى پىكەمەژيانە،
ھەر خۇشەويستىيە تۆوى قوربانىدان
لە ناخى مەوۇفدا دەچىنىت، ھەر
لەبەرئەمەشە خۇشەويست دەتوانىت
لە پىناو خۇشەويستەكەيدا نازارو
نەھامەتىو سەختىيەكانى ژيان
بە ناسانى بېرىت، خۇشەويستى
راستەقىنەش بىرىتىيە لە قوربانىدانو
ھاوکارى، واتە خۇشەويستى كىردار ئەك،
گوفتار، بەلام سەپىر لەو دەپە ھەمووان
زىاتىر چىژ لە وشە ئەفسونائىيەكانى
دەپىرىن وگوزارشتىرەن لە خۇشەويستى
دەكەين، بە داخەو زۆر چار سەرجەم
ئەو كارو خىزمەتانەى خۇشەويستىك
نەنجامى دەدات كەسى بەرامبەر
بەشتىكى لاوەكى دەزانىتو لە قالى
خۇشەويستىدا لەبەرچاوى ناگىرت،
لە كاتىكىدا خۇشەويستى راستەقىنە
بىرىتىيە لەو خۇشەويستىيە لە كىرداردا
پەنگ بىداتەو، ھەر وەك چىروكى ئەو
مىندالەى كە دەلىت: (مەن لە تەمەنى

دەگىرپنەمە جارىكىيان بازىرگانىكى گەورە، يەككە لە كۆرەكلى خۇي بە مەبەستى كرىنى شتومەك دەنریت بۇ شارىكى دور. كاتىك كۆرەكە لەگەل بازىرگانەكاندا بە رىنگادا دەرۋىشت، رېۋىيەكى بىنى لە نىزىك رىگاگە لە بىرساندا خۇي بە زەۋىدا دابو، كۆرەكە لە خۇي پىرسى: "ناخۇ دەبىت ئەم رېۋىيە جى بخوات؟ چۇن خۇراكى خۇي پەيدا بىكات؟" كاتىك كۆرەكە خۇي بەم بىرانەمە سەرقال كرىبو، شىرىكى لە دورەمە بىنى كە ھاتو نىچىرىكى باشى راو كرىبو، لە نىزىك رېۋىيە بىرسىيەكە خۇي دا بە زەۋىدا دەستىكرى بە خوارنى، كۆرەكە رامو سەرنجى لەم دىمەنە دەدا، بىنى شىرەكە تىرى خواردو باشماۋى نىچىرەكە بە جىيەشت، رېۋىيەكەش بەن ترس چوۋە سەر باشماۋەكە دەستىكرى بە خوارنى، كۆرە بازىرگانەكە كە ئەمەى بىنى لە دلى خۇيدا وتى: خۇزگە منىش ۋەك ئەم رېۋىيە دىبو، بەن ماندىبوون ھاتە سەر خوانى نامادە! كۆرەكە دوى گەرانەۋى لە گەشتە بازىرگانىيەكە، ئەم روۋداۋى بۇ باۋكى گىراپەۋە، كە خۇزگەى بە رېۋىيەكە خواستوۋە. باۋكى بەم ھەلۋىستەى كۆرەكەى زۇر دىگران بو، گەۋتە سەرزەشتكرىدى وتى: كۆرى شىرىنمە دىبو! ئاۋاتو خۇزگەت بۇ ئەۋە بوۋاپە كە شىر بوۋىتاپە، خۇت خۇراكى خۇت پەيداكرىداپە، نەك ۋەك رېۋىيە بىتو چاۋت لە باشماۋى كەسانى دى بىت.

ھەز بە بوۋى خۇشەۋىستى راستەقىنە نەكات، جا ئەم خۇشەۋىستىيە لە لايمەن ھەركەسىكەۋە بىتو ھەر چۇننىك بىت مروۋەكان بەردەۋام بەدۋاپىدا وىلن، ھەر مروۋىكىش ھەستى بەۋە كرىد كە شىكستى ھىناۋە لە خۇشەۋىستى بەدەستەتپانى خۇشەۋىستىدا، ئەۋا ناتوانىت بەشىۋەپەكى ئارامو دلىيا زىان بەسەربەرىت، ھەروەك زۇر جار دەبىنىن كەسانىك كە خۇشەۋىستەكانىيان لە دەست دەدەن زىرىيان لە دەست دەدەن ناتوان روۋبەروۋى ئەم ھەنگاۋە سەختە بىنەۋە، لەمەرئەۋە سى خال زۇر گرنگە كە بتوانىن سوۋدى لى بىبىن، تاتوۋى شىكست نەبىنەۋە:

۱- باھەمىشە يەكەم خۇشەۋىستەمان پەروەردگار بىت، چۈنكە ئەم ھىچ كات لە دەست ناچىت، ئەم ھەمىشە خۇشەۋىستى زىاترە بۇمان.

۲- ئەم راستىيە بىزانىن كە خۇشەۋىستى مەرج نىيە تەنھا بە ۋتە بىت، بەلگو كەسانىك ھەن زۇرىيان خۇش دەۋىن، بەلام ناتوان بە ۋتە دەرېبىرن، بەتاپىمەت ساپكولۇزىي نىرىنە بەم جۆرىيە.

۳- باخۇشەۋىستەكانەمان بە ئەندازەى پىۋىست خۇش بوۋىت، نەبادا لە خۇشەۋىستى ئەۋاندا بتۋىنەۋە.

گرنگە ئەۋەشمان لە ياد بىت كە كەسانىك ھەن تىنۋون بۇ بوۋى خۇشەۋىستى، با ئىمە ئەم كەلنەيان بۇ پىر بىكەينەۋە، چۈنكە ھەر كات مروۋ كەلنىن لايەنى سۆزدارى نەبو، زىاتر مەمانەى بە خۇي دەبىتو دەتوانىت بە سەر گىرەكەكانىدا زالبىت، گرنگ بوۋى خۇشەۋىستىيە جا داپكە باۋك بىت، بۇ رۆلەكانىيان، پاخود مەندال بۇ داپكە باۋك، پا ھاۋسەر، پاخود ھاۋرئ، پا مامۇستاۋ خۇشەۋىستىدا تابتوانىن كەلنە دەروونىيەكان بۇ يەكتر پىر بىكەينەۋە، زىانىش ئاۋىنەيە، ھەر كات ئىمە بوۋىنە سەرچاۋەى سۆزو خۇشەۋىستى، كەسانىكىش دەبىنە سەرچاۋەى سۆزو خۇشەۋىستى ئىمە، لە لانكەى خۇشەۋىستىدا ھەموۋەكەكان ۋەلادەنریت.

لەسەر سەرم لاداۋ بەۋىپەرى ھەستو سۆزەۋە ھەۋالى تەندروستى پىرسىم، منىش زۇر دلخۇش بوۋم ۋامەدەزنى خەم دەبىنە كە باۋكە ھاتوۋمە خەۋى لى تىكچوۋە بە ھۇي نازارى مەۋە، بەلن ھەر ئەم باۋكەبەۋە كە من ۋامەدەزنى باۋكى راستەقىنەى خۇم نىيە، بىستى ئەم ھەستەى ناخى باۋكە ھىندە گەرمو بەتەن بو، ۋرە ۋرە جىا بەستوۋەكەى ناخى تۋانەدەۋە لىرەۋە ھەستەم كرىد كە بەلن ئەۋە باۋكى راستەقىنەى خۇمەۋە زۆرىشى خۇشەۋىتەم، بەلام ئەم كەسە ۋافىرىبوۋە ناتوانىت بە زوبان گوزارشت لە دەرېبىن ناخى بىكات، پاشان زىاتر دلىابوۋم كاتىك لە يەككە لە شەۋەكاندا بەخەبەرھاتەم گۈپىستى نوزەۋە لالانەۋەپەك بوۋم نەمەدەزنى جىيەۋ كىيە؟ كاتىك نىزىك بوۋەۋە لە زوۋرەكەى باۋكە، سەمىر كرىد باۋكە لەم نىۋە شەۋەدا خەم لە چاۋانى تۋراۋە لە خەمى بەختەۋەرى مەندا خەۋى لە بىرچۈتەۋەم لەسەر بەرمالنىك روۋە بىگەردەكەى كرىۋەتە قىبەلە دەستە پاكەكانى روۋە ئاسمان ھەلپىروۋە زۇر بە كۆل دەپارپەۋە دەلەت: خۋاپە ئەم كچەم زاپە مەكە، خۋاپە ئەم كچەم بەختەۋەرى بىكە، خۋاداپە ئەم كچەم پارىزراۋ بىكە... بەم شىۋە بەردەۋام دەپارپەۋە بە جۆرىك كە ھەرگىز خۇم بەم شىۋە بۇ خۇم نە پاراۋەتەۋە، كاتىك گۈپىستى ئەم پارانەۋە بە كۆل دلىسۆزانەيە بوۋم جىكە لەۋەى ئەسرىن گۇناكانى داپۇشى ھىچم بۇ نەدەۋەرا، سەرسام بوۋم بەم خۇشەۋىستىيە بى ۋىنەيەى باۋكە بەرامبەر بە من ھەيەتى، شەرمەزىبوۋم، لەم گۇمانە خراپانەى لە تەمەنى رابردوۋە بەرامبەر بەم ھەمبو، لىردە تىگەشىتمە ھەندى كەس ناتوان بە ۋەكەكانىيان خۇشەۋىستەمان بۇ دەرېبىرن، بەلام ناخىان پىمەتى لە خۇشەۋىستى، ئىستا زۇر جار دەلەم بابە گىان مەبەخشە ئىستا لە خۇشەۋىستى تىگەشىتمە!)

نازىزان خۇشەۋىستى ئەم كەنرە بە نىرخەيە كە ھەموۋان ئاۋاتە خۋازى بە دەست ھىنانىن، ھىچ مروۋىك نىيە كە

دايك..

گوشر اوڭك له

تهواوى ميهره بانى

دره خشان به هادين

دلەراوگى، جىيايىو تەنھايى تىدا شيۆە دەگريت، ھەر بۆيە لەو ماودىھەدا لەوانەيە زياتر لە خودى دايك، سۆزو ئەوينەكەى لای منداڵ گرنگ بېتو دمترسىت لەووى كە ئەو سۆزو خۆشويستنى دايك لە دەست بدات.

ئەمە ئەو چىرۆكەيە كە بە دريژايى ماووى ژيانى چەندىن جار دووبارە دەپيتەو، ئەگەر دايك بتوانىت پەيوەندى بابەتى دىنايىو سەلامەتى بۆ منداڵ ھەراھەم بکات، ئەو کات مرۆفەکان بە دريژايى ماووى ژيانىان دمتوانن پەيوەندى سۆزدارى خۆيان رېکبەخەن، بىرۆكە دانەرانى (دمرووناسى خود) لە ليکۆلینەوھيان دەگەنە ئەو ئەنجامەى كە گۆرانی لە پەيوەندىيەكى بابەتىو خوازاوو بەردەوامو ديارىکراو (بابەتیک) كە بەسەختى دمتوانىت جىگەرەويەكى بۆ بدۆزىنەوودو دەستىخەين)، وەك پەيوەندى نىوان دايكو منداڵ، ھاوکات لەگەل گۆرانی توانای پرووبەرووبوونەووى لەگەل مەترسى لە دەستدانى بابەتو سەرجاوى ئەوين بە دەست دېتو نىشانەى ھەنگاويكى يەك لاگەرەويە بۆ گۆرانی (من).

دايك يەكەمىن بابەتى ئەوينو

دايك، يەكەمىن باسو بابەتى ئەوينە لای منداڵ، دمرووناسانى يوارى پەيوەندى بابەتى بروايان وايە دايك، يان كەسى جېنشىنى ئەو، يەكەمىن تەنھا بابەتى ئەوينى كۆرپەن لە سەرمتاترين رۆژەکانى تەمەنىدا.

ليکۆلینەووى ئەم زانايانە كە لەسەر ئەو منداڵانە ئەنجامدراو، كە دايكيان نەبوو، نەيانتوانيوە لەگەل كەسپىكيش ھاوشىووى دايك پەيوەندى بابەتيان ھەبىت.

ھەر بۆيە لە پرووى كەسايەتىو تەننەت چۆنئىيەتى پرووبەرووبوونەووى نازارو گرتەكانيان جىياواز دىن لەگەل ئەو منداڵانەى كە دايكيان ھەيە.

منداڵ لە ماووى سالى يەكەمى ژيانى كاتىك بابەتى ئەوين لە ھزىدا شيۆە دەگريت، لە سەرمتادا ھىچ جۆرە ھەستىكى جىياوونەوودو پەيداكردنو بە يەكگەيشتى بۆ ئەو ئەوينە ھەست پېناكات، تەنھا توانای ويناكردى ھەستى بە يەكگەيشتى بۆ ئەوينى خۆى كە دايكە ھەيە، بە نزىكىش لە كۆتايى سالى يەكەمى تەمەنى ھەستى جىياوونەوود لە بابەتى ئەوينى خۆى لا دروست دەپيت، بەمجۆرە بارى

دايك يەكەمىن نيگای ژيان:

منداڵ لە ماووى سەرمتاترين رۆژەکانى ژيانى، ئەزموونى خۆى بە پەيوەندى لەگەل شيۆە نيگای دايك دەست پېدەكات. شيۆەو پرووخسارى دايك، يەكەمى وینەى ژيانى مرۆفە بە دريژايى تەواوى تەمەنى.

لەم وینەو نيگايەدا دايك چ پەيامو وینايەك دەگوازىتەوود، نيگەرانىيەكانى خۆى، يان ئومىدو ئەوينو ھىواكانى؟ ئەمە يەكەمىن ئەزموونە كە منداڵ نامادە دەكات تا سەرمەشقى مەيدانى ژيانى لەسەر بىنەماي ئەو ویناو مانايە بىنا بکات.

سەرمەشقىيەك، كە پېشبینى جۆرى رەفتارو شيۆازە ئاوتەكانى بە ئەندازەى پەيوەندى پېيانەوود لە ھەلومەرجە جىياوازەكانى ژيان رېكەدەخاتو ديارى دەكات.

ئەمە وتەى شارمەزايانى (ئاكارى سروشتىيە) كە بەرھەمى چەندىن سال ليکۆلینەوھيان بوو، كەواتە دايكىكى تا ئەندازەيەك چاك يەكەمىن پەيامو وینای ژيان بە ئەرپىنىو شادمانى دەنيرىتو ئاراستە دەكات.

يەكەمىن باسى دىل پەيۋەستىبوونى مۇقەددەس، ئەۋە تەنھا سەرچاۋى وزى دىروون لە سەرمتاي ژياندا. ئەگەر ژىنگەي كەستىتى دىروونى دايك كە ژىنگەي گەشەي دىروونى مىندالە، ھىۋو ئارام بىت، جىنگەي دىلخۇشى ئومىدەۋارى بىت، تىروانىن ۋە ۋانگەي مۇۋ سەبارەت بە تەۋاۋى باسو بابەتەكانى تى سۆزۈ ئەۋىن دىل پەيۋەست بوون لەۋانەشە سۆزۈ ئەۋىننى ئىلاھى ھەر بەۋ جۆرۈ دىمەت.

لەم دۋاپىيەدا زۇرىك لە دىروونناسانو لىكۋلەردەۋان، كە لە بوۋارى پەيۋەندى (مۇۋ ۋە خۋاى گەۋرەدا)، كاردەكەن گەشتەتە ئەۋ ئەنجامەي كە چۈنىتەۋ جۆرى پەيۋەندى مۇۋەكەن لەگەل خودادا لە ژىر كاريگەرى چۈنىتەۋ يەكەمىن بابەتە پەيۋەندىكەن، كاتىك ئەۋ پەيۋەندىيە ئەرتىنى بىت، ئەۋ كات وىناى مۇۋ بۇ خدا ئەۋە دىمەت، كە زاتىكى بە بەزمىي مېھرىبانە، زياتر بەھەشتى خۋاى گەۋرە لە بەرچاۋ دىگىت، بەلام ئەگەر پەيۋەندىيەكى ساردو ئەرتىنى بىت، ۋادەكە كە تاك زياتر سزاۋ دۆزدەخ تورپىي خۋاى گەۋرە لە بەرچاۋىت، ھەمىشە وىناى سزادان ۋە تۆلەساندى لە بەرچاۋە.

بەرسىتى كۆمەلى يەكەم لە ۋوۋ ئەۋىن پەيۋەست بوونەۋەيە، بەلام بەرسىتى كۆمەلى دوۋەم لە ۋوۋ ترسانە لە سزاي خۋاى گەۋرە سەرمەنجامى كاردەكانى.

ھەرلەبەر ئەمەيە دايكان دىمەت بزانن كە ج لىپىرسراۋىتەيەكى گەۋرەيان لە ئەستۋادىيە، دايكان دىمەت بەردەۋام پالېستو جىي ئومىدو دىلپايى بىن، دايك يەكەمىن سەرچاۋى وزىۋە پىنگەي ئەۋىننى جاۋىدەن، لەسەر پىرەۋى ژيان، بەردەۋام پىنگەي ۋە شۋىنى جىياۋازو جۇراۋجۇر بۇ دىرپىنى ئەۋىن سۆزۈ ئۆتكەنەۋە بەردەۋامكەننى مۇھىببەت ھەيە، دايك يەكەمىن سەرچاۋى وزىۋە مۇۋەكەنە، يەكەمىن پىنگەي ئەۋىن سۆزۈ، جىگەي پىنگەي تىرىش لە ژياندا بۇ پەيۋەستكەننى مۇۋ بە مەشۋەي راسەھىنەۋ ونبوۋى مۇۋەكەن ھەيە، ۋەك يەۋەيە، مامۇستا، ھاۋسەر، پىاۋباشان ۋە نىردراۋانى خۋاى گەۋرە، كە تەۋاۋى ئەۋانە پىنگە نىشاندىن بۇ مۇۋە مۇۋەيەتەۋ دىمەت لەسەر پەك پىنگە لە يەك تۇخى پاك ۋەسەن بىن.

ھەر بەۋ ھۆمەۋە پىنگەي دايك لە ژياندا، ھەمىشە وزى بەخەشەۋ ناپىت ھىچ كات سوۋكايەتە پى بىگىت، يا بەكەم بزاننەتو بچوۋ بىگىتەۋە، دىگەنچىت ئىمە دايكەكەن ھەيەت بە ئاكارو رەقتارى نەشايۋو نەخۋازراۋ، بەلام ئەمە ھىچ پەيۋەندىيەكى بە پىنگەي دايكەۋىنى ئەۋەدە نىيە.

دىمەت بەردەۋام ئەۋ پىنگەيە بۇ سەلامەتە دىروونى خۇمان ھەۋا بەرپىزۋ بىرۋ بزانن، بە پىچەۋانەي ئەمەۋە لەگەل تەۋاۋى پىۋەندەكانى تىرى مېھرو ئەۋىن دوۋجارى گەشت دىمەن، بۇ پىچەستە پەيۋەندىيەمان لەگەل تەۋاۋى پىنگەكانى تىرى ئەۋىن مۇھىببەت دىمەت پەيۋەندى خۇمان لەگەل دايك بە تايەتە تىر لەگەل گىرنگىۋ بىرۋى پەۋ پەيە دايك، لەسەر ياساۋ پىساۋ دىروونى خۇمان پىچەخەي، ھەر بۇيە دايك ج لە ژياندا بىت يا كۆچى دۋايى كەرتەت، سەرچاۋى وزىۋە ئومىدەخەشە بۇ ئىمەۋ تەۋاۋى قۇناغۇ چالاكىيەكانى تىرى ژيان.

ھەر بۇيە نىشانەكانى دايكىكى تا ئەندازمەك باش ئەمانەيە:

۱- قىۋلەكەندى ئەرتىنىۋ بىن مەرجى مىندالىۋ ئەۋىن ۋەشەۋىستى بىن بەرامبەرۋ بىن كۆتۈبەند بۇ مىندال، دايك دىمەت سەرچاۋە مەلەبەندى مېھرو سۆز بىت نەك ھىز، چۈنكە ئەگەر ئەۋ بىيەۋىت پىكەۋە لە يەك كاتدا بىكەي ھىزۋ سۆزىش بىت، خۇدى خۇۋ مىندالىش دوۋجارى نەگەنجان ۋە جىياۋازى دىكەتو لە لايەكى تىرىشەۋە جىگەۋ پەۋ پەيە باۋك لە خىزاندە دىخاتە مەترسىيەۋە.

۲- دىرپىكەندى كاتى نيازۋ تۋانكانى مىندال، كات ناسىن ۋە دىرپىكەن، دىمەتە ھۆۋ ئەۋە دايك لەگەل گۆرۋان ۋە گەۋرەۋىنى مىندال بگۆرپىتو خۇۋ بگۈنچىت، ئاستى چاۋەروانىيەكانى لە مىندال، لە قۇناغى ئەۋجەۋاندا لەگەل قۇناغى مىندالىدا جىياۋاز دىمەت. بە داخەۋە ھەندىك لە دايكان لە قۇناغى ئەۋجەۋانى مىندالەكانىيان، بىرپان دىتەۋە كە ئەۋان دايك!

۳- رازىكەندى خۇشچالەكەندى بە ۋەختو بە ئەندازەي نيازى مىندال.

۴- ئارامبوۋو ھىمىنى لە كاتى ھەلەۋەكەندى لەگەل مىندالداۋ قىۋلەكەندى لىپىرسراۋىتى دايكايەتە.

۵- راسىتى لە رەقتارۋ ناردىنى پەيماي ئەرتىنى بۇ مىندال، بۇ ئەۋە راسىتى بە ماناى نىشانەكانى ۋەخسارى بىن ئاراپىشۋ راسەھىنەي دايك، لە يەكەم ساتو دىدارى لەگەل كۆرپەدا. بىنلەت مىندال بە بۇن ۋەۋەلتى ناسايى ئەۋ ئاشنا بىت.

۶- ھەۋوۋى زانىارى پىۋىست دىرپارى چۈنىتەۋ ھەلەۋەكەۋەكەندى لەگەل مىندالۋ شىۋەي پەۋەردەكەندى.

۷- ھەۋوۋى شارەزايىۋ ئەزمۋوۋى پىۋىستى ئەركى دايكايەتە.

۸- نەۋوۋى تايەتەندىيە نەخۋازۋەكانى كەستىتى، يا بارپىكى تايەتە دىروونى، ۋەك: دالەۋاكى، خەۋكى، خۇدەسەندى، لاساپىكەندەۋە ھەۋەھا خۇگەنچەندى ھاۋشۋەۋوۋى نەگۆرۋ بەردەۋام لەگەل ھاۋرەگەزى خۇ.

۹- ھەۋوۋى تايەتەندىيە ئەرتىنىۋ خۋازۋەكانى كەستىتى ھاۋتەرىپۋ گۇنجاۋ لەگەل دايك بوۋىدا، ۋەك ھەلەكەندى ۋەھاتن لەگەل بارۋەخە جىياۋزەكان، لە بوۋارى خۇيدا بە ھەردەۋار دىھنەر بىت، ھەۋوۋى تايەتەندىيە ئەرتىنىيەكانى تىرى ژن ۋە ھەۋەھا بە ئەزمۋوۋى ھەۋوۋى تۋانۋ ھاۋرپىتەۋ دۋستبوۋن.

۱۰- ھەۋوۋى گىيانى ھاندەرانەي تايەتەۋ شادى بەخەش، چۈنكە دىمەت دايكان بزانن ئەۋان يەكەن لە گىرنگەن سەرچاۋەكانى ھىمىنىۋ ئارامىۋ ھەستى باۋەيە خۇۋوۋى مىندالەكانىيان، مەبەست لە بوۋى گىيانىكى تايەتە ئەۋەيە كە دايكان لە ھەندى كاتو بەشەيىكى تەمەنيان گىرۋەدە گىرەتارى گەشتو خەمى خۇدى خۇيان دىمەن، ۋەك ئەۋەي دۋاى بە دايكەۋەن لەگەل مىندالەكانىيان دىكەۋەنە بارى پىكەبەيەۋە.

نەم رەقتارانەش دىمەتە ھۆۋ دوۋرەكەۋەتەۋەۋىۋ ونبوۋى كەسايەتەيەن لە ناخو ھىزى مىندالەكانىيان ۋە بىرو دىروونى ئەۋان لە پىشەنگو گەرمەي سۆزى دايكان بىيەش دىكەت، نەۋوۋى ئەۋ دوۋانەش دىمەتە ھۆۋ ساردو سىۋوۋى كەسايەتە مىندال.

لە كۇتايىدا با دايكانى خۇمانۋ مىندالەكانىشمان بە بىرۋ بزانن ۋە پەۋش بىن بۇيان، چۈنكە ۋەك ۋەتراۋە: ئەۋەي كۆرپەك گەۋرە دىكەت، تەنھا پىاۋىك پىدەگەيەنەت، بەلام ئەۋەي كچىك پەۋەردە دىكەت، كۆمەلگەيەك لەسەر دىمەت پەۋەردە دىمەت.

ۋ: فېردەۋس ھەسەن

بوخچەى پەش

لەبەرئەۋە خەم مەخۇ! لەبەرئەۋەى
لە خىزانىكى دەۋلەممەندىشى باشتىرىن
داخۋازىكارت دەپت.

تا ئەۋەى كە بە ھەرزاد ئاشنا بووم، ئەۋ لە
دوۋكانى ھەرش ھەۋشى باۋكىدا كارى دەكرد،
پۇژۇڭىيان بۇ ھەرش كېرپىن لەگەل داپكىدا
پۇشتىۋوینە دوكانەكەيان، ئەۋم بېنى، چەند
جاریك سەپىرى پەكترىمان كىردو كاتىك كە
ۋىستمان بېۋېن كارتى دوۋكانى دا بە داپكەۋ
ۋتى: (ئەۋ ھەرشەى كە ئىۋە دىتەنەۋىت لە
گەنجىنە ھەمانە، چەند پۇژۇڭى تر تەلەفۇن
بەكنو ۋەرن بېيەن).

چۈر پۇژ دۋاتر لەگەل داپكە پۇشتىم
بۇ دوكانى باۋكى ھەرزاد ئەمجارە
نىكاكانمان ۋەنگى ئاشناى پىۋە دىاربوو،
ھەرزاد گەنجىكى ژىرو ھەۋلدەربوو، ئەۋ
كۆرى گەۋرى خىزانەكەيان بوو، تەمەنى
سىۋچۈر سال بوو، كاتىك داپكە زانى
كە ھەرزاد دىمەۋىت بېتە خۋازبېنىم بە
پۇۋ گىزىپەۋە ۋتى: ئەۋ ھەۋو كاتە
ئارامان گىرتوۋە، ئەۋ ھەۋو داخۋازىكارە
جۇراۋجۇرەمان پەۋز كىردۈۋە كە شاگرىدىكى
ھەرش ھەۋش بېتە زاۋامان؟

ئەۋ كۆرى خاۋەن دوكانەكەيە، سەبەى
پۇژ ھەۋو سامانەكەى بە ئەۋو تاقە
خوشكەكەى دەگات...

- باشە ھەركەس پەرسى ھاۋسەرەكەى
تىنا چ كاردە جى بىن بېلىن؟ پەستىيەكەى
ئەۋمەى كە ئەۋ بەردەستو شاگرىدى
باۋكىيەتى.

كاتىك بۇجۈۋەكەى داپكە بە ھەرزاد
گوت بېرى كىردۈۋە ۋتى: (لەگەل باۋكە

داپكە كەمى موۋجەكەى ئەۋى كىردە
بىيانو، ۋتى:

من كچ نادەمە كارمەندىك، كچى من
لە نازو خۇشگوزمەنىدا گەۋرە بوۋە
ئاتۋانىت بە موۋجەكەى كەمى كارمەندى
گوزمەن بكات.

ئەۋ خۇى دىبېرى ۋ دىى دوۋرى،
بېئەۋەى راي من ۋەركىت، لانى كەم پېنج
داخۋازىكارى ترى بەم شىۋمەى پەۋز كىرد،
جاریكەيان كە پېم گوت بۇ ۋا دەكەى؟ ۋتى:
مەترسە تۇ ھىشتا زۇر گەنجىت، دەيان
كەمى تر دېتە داۋات، دىبېت لە نىۋانىندا
باشتىرىنەن ھەلېزىرىت، ئەۋ پىۋەركەنى
منى لا پەسەند نەبو، دىگوت: پارموسامان
لە ھەۋو شىك گىرنگىرە، ئەگەر من
سى سالە بە دىار باۋگەۋە دانىشتوۋم،
لەبەرئەۋمەى كە پارى ھەيە، ھىچ كات
نەپەشتوۋە لە ۋوۋى ماددىيەۋە نەبوۋن
بەم.

دىنەى داپكە لەگەل من زەۋى تا
ئاسمان جىاۋازبوو، ھەۋو شىكى ئەۋ لە
پارمە خۇى دىبېنىيەۋە، لە كاتىكدا كە من
باش دەمزانى لە نەبوۋنى خۇشەۋىستى
تەۋادا خەفەت دەخۋاتو باۋكە لە ۋوۋى
سۆزدارىيەۋە ئەۋىشى پەشتوۋ خىشتوۋ،
ئەۋان ۋەگۋو دوۋ ھاۋپى ئاساىى نەك
گىانى بە گىانى لە ژېر سەققىكا ژىانىيان
دەبىرەسەرو پېزىان لە پەكتر دەگرت.
كاتىك تەمەنم گەشتە بېستو ھەشت سال،
توۋشى دلە خورپە بوۋبوۋم، ھەرجەند
ھەۋوان دلىان دەمەۋەۋە دىمانگوت، (تىنا
گىان تەمەنى ھاۋسەرگىرى بەرز بوۋمەۋە،

لە خىزانىكى تا رادەمەك خۇشەخت
ھاتوۋمەتە دىناۋە گەۋرەبوۋم، من كچى
گەۋرى خىزانەكەمانم، باۋكە بازىرگان
بوو، سالى چەند جارىك سەۋەرى دەكرد
بۇ ۋلاتانى دىنا، داپكە سەبارەت بە
بەرومەدەكرەنى منو خوشكو براكەم
زۇر ھەستىار بوو، ئىمە تەنەا ئەۋمەندە
مۇلەتمان ھەۋو كە بە پاس، يان
لەگەل داپكە خۇيدا بېچىنە ھوتابخانەۋ
بگەپىنەۋە، ئەۋ ھەمىشە دىگوت:

- مافى ئەۋمەتەن نىيە لەگەل ھىچ كەس
بېنە ھاۋپى، بچە مالى ھىچ كەس ھىچ
كەستىكش بېتەنە ئىرە، لە بەرامبەر ئەمەدا
ھەرجىيەكەان بوستايە، بۇى ھەراھەم
دەكرەن، جۇرەھا كىتېو كەلۋەلى پارى
خۋاردى خۇش، ھەندىجارىش دىبېردىن بۇ
پاركو سىنەما، ئىمە كەمتر ھەستمان بە
سېۋەرى باۋكەمان دەكرد لەسەر سەرمەن، ئەۋ
يان لە سەۋەر بوو، يان ئەگەر لە مەلەۋەش
بوۋاۋە ئەۋمەندە سەرقالى ھىسابو كىتاب
بوو، بېرى لە ئىمە نەمەكرەۋە، چەندە
ھەزم دەكرد لەۋ سالانەدا لەگەل باۋكە
ھەسەكەۋ ۋاۋىژو دەردەل بكەم، بەلام ئەۋ
ھەۋو بەرپەسىارىيەكى خىستوۋە سەرشانى
داپكە، بە دىنەپەۋە داپكە ھەر پەپارىكى
بىدایە بى چۇن بۇجى پازى دىبوو.

لە تەمەنى بېستو دوۋ سالىدا يەكەم
خۋازبېنىكار لە دەركاى مالمانى دا، من
تازە پەۋانامەى بەكالۋرىۋسەم ۋەركىتوۋ،
(شاھىن) یش پەۋانامەى بەكالۋرىۋسى
ھەبوو، كارمەندى ھەمانگەيەكى حكومى
بوو، ئەۋ پېنج سال لە من گەۋرەتر بوو،

قەسە دىمكەمۇ پىڭگا چارمەك دىدۇزىمەۋە،
دوۋى چەند پۇژىك فەرزاد بە خۇشحالىيەۋە
ھەۋالى ھىناۋ وتى؛ (باۋىك پازى بوۋە كە
نېۋەى دوكانەكەم سەرومىتو سامانەكەى
بىكات بە ناۋى مەۋە، ئەۋ كات مەن دىمە
شەرىكى ئەۋ نەك شاگرد).

كاتىك بابەتەكەم بۇ دايىك باسكرد
خۇشحال بوۋ، پىڭگا دا ئەۋان بېنە
خۈزىيىنىم. دوۋى دوۋ ھەقتە فەرزادو
خىزانەكەى ھاتن بۇ مالان، بەلام خۇزىگە
نەھاتىيە، چۈنكە دوۋى پۇشنى ئەۋان
دايىك باۋىك دەستىيان كە بە ھەراۋ ھورىاۋ
بىيانوۋىان ئەمەبو؛ (ئەم بىنەمالىيە لە پروۋى
فەرھەنگىيەۋە لەگەل ئىمە ناگۈنجىن، ئەۋان
خىزانىكى مەزھەبىنۋ ئەگەر بىيىتە بوۋىيان
ناچارى پەچە بىدەى بە پروۋخسارتدا، لە
مىۋانىيەكاندا باش خۇت داپۇشيت).

لە كاتىكدا كە پروم گرۇ كەردىبوۋ وتى؛
ئەگەر بەۋ شىۋەى بىن كە ئىۋە دەلەن ئەۋان
ئەۋەندە پەچمەيان بەلاۋە گرنگ بىت ھەركىز
نەدەھاتنە خۈزىيىنىم، مەگەر فەرزادو باۋىكى
لە دوكان مىيان بە مانتۇۋە نەدىۋە؟

- دىۋىانە، بەلام ئەۋان پروۋى
راستەقىنەى خۇيان ئىستا پىشان نادەن،
كاتىك كە بوۋىتە بوۋىيان ئەۋ كاتە
ئەۋەندە مەرجىت بۇ دادەنلىنۋ خۇتنت
دىمكەنە كاسەۋە.

بە گرىبانەۋە وتى؛ ئەگەر وابۋايە
فەرزاد پىشتەر ئەمەى پى دەۋىم.

- سەيركە تىنا، ساۋىلكە مەبە،
چاۋمىرئ دىمكەىت فەرزاد بە پىچەۋانەى
دايىك باۋىكىيەۋە قەسەت لەگەلدا بىكات؟
كىشەكىشى مىن دايىك چەند مانگىك
بەردەۋام بوۋ، فەرزاد نامادىبوۋ ھەموو
كارىك بىكات تا خەپالى دايىك ئاسوۋە
بىكات، بەلام دايىك يەك ھەنگاۋىش
نەدەھاتە پىشەۋە، مىن ھەركىز پىڭگا
نادەم بىيىتە ھاۋسەرى ئەم كۈرە، شىكاتى
دايىك بىرە لاي باۋىك، بەلام ئەۋ خۇى
لەۋ بەرپەرسىيارىمەتتە بەدوۋر گىرتو وتى؛
تۇ دەزانى كارۋىبارى دەرۋە پەيۋەستە بە
مەۋەۋ كارۋىبارى مالىمەۋە مىندالەكانىش
پەيۋەستە بە دايكتەۋە، ئىمە سالانىك
لەمەۋىش بىرپارمان داۋە كە لە كارۋىبارى
پەكتىرىدا خۇمان ھەلنەقۇرتىنىن.

لەۋى كە ئەۋەندە لاۋاز خۇى نىشان
دەدا لە بەرامبەر دايىك، تۈۋرە بوۋىم بە
فەرزادىم گوت، وادىبارە چارمەۋىسى مىن تۇ
ئەۋەپە كە بە يەك نەگەمىن.

سەرھتا بىرم كەردەۋە لە دادگا مۇلەتى

ھاۋسەركىرى ۋەرىگىرم، بەلام ئەگەر
ئەم كارە ئەنجام بىدەۋ دادگاش ماف
بە مىن بىدات، ئەۋا نامەۋىت بۇ ھەمىشە
خىزانەكەم لە دەست بىدەم، مىن دايىك باش
دەناسەم ئەگەر كارى ۋا بىكەم بۇ ھەمىشە
دىرم دىكات.

فەرزادى بىچارە بۇ ماۋىيەكى تىرىش
ھەۋلى دا، بەلام كە زانى بى سوۋدە
پۇش بەدوۋى چارمەۋىسىداۋ كچىكى تىرى
ھەلبارد، خۇش لەۋەدا بوۋ ئەۋ كچەش
ۋەكو مىن مانتۇى لەبەر دىمكرد، بىستىبوۋم
كە ژيانىكى خۇشيان ھەمەۋ خىزانى
فەرزاد دەستىيان نەدەخستە ژيانىانەۋە.

- بىنىت دايە بىر كەردەۋە ھەلە بوۋ.
- نا تىناگىيان تۇ ەھلەت بەۋ شتەنە
ناشكىت، ئەگەر لەۋ كچە بېرسىۋ لىي
نەك بىيىتەۋە، دىيىنى كە دلى خۇپناۋىيە،
بەلام چاۋمىرئى ئەۋەش مەكە كە كىشەى
خۇت بۇ باس بىكات.

ھەركىسى بوۋ مىن تەمەنەم گەشتىبوۋە
نەزىكەى سىۋ يەك سالۋ زۇر نىگەرەنى
ئاپىندەم بوۋم، ھەۋەم دەدا خۇم سەرقال
بىكەم بە ھەندى كارۋىبارى جۇراۋ جۇرو
سەير كەردىنى فەلەۋ كىتەپ خۇپىندەۋەۋە،
بەلام بۇ ساتىكىش لە بىر كەردەۋە لەۋ
ئاپىندە نادىبارى كە ھەمەۋ نەدەۋەستام.

ھەر لەم كاتەدا بوۋ باۋىك شىكىتى
ھىناۋ كارۋىبارمەكانى پەۋەقى نەما، ھەر
لەبەر ئەۋەش ئەۋ تالىو تەرا داخۋازىكارى
كە ھەمەۋ ئەۋەش نەماۋ دايىك ھەر
سوۋرېۋو لەسەر قەسەى خۇى دىگوت؛
نىگەرەن مەبە تىنا دىنبايە كەستىكى گونجاۋ
پەيدا دىيىت كە بىتە خۈزىيىنىت...

- ئەۋ كاتەنى كە باۋىك جانىكانى پىر
بوۋن لە پارە ھەموو خۈزىيىنىكارەكانت
پەزىز كەرد، ئىستا كە ئىفلاسمان كەردەۋە ۋا
بىر دىمكەيتەۋە كە شازادەمەكى ئەۋرۋى
بىتە خۈزىيىنىم؟ دەزانم بۇ دىخۇشكەردىنى
مىن ئەۋ قەسانە دىمكەيت.

ھەقتەكان ۋ مانگەكان خىرا خىرا
تېپەر دىۋوۋن تا چاۋم دىمكەۋە يەك
سال دەۋۋە سەم تەمەنەم، كاتىك كە
تەمەنەم گەشتە سىۋ شەش سىۋ ھەۋەت
سال، كەسانىك دەھاتنە خۈزىيىنىم كە
سەرسۈرھىنەر بوۋن، يەككە لەۋان پىۋاۋىك
بوۋ كە تەمەنى چلو نۇ سال بوۋ، ھىشتا
ھاۋسەركىرى ئەگەردىبوۋ، پروۋخسارى چىچو
لۇچو قەزە ماشو بىر نەجىيەكەى تەمەنى
ئەۋى زىياتر لەۋە نىشان دەدا كە ھەبوۋ،
دىگوت؛ ئەۋەندە ئەمەسەۋ ئەۋسەرم

كەردو بە دوۋى پارەدا پۇشتم، كاتىك
بىنىم تەمەنەم بۇ ھاۋسەركىرى گەۋرە
بوۋە، ئەۋەش ھەر خۇزىگەى بە پەردوۋو
دەخۋاست، كەستىكى باشو بە ئەزموۋن
بوۋ، بە خىزانەكەم گوت؛ مىن نامادەم
بىمە ھاۋسەرى ئەۋ پىاۋە.

دايىك كاتەى پىكەردىم وتى؛ دىمەۋىت
شوبە بىرەمىرەك بىكەىت؟ نابىنى قەزەكانى
سەى بوۋە؟ مىندالەكانتان كە گەشتە دەۋ
دوانزە سال ئەۋ ئىتر دەمەرت.

نازانم بۇ لە بەرامبەر دايىكدا بىدەنگ
بوۋم، پانى راسىتتەكەى چارمەكى تىرم
نەبوۋ، چۈنكە باۋىكى لە پىشت بوۋ، ئەۋ بە
پىشتىۋانى باۋىك بەمچۇرە ھۈكى دىمكردىن.
لە دوۋى ئەۋە ئىتر يەك داخۋازىكارىش
نەبوۋ، زۇرنىگەرەن، نىشانەكانى خەمەكىش
پىۋە دىمەرتتە ھەركەس باس ھاۋسەركىرى
دىكات پروگىز دىمكەۋ بابەتەكە بە
لايەكى تەدا دىمەم، دايىك خەرىكە لەۋە
تىگەپىشتەۋە كە چەند ھەلەى كەردەۋە،
ھەۋەل دەدات دىخۇشەم بىداتەۋە، بەلام چ
سۈدىكى ھەپە؟ ئاپا بە خۇزىگە خۈستىۋو
دەلەنەۋە ھىچ لە مەسەلە دىگۇرتتە؟ ئاپا
ئەۋ تەمەنە پۇشەۋە دىمكەرتتەۋە؟ نازانم
چى بىكەم؟

يەككە لە ھاۋرىكانەم دىگوت؛ ئەگەر
بىتوانىت شوۋ بىكەىت بە پىۋاۋىك كە ژەكەى
مەردىيىت ئەۋەش ھەر باشە. بەلام بىر
كەردەۋە لە شىكى ۋەھاش ئازارم دەدات.

بىرۋىر دەرۋەنەسان لەسەر ئەم
بابەتە؛

سەختىگىرىيە بى بىنەماكانى ھەندى لە
خىزانەكان لەسەر مەسەلەى ھاۋسەركىرى
ھەندىجار لاۋەكان لە گەشتەن بەم بابەتە
گرنگە دۈۋرەدەخاتەۋە، پان بىيەش دىكات،
تەنھا بىر كەردەۋە لە سەرومىتو سامان
ھۇكارىكە كە گەنجەكان لە پىرۋەسى
ھاۋسەركىرى دۈۋرەدەخاتەۋە، لەۋ پروۋداۋى
سەرومە بۇمان دەرەكەۋىت دايىك تىنا بە
ھۇى لە خۇبايىبوۋن ئەۋجۇرە پەقتارە
زىاد لە پىۋىستانەى بوۋە ھۇى ئەۋەى كە
كچەكەى ھاۋسەركىرى نەكاتو ھەروەھا
تىناش ئىرادەى تەۋاۋى بۇ بەرگىرىكەردن
لە مافى خۇى لە بەرامبەر دايىكىدا نەبوۋ.
كەۋاتە تۇى بەپىزۋ خانەۋادە ئەزىزەكان
با ۋەرترو ژىرانەتر بىرپار لە چارمەۋىسى
نەۋەكانىيان بىدەن، تا تىنا پەندىك بىت بۇ
لاۋەكانى دوۋى خۇى ئەزموۋن ژىانى ئەۋ
دوۋبارە نەگەنەۋە.

سەرچاۋە/ روزاھىي زىنگى

تېرۋانينت بۇ ئەو ھاوسەرانەى لە يەكدى جيابوونەتەو!

ھەر لە پىناۋى بە يەكگەشتىندايە
كاتىك دايكى كچە دەلتىت: دەپىت مارەپى
كچەكەم ۵۰۰ لىردى رەشادى بىت، كورەكە
بى سى و دوو دەلتىت بە چاۋان، ئەگەر
يەك لە ھاۋرپىكانى نامۇزگارى بىكرادىو
بىگوتايە مەچۈرە ژىر بارى ئەو ھەموو
مارەپىيە، لە ۋەلامدا دەيگوت: ئەگەر
داۋاي ھەموو دىنام لى بىكرىت بۇ
گەشتىن بە خۇشەۋىستەكەم بى دوۋدى
پىشكەشى دەكەم، خۇنەگەر كورەكە
كەم دەرامەت بىت كچە نامادىيە لەسەر
بەردىك و لەبەرخۇرەتاۋ بە مارەپى
تەنھا ئەلەپەك لەگەل ھاۋسەرەكەيدا
بۇ! ئەم ھاۋسەرەرانەى ئىستا بىرارى لە
يەكجيابوونەۋەيان داۋە ھەر ئەۋانەن كە
دوۋى مانگى چۈاردى درەۋشاۋەيان بە
پوۋخسارو چاۋى گەشى ھاۋسەرەكەيان
لىك دەدايەۋە!

بە ھەر حال ئەۋەى لىردە ئىمە
مەبەستمانە تىشكى بىخەينە سەر،
باسكرىن نىيە لە رابردوۋى خىزانەكانو

ۋشەى تەلاقو تېرۋانينت بۇ ئەو ھاۋسەرەرانەى لە يەكدى جيابوونەتەو!

تەلاق ئەۋەندە ۋشەپەكى باۋە كە ھىچ
كات پىۋىست بە ناساندن ناكات، ھەر كات
گوپىبىستى ئەم ۋشەپە دەپىن ھەموۋان
دەزانىن واتە ھەلۋەشاندەۋە تىكدانى
خانەۋ لائەى ھاۋسەرەران، واتە گۈرپىنى
ۋشەى پاكى خۇشەۋىستى بە رقتو كىن،
واتە ھەلۋەشاندەۋەى كۈشكىكى خىزانى،
جيابوونەۋەى ئەم دوو ھاۋسەرەرى كە
ھەموو ئاۋاتو خەۋن و ھىۋايان ئەۋەبوو
لە ژىر ساباتى مالىكى خىجىلانەدا
كۆپىنەۋە، واتە جۈودابوونەۋەى ئەم
دوۋ كەسەى كە نامادە بوۋن لە پىناۋى
بە يەكگەشتىندا ھەر قوربانىيەك
پىۋىست بىت پىشكەشى بىكەن، تەنانەت
شكاندى دلى ئەم دوو مرۋفەى كە
نەزىكىرىن و ئەزىزىرىن و بە ۋفاتىرىن
بوۋن كە دايك و باۋكەن، لە پىناۋى بە
يەكگەشتىندا دلى ئەۋانىش دەرنەجىن،

گۆشەى دوای تەلاق گۆشەپەكى
نۋىي گۇقارى بىرپارە، گومانى تىدانىيە
كە ھىچ كۆمەلگەپەك لەسەر زەۋى
لەم دىاردەپە خالى نىيە، ھەربۇيە
ئىمەش ھەزەمان كىرد وەكو چىن و
تۈيزىكى كۆمەلگە گۆشەپەكى تايپەت
سەبارەت بەم بەرپىزانە بىكەپەنەۋە كە
ئىستا دوۋر لە ھاۋسەرەرانىان ژيان
دەگۈزەپىنن.. بىرپار لەم گۆشەپەدا
سەرەتا باس لە راستكرىنەۋەى دىدو
تېرۋانينمان بۇ ئەم ھاۋسەرەرانەى
لە يەكدى جيابوونەتەۋە دەكاتو
پاشان ھۆكارەكانى كۈنترۈلكرىن و
كەمكرىنەۋەى ئەم دىاردەپەۋە لە
دريژەى گۆشەكەشدا باس لە ژيانى
كۆمەلەك لەم ھاۋسەرەرانە دەكات كە
چۈن تۈانىۋىيەنە لە ئەزموۋى نۋىي
ژيانىان سەرەكەۋتوۋىن و بوونەتە
پىشەنگ بۇ ئەم خوشكو برايانەى كە
لە پىرۋسەى يەكەمى ھاۋسەرەگىرىدا
سەرەكەۋتوۋ نەبوۋن.

كاته چى؟

نايا دەپت كە بېرىرى جىابوونەۋەدى
دا، ئىدى بە ھاۋالاتى پلە دوو سەپىر
بىكرىت؟

لە ۋەلامدا دەلتىن: راستە جىابوونەۋە
تالە، بەلام جارى ۋا ھەيە مانەۋە درىژە
دان بە ژيانى ھاۋسەرى تالترە! ھەر بۆيە
دەلتىم ئەۋ كەسانەى كە دۋاجار لە ھەموو
رېگەچارەكاندا دىگەنە بىنەست، ئەۋا بە
دلتىنپەيەۋە تەلاق باشترە لە ژيان لە نىۋ
ئاگرەدا، يان كورد وتەنى لە نىۋ خانەيەكى
پى لە جەنگدا!

ئەۋ دوو ھاۋسەرى لە يەكدى
جىابوونەۋە بەلگە نىيە لەسەر
خراپىيان، ئەۋان دوو كەسەن، يان بلىن
دوو تەبىئەتەن كە نەيانتۋانىۋە پىكەۋە
ھەل بىكەن، پەنگە ژيانىان لەگەل ھاۋسەرى
دوۋەمدا زۆر خۇش ۋا سوۋدە بىت!

لە ژيانى پىشەۋاۋ ناۋداران ۋا
چاكەكاراندا ئەم پوۋداۋە خالى نىيە،
باشترىن بەلگە بۇ پىشتراسكردنەۋەدى
وتەكانەن، ژيانى پىشەۋاۋ مرقۇپايەتى
پىغەمبەرى نازىزە (صلى الله عليه وسلم)،
يەك لە خىزانەكانى كە ناۋى (زىنەب) بوۋە
تەلاقدرۋاۋ بوۋە، پىشتر خىزانى (زەيد)
بوۋە، لە ئەنجامى نەگونجان ۋا پىكەۋە
ھەلنەكردن بېرىرى جىابوونەۋەدىان داۋە،
دۋاى ئەۋە ئەم ئاۋرەتە بەرپىزە بوۋەتە
ھاۋسەرى باشترىن مرقۇپا سەرزەۋى
شەرمەنى دايكى ھەموو باۋەردارانى
پىبەخشاۋە!

لە ناۋ كۆمەلگەى كوردىدا گرافتەكە
تەنھا بە جىابوونەۋەدى ھاۋسەران كۆتايى
نايەت، بەلگە زۆر جار دوو بىنەمالە نىۋانىان
تىكەجىت، ۋادەزانم ئەۋ ھاۋسەرانە
تاۋانىان نەكردوۋە، تەنھا نەيانتۋانىۋە
ۋەكو دوو كەس لە زىر ساباتىكدا ژيان
بىگوزەرىن!

كەۋاتە نابىت ئىمەى كۆمەلگەى
كوردى بە چاۋى ھاۋالاتى پلە دوو،
بىروانىن بۇ ئەۋ ھاۋسەرانەى لە يەكدى
جىابوونەۋە، چۈنكە كاتىك ژيان دەپتە
دۆزەخ ئاسا، بىگومان يەكجار شەپ لە
ھەموو پۇۋ ساتىكى پى لە شەپ ناۋاۋە
باشترە، پىۋىستە ئەۋان ۋەكو كەسىكى
خاۋەن ئەزمۇون سەپىر بىكرىن ۋەنگە
لە ژيانى ئاپىندە ھەلپىزاردنى ھاۋسەرى
داھاتوۋيان زۆر زىرەكانەترو بە ئارامترو

كولانەۋەدى بىرىنەكان ۋا بىرىندارگرەدى
ھەستو سۆزى ھەموو ئەۋ خوشكو
پى نازىزانەى بېرىرى جىابوونەۋەدىان
داۋە ئىستا لە دوۋرى يەكدى ژيان
دەگوزەرىن، بەلگە قەسە كەرنە لەسەر
يەكەك لەۋ نەرىتە خراپانەى كە لە نىۋ
كۆمەلگەى كوردىدا باۋە، ئەۋىش پوانىنە
بۇ ھاۋسەرانى جىابوونەۋە، چ پىۋاۋ بىن، يان
ئافردەت!

ھەروەكو لە سەرمەتادا باسەمان كەرد
ئەم دوو كەسە ھەموو ساتىك خەۋنىان
بەۋ پۇۋزەۋە دەپىنى كە بەيەكتر شاد بىن،
بەلام دۋاى بەيەكگەپىشتەن ۋەرنە سەرى
چەند مانگىك، يان چەند سالىك لە ژيانى
ھاۋسەرى، ئىدى پىكەۋە ھەلەكەن ۋە دۋاى
مەلەنپەيەكى زۆر بېرىرى جىابوونەۋە
دەدەن!

نازىزانم ئىستا لەم بابەتەدا
دەمانەۋىت قەسە لەسەر ئەم گرافتە بىكەن،
ھەروەكو ئامازەمان پىدا جىابوونەۋە لانى
كەم ۋاتە ھەلەۋەشاندەۋەدى خىزانەكان،
بىيەشكردنى مەندالەكان لە سۆزى دايەۋ
مىھرى بابە، بەلام ئەمە ئەۋە ناگەيەنەت
كە كۆمەلگە بە چاۋىكى شىكستخواردوۋ،
يان خاۋانەخۋاستە بە چاۋىكى كەم، بۇ
ئەم دوو ھاۋسەرە بىروانىت، لەبەرئەۋدى
نەيانتۋانىۋە درىژە بە ژيانى خىزانىيان
بەدەن، كەۋاتە با لىردە قەسە تىروانىنەمان
بۇ راستكردنەۋەدى ئەم نەرىتە بىت،
جەزەدەكەم بە پىرسىيارىك بىچمە نىۋ
بابەتەكەۋە:

نايا كەسانىك كە نەيانتۋانىۋە درىژە بە
ژيانى ھاۋسەرى بەدەن، بە شىكستخواردوۋ،
يان خراپ لە ھەلەم دەدرىن؟

لە ۋەلامدا دەلتىن: بىگومان ۋ زۆر بە
دلتىنپەيەۋە نەخىر، بۇچى دەپت ئەۋ
كەسەى نەيتۋانى لەگەل ھاۋسەرەكەى
درىژە بە ژيان بەدەت بە چاۋىكى كەم سەپىر
بىكرىت؟ پەنگە كەسانىك بلىن پىۋىستە
لەسەر ھەموو خراپەۋ ناپەھەتپەيەكانى
ھاۋسەرەكەى ئارام بىكرىت، لە پىناۋى
مەندالەكانىدا! مەنىش سەد لە سەد لەگەل
بۇچوونەكەتەم، بەلام ئەۋ ئەگەر چىدى
نەيتۋانى لەسەر خراپەكارپەيەكانى
ھاۋسەرەكەى ئارام بىكرىت، ئەۋ كاتە
چى؟

ئەگەر ھەلەى ھاۋسەرەكەى ئەۋەندە
كەۋەبىۋە، كە ھابىلى قەبۇل نەبىۋە، ئەۋ

باشتر مامەلە بىكەن، چۈنكە ھەم قەدرى
دوۋرى لە ھاۋسەر دەزانن چىيە ھەمىش
ھەلەكانى رابىردوۋيان دوۋبارە ناكەنەۋە،
بەلگە دەتۋانن پلاننىك بۇ خوشكردن ۋ
دروستكرنى كەشىكى ئارام پىر لە
خۇشەۋىستى بۇ ھاۋسەرانى نۆپىيان نامادە
بىكەن!

لە ھەمان كاتدا ۋەك چۈن نابىت
كۆمەلگە بە چاۋىكى ناۋاسايى بىروانىت
بۇ ئەۋ ھاۋسەرانە، بە تايبەت كەس ۋ
كارى پىۋاۋ ئافردەتەكە، پىۋىستە ئەۋانىش
خۇيان چ پىۋاۋ نابىت ۋابزانىت ھەموو
ئافردەتلىك ۋەك خىزانى يەكەمى ۋايەۋ
ناتۋانىت لەگەل ھىچ ئافردەتلىكى دىكەدا
ژيان بىگوزەرىنەت، ھەم ئافردەتلىش نابىت
ۋا بىر بىكەتەۋە كە ھەموو پىۋاۋىك ۋەكو
ھاۋسەرى يەكەمى مامەلەى لەگەلدا
دەكات ۋە ھەمان چاۋى رىقۋ كىنەۋە
بىروانىت بۇ ھەموو پىۋاۋى دىنا!

لە مېژوۋدا بە ھەزاران نمۇۋنەمان
ھەيە، كەسانىك لە ئەزمۇۋنى يەكەمىياندا
سەركەۋتوۋ نەبىۋەن، بەلام بۇ جارى
دوۋەم لە ئەزمۇۋنى نۆپى ژياندا
تۋانىۋىانە زۆرسەركەۋتوۋ بىن ۋەبىنە
پىشەنگ بۇ كەسانى دۋاى خۇيان!

لەگەل ھەموو ئەمانەشدا دەپت
دان بەۋ راستىدە بىنپىن كە ھۆكارى
جىابوونەۋە زۆر دىگەنە بە تەنھا
پىۋاۋ، يان ژن تاۋانبار بىت، زۆر بەى
جار ھەلەى ھەردوۋىكەنە، ئەۋەى گىرگە
ئەۋەيە لە ھەلەكانى رابىردوۋى ژيان
پەند ۋەربىگرىن ۋ بىانكەينە پەيژە بۇ
سەركەۋترو ھەستەنەۋەدى جارىكى دى! بە
بىروا بەخۇبىۋون ۋەربەرزى كەساتىيەكى
بەھىزەۋە پلان دابىنپىن بۇ دروستكردنەۋە
بىياتنەۋەدى ژيانىكى نۆ!

ئەم بابەتە پىشتىگرى نىيە لەۋەى
كە ھەر كەس ناخۇشپەيەكى لەگەل
ھاۋسەرەكەيدا ھەبىۋە پەنا بۇ تەلاق بىات،
بەلگە ئەمانە لە كاتىكدايە كە ھەموو
رېگە چارەكان بە بىنەست گەپشتوۋن!

بە پىشتىۋانى خودا لە بەشى دوۋەمدا
باس لەۋ پىشتىنارو پلانانە دىكەين كە
دەبىنە ھۆى كەمكردنەۋەدى تەلاق لە نىۋ
ھاۋسەراندا. باشان باس لە ژيانى ئەۋ
ھاۋسەرە بەرپىزانە دىكەين كە تۋانىۋىانە
لە ئەزمۇۋنى نۆپى ژياندا بەختەۋەرو
سەركەۋتوۋ بىن.

برپار

ژووانى برپار

لە رۆژانى ۲-۱۱/۴/۲۰۱۱ لە پېشانگای شەشەمى نۆۋەتلىك كىتاب لە ھەولئىر، گۆشارى برپار ژووانىكى چىكۆلانى بۇ خۇشەۋىستانى سازگىرىدۇ...

چەندە جىگى شادمانى بوو، وختىك دەمىت لە دوورەۋە خۇشەۋىستانو دۆستانى برپار چاۋيان دىگىراۋ بە دوۋى نازدارە پىرازە دىسۆزەكى خۇياندا دىگەرەن.

ھىدى ھىدى بەتاسەۋە نىزىك دەۋونەۋە بە دىدارى ژمارە بە ژمارە برپار چاۋيان كىلباران دىيان گولباران دىگەرد.

لەۋىدا لە نىزىكەۋە بە زۆرىك لەۋ خۇشەۋىستانە ئاشنا بوۋىن كە ھەر لە دوورەۋە بەرۇچيان ئاشناينو لەگەل ئاۋاتو خۇزگەۋ ھىۋاكانياندا دىزىن.

كەسانىك دىھانتە ژوۋانى برپار، وئىلى ژمارەبەك يا دوۋانى برپار بوۋىن، كە بەھسەرتەۋە دىيانگوت لە دەستمان چوون!

ھەندىك تەنھا بۇ بىنىنى برپارو

دۆستانى ھاتىبونو ئەۋەدى دىيانگوت بە بالاي يارى خۇياندا نەياندەگوتەۋە. برپار ھەستى بەۋپەرى شادمانى دىگەرد كە تۋانىۋىتى لە ماۋى تەمەنىكى كورتدا عاشقانى وشەۋ پەيلى چوان پەرورەردە بىكاتو كەسانىك وھا لىبىكات نەتۋان بى خۇيەندەۋە بىزىن.

ئەۋانە دىھانتە ژوۋانى برپار، مامۇستايانى زانكۆ، پارىزەران، دەرۋونناسان، سىياسەتمەداران، خۇيەندىكارانى زانكۆ، پەرورەردىكاران، مامۇستايان و تۋىژەجىيانى كۆمەلگا بوۋىن!!

كەۋاتە دىخۇشى برپار لە جىلى خۇى دايە كە تۋانىۋىتى لە نىۋ ھەموو ئەۋ دىلانەدا جىگىيەك بۇ خۇى بىكاتەۋەۋە بىيىتە خۇشەۋىستى ھەمىشەيىان!

بەندەش چەندە خۇشچال بوو كاتىك دەمىنى برپار ھەموو رەنگەكانى لە ژىر ساباتى خۇشەۋىستى دا كۆكردۆتەۋەۋە ھەموو خۇيەنەران بە ئامانچە گەورەكانەۋە گرى داۋە ھەموو لە بىرى ئەۋەدان جى

بىكەن و چۆن خىزمەتى ۋاتەكەيان بىكەن. ھەستى دىگەرد خۇيەنەرانى ئەم گۆشارە تا رادىيەكى زۆر تۋانىۋىيەنە پەيامەكانى لە خۇدى خۇياندا جىيەجى بىكەن. ئەمىنى يەكلىك لەۋان خۇى بەشتە لاۋەگىيەكانەۋە خەرىك بىكات، يا پەنجە تۆمەت بۇ ئەملاۋا رابكىشىت، چۈنكە لەۋە تىگەيشتۋون كە ئەگەر خۇيان بە كارىك ھەلەسەن كەس نىيە شىكىيان بۇ ئەنجام بدات.

لە چاۋياندا دىريايەك ئاۋاتو خۇزگەم دىمىنى، لە بازوۋياندا ھىزىكى پۇلايىن، ھىمەتتىكى بەرز، لەسەر لىۋەكانىشان خەندەيەكى شەرمەن!

خۇشەۋىستانە: بە دىدارى ئىۋەدى بەرپىز مەندۋىتەيمان دىھەستەۋە، وزىيەكى نۆيمان پىدەبەخىش.

بىگومانىن كە ئىمە بىكەۋە داھاتۋىيەكى رۇشەن، مېژۋىيەكى نۆى، بۇ ئەم گەلە تۆمار دىكەين. ئاينەش تەنھا بۇ دىسۆزان و تىكۆشەرانى مەندۋەنەناسە.

کارگیری به گوشتار

نه وکتیبه ی له گه ل هه ر دیړکیدا له نامانجه کانت نزيك ده بیته وه!!
 له هه موو وته یه ك، وانه یه ك فیږبه و بیکه به مه شخه لی ژیان ت و
 هاوړی هه میشه ییت.

چاوه پروان بن به م ژووانه
 (کارگیری به چیروک، خیزانی به خته وه، ژیان فیږی کردم)
 ده که ویته به ردیدی نیوه ی نازیز

کارگیری